

Lupp 2025

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Svenljunga kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
A. Bakgrundsfrågor	8
B. Fritid	13
C. Skola	29
D. Politik och samhälle	42
E. Trygghet	57
F. Hälsa	67
G. Arbete	85
H. Framtid	89
Referenslista	96

 **Innehållet i rapporten
är färgkodat!**

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. I det ungdomspolitiska handlingsprogrammet togs även tre prioriterade områden fram: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa. En viss modifiering har gjorts sedan dess, och de nuvarande prioriterade områdena är: ungas etablering i arbets- och samhällslivet, ungas makt och delaktighet samt ungas fritid, organisering och välmående.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Svenljunga. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Svenljunga

Majoriteten av ungdomarna i Svenljunga är nöjda med sin fritid och utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen. Totalt 89 % av ungdomarna är nöjda med sin fritid, och 64 % tycker att det finns mycket att göra på fritiden. Killar är mer nöjda med fritiden och fritidsutbudet än vad tjejer är, och tycker att det saknas fritidsaktiviteter i lägre grad än tjejer. 60 % av tjejerna och 49 % av killarna tycker att det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Andelen tjejer som saknar aktiviteter har ökat jämfört med år 2023, medan andelen killar är på ungefär samma nivå. Ungdomarna i Svenljunga tycker att det saknas aktiviteter där de bor i högre grad än snittet för Lupp 2025.

När det kommer till ungas fritidsvanor finns också vissa könsskillnader, främst vad gäller tv-, data- och onlinespel. Bland killarna svarar hela 88 % att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 42 %. Vad gäller andra vanliga fritidsaktiviteter är könsskillnaderna mindre: 89 % av både killarna och tjejerna brukar streama film/serier och liknande, och 75-83 % brukar umgås med kompisar. Det är även en hög andel av både killarna och tjejerna som brukar träna/idrotta/gymma och vara ute i naturen. 36 % av tjejerna och 51 % av killarna svarar att de är föreningsmedlemmar. Andelen föreningsmedlemmar totalt sett i Svenljunga är på en lägre nivå än snittet för Lupp 2025.

Ungas samhällsengagemang

36 % av tjejerna och 25 % av killarna vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. Jämfört med år 2023 har andelen killar som vill påverka minskat tydligt, medan andelen tjejer som vill det istället har ökat något. 25 % av tjejerna och 28 % av killarna svarar att de ser positivt på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Andelen som ser positivt på möjligheterna har ökat något sedan år 2023, både bland tjejer och killar. Jämfört med år 2023 är ungdomarna i Svenljunga även mer intresserade av politik och vad som händer i andra länder. Intresset för politik är dessutom något högre i Svenljunga jämfört med snittet för Lupp

2025. Ungdomarna i Svenljunga är också mer samhällsengagerade än år 2023, samtidigt som förtroendet för vuxna i allmänhet och politiker har ökat.

Trivsel i skolan

Majoriteten av ungdomarna i Svenljunga är nöjda med skolan. Killar är dock mer nöjda än tjejer: 84 % av killarna och 68 % av tjejerna svarar att de är ganska eller mycket nöjda med skolan. Jämfört med år 2023 är killar mer nöjda, medan andelen nöjda tjejer är på ungefär samma nivå som tidigare.

Överlag syns en högre nöjdhet bland killar än tjejer när det kommer till frågorna som rör skolan. Killarna är mer nöjda än tjejer både med de delar som rör trivseln och stämningen i skolan, och de delar som rör skolsituationen generellt som undervisningen, elevhälsan och skolmiljön inne. Skillnaden är särskilt tydligt när det gäller elevhälsan. Tjejer svarar dock i högre grad än killar att lärarna behandlar killar och tjejer lika, och är mer nöjda än killar med skolbiblioteket.

Trygghet och utsatthet

Tryggheten på olika offentliga platser i Svenljunga är på en hög nivå. Tjejer känner sig dock mindre trygga än killar i skolan. 94 % av killarna och 72 % av tjejerna svarar att de alltid eller oftast känner sig trygga i skolan. Tjejer svarar även i högre grad än killar att mobbning och rasism förekommer på skolan, och har i högre grad än killar utsatts för mobbning. 26 % av tjejerna och 16 % av killarna har utsatts enstaka gånger eller under en längre period under de senaste sex månaderna. Andelen som utsatts för mobbning har dock minskat sedan år 2023, både bland killar och tjejer.

Vad gäller utsatthet för brott och otrygga situationer har mellan 21-23 % av både killarna och tjejerna sett någon annan utsättas för misshandel eller våld. Andelen som själva har utsatts för någon form av brott eller otrygg situation är lägre. 12-14 % har exempelvis utsatts för stöld, och 10-14 % har utsatts för någon form av hot.

Ungas hälsa

I likhet med år 2023 finns det tydliga könsskillnader när det kommer till ungas hälsa. 84 % av killarna svarar att de mår mycket eller ganska bra. Motsvarande andel bland tjejerna är 51 %. Andelen killar som mår mycket eller ganska bra har ökat från 73 % år 2023. Andelen tjejer som mår bra är också något högre än år 2023, men förändringen är betydligt mindre. Tjejer svarar även i högre grad än killar att de har regelbundna psykosomatiska besvär. En särskilt hög andel av tjejerna, 58 %, svarar att de känner sig stressade regelbundet. Motsvarande andel bland killarna är 23 %. Vad gäller skäl till ungdomarnas besvär svarar störst andel att besvären beror på skolarbete. Tjejer uppger detta som skäl i särskilt hög grad, 62 %. Motsvarande andel bland killarna är 33 %.

I övrigt visar resultatet bland annat att förhållandevis många ungdomar i Svenljunga snusar regelbundet. Totalt 12 % svarar att de snusar minst en gång i veckan, vilket är en högre andel än snittet för Lupp 2025. Andelen killar som snusar har dock minskat sedan år 2023, medan andelen tjejer istället har ökat. Det framgår också att energidryck är vanligt bland ungdomarna. Totalt 37 % svarar att de dricker energidryck minst en gång i veckan, och även detta är högre än snittet för Lupp 2025.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2025 genomförts i Svenljunga kommun på högstadiet. Undersökningen genomfördes under hösten 2025 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Lysio Research på uppdrag av Svenljunga kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år. Sedan år 2023 erbjuder MUCF även en anpassad Lupp för elever med särskilda behov.

Svarsfrekvens

Totalt har 271 elever av 325 på högstadiet svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 83 %.

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

*Svarsfrekvensen
är 83 % på
högstadiet*

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Lysio Research har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Rapporten innehåller även fördjupad analys i form av sambandsanalyser. Det är dock viktigt att tänka att en sambandsanalys inte säger något om orsaksförhållandet, det vill säga att vi kan inte se vad som orsakar vad. Denna form av analys visar endast hur

variabler eller frågor samvarierar.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser med snittet för Lupp 2025

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med snittet för Lupp 2025. Snittet består av de kommuner som genomfört Lupp år 2025. Detta är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2025. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas jämförelser med snittet för Lupp 2025 upp i de utvalda frågor där det anses mest relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår nedan är könsfördelningen relativt jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten. 45 % är tjejer och 53 % killar. En liten andel om 2 % svarar att de har en annan könsidentitet.

Totalt 10 % svarar att de har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som innebär svårigheter i vardagen.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att 79 % av ungdomarna som svarat är födda i Sverige.

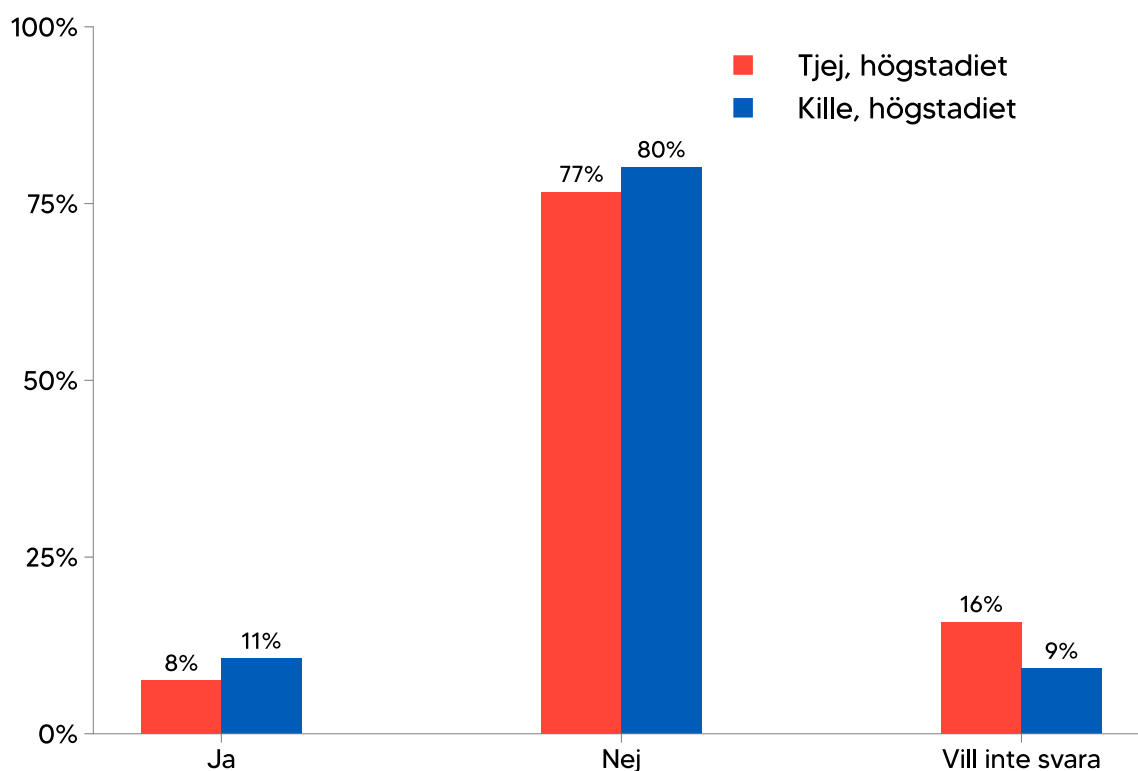
Om de svarande:

10% totalt har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom

*45% tjejer
53% killar
2% annan könstillhörighet*

*82% Heterosexuella
2% Homosexuella
1% Bisexuella/pansexuella
14% Övrigt/annat/
vill ej svara*

A4. Har du någon funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som innebär svårigheter i vardagen?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	79%	0%	6%	14%
Förälder a	70%	2%	10%	18%
Förälder b	65%	4%	10%	21%

A5a. Om du inte är född i Sverige hur länge har du bott i Sverige?

	Procent
10 år eller längre	52%
4-9 år	43%
0-3 år	6%

A6. Vad gör din förälder eller dina föräldrar huvudsakligen?

	Förälder a	Förälder b
Arbetar	86%	82%
Studerar	2%	2%
Föräldraledig	0%	0%
Arbetslös	2%	2%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	2%	3%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	1%	2%
Vet inte	5%	7%

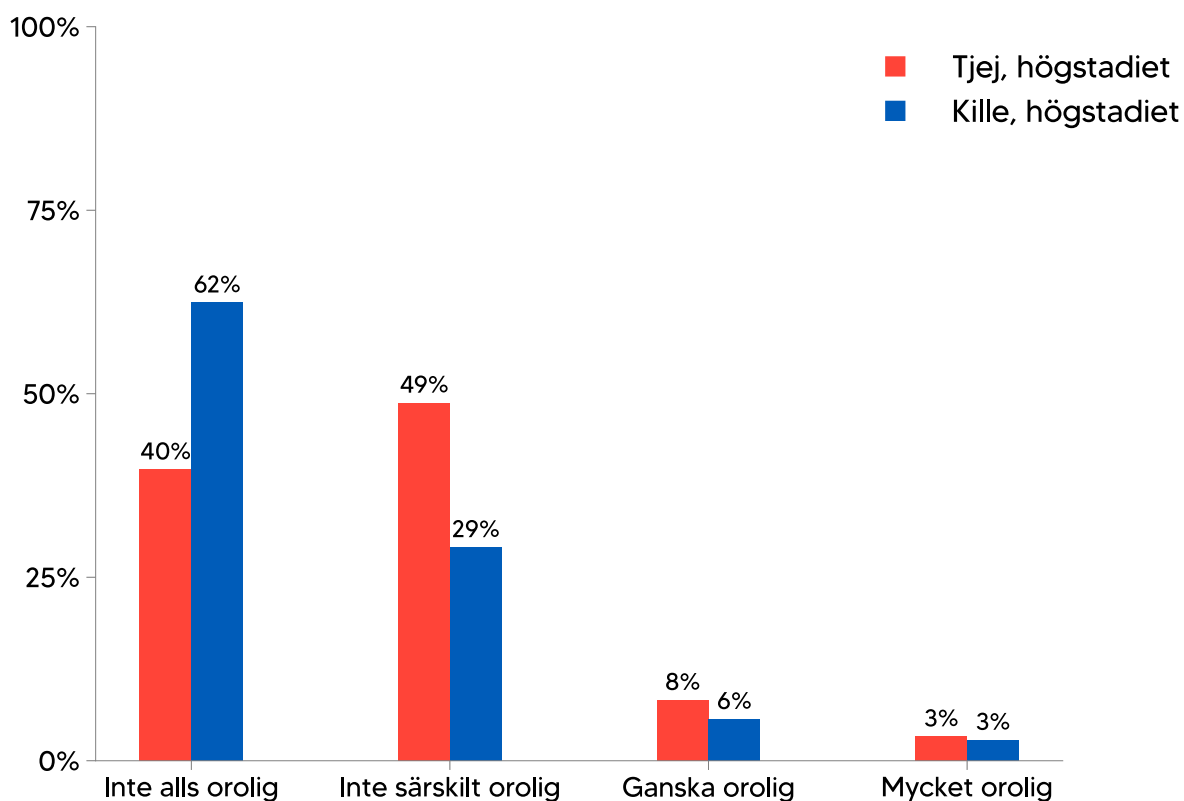
Ekonomi

En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Killar svarar i högre grad än tjejer att de inte alls är oroliga, medan tjejer i högre grad än killar svarar att de inte är särskilt oroliga. 9 % av killarna och 11 % av tjejerna svarar att de är ganska eller mycket oroliga. I diagram A7b på följande sida framgår det att andelen unga som oroar sig över sina föräldrars ekonomi har minskat sedan år 2023. Minskningen är störst bland tjejer.

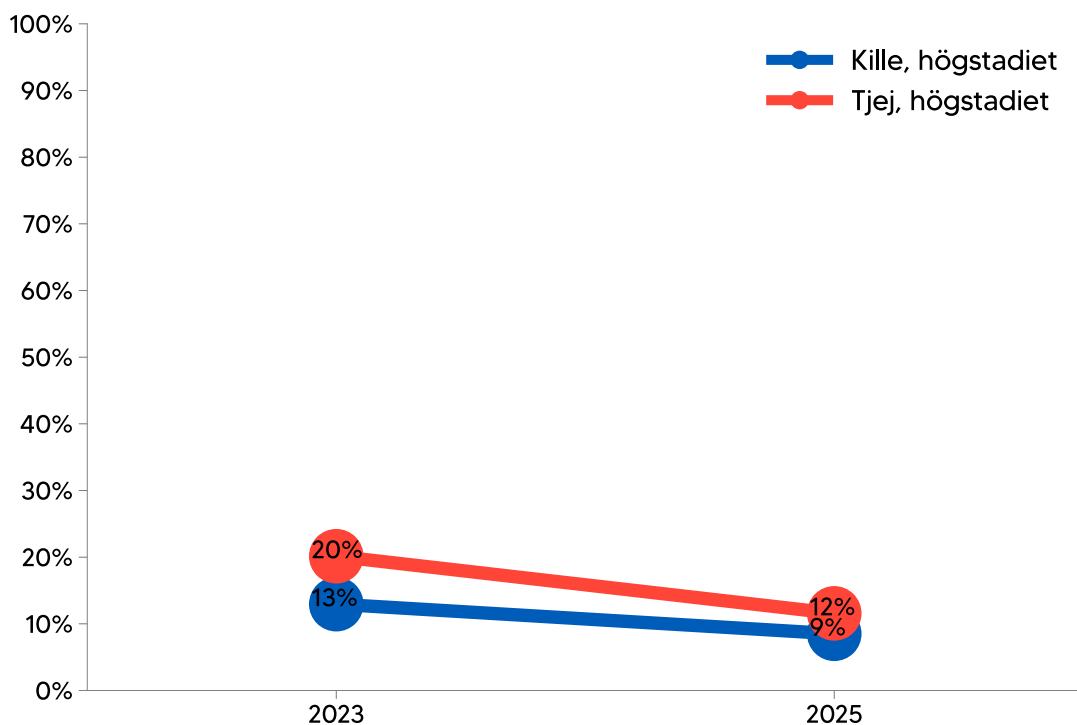
21 % av killarna och 31 % tjejerna svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper för att familjen inte haft råd, se diagram A8 på följande sida. I diagram A8b på sida 12 framgår det att andelen som svarar ja på frågan har minskat sedan år 2023, både bland killar och tjejer.

Det ställdes även en fråga om hur nöjda ungdomarna är med sina pengar, se diagram A9 på sida 12. Majoriteten svarar att de är mycket eller ganska nöjda. Tjejer är något mindre nöjda med sina pengar än vad killar är.

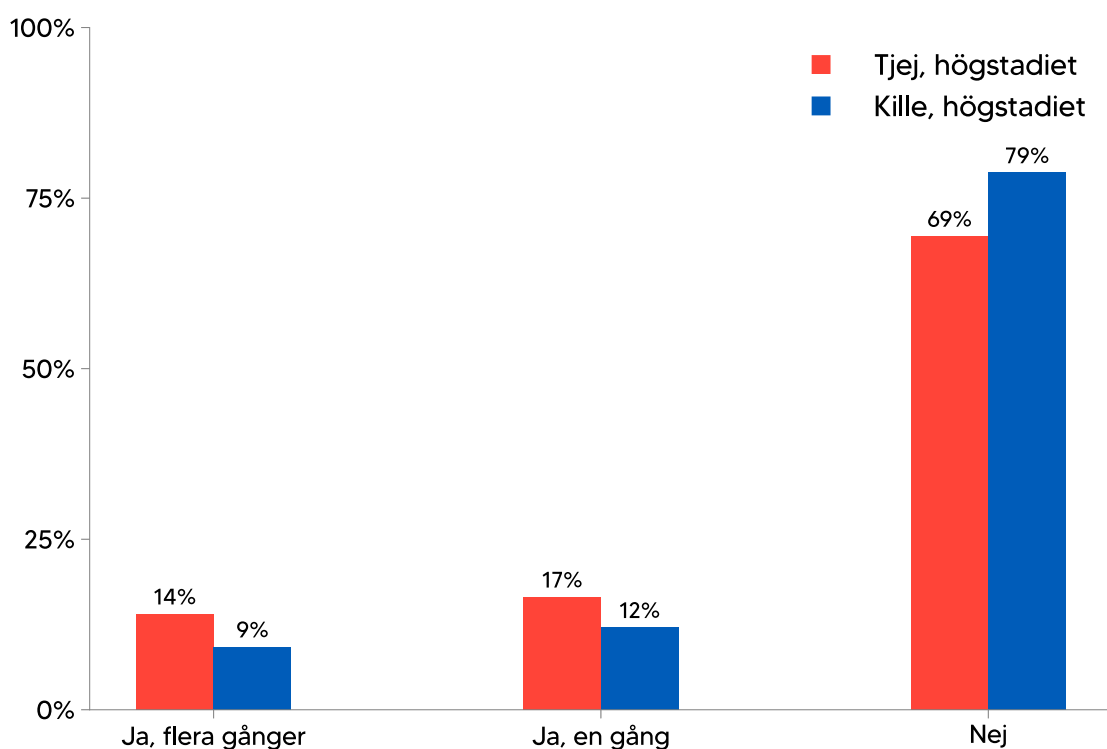
A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

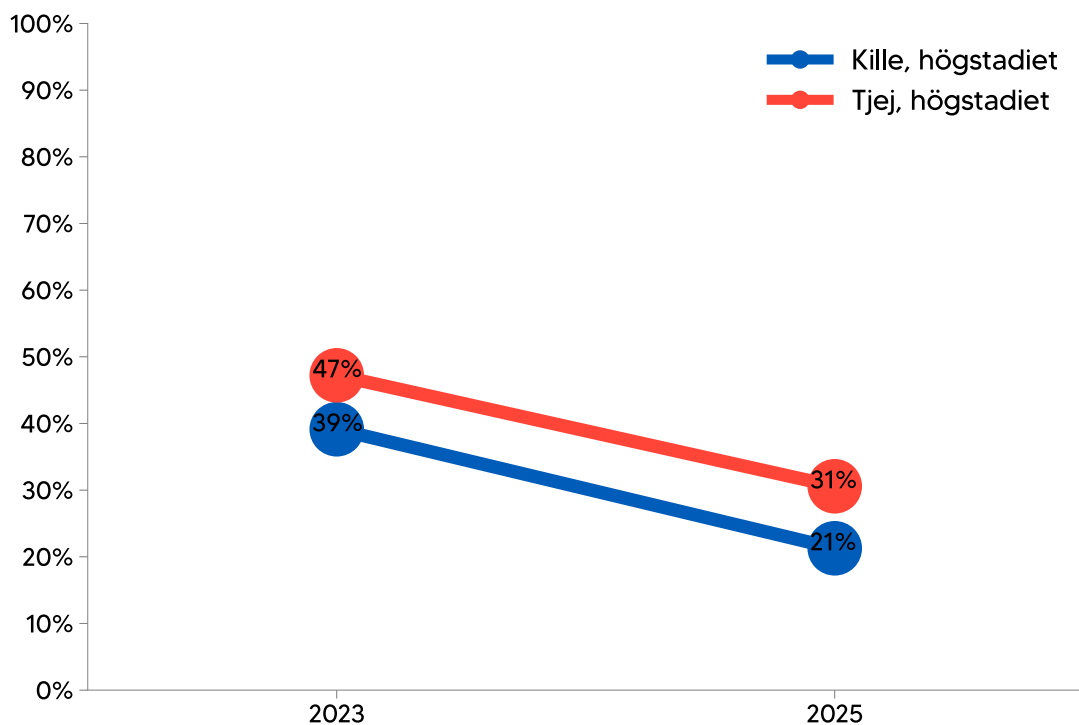
A7b. Andel som svarat att de är "mycket" eller "ganska" oroliga: jämförelse över tid

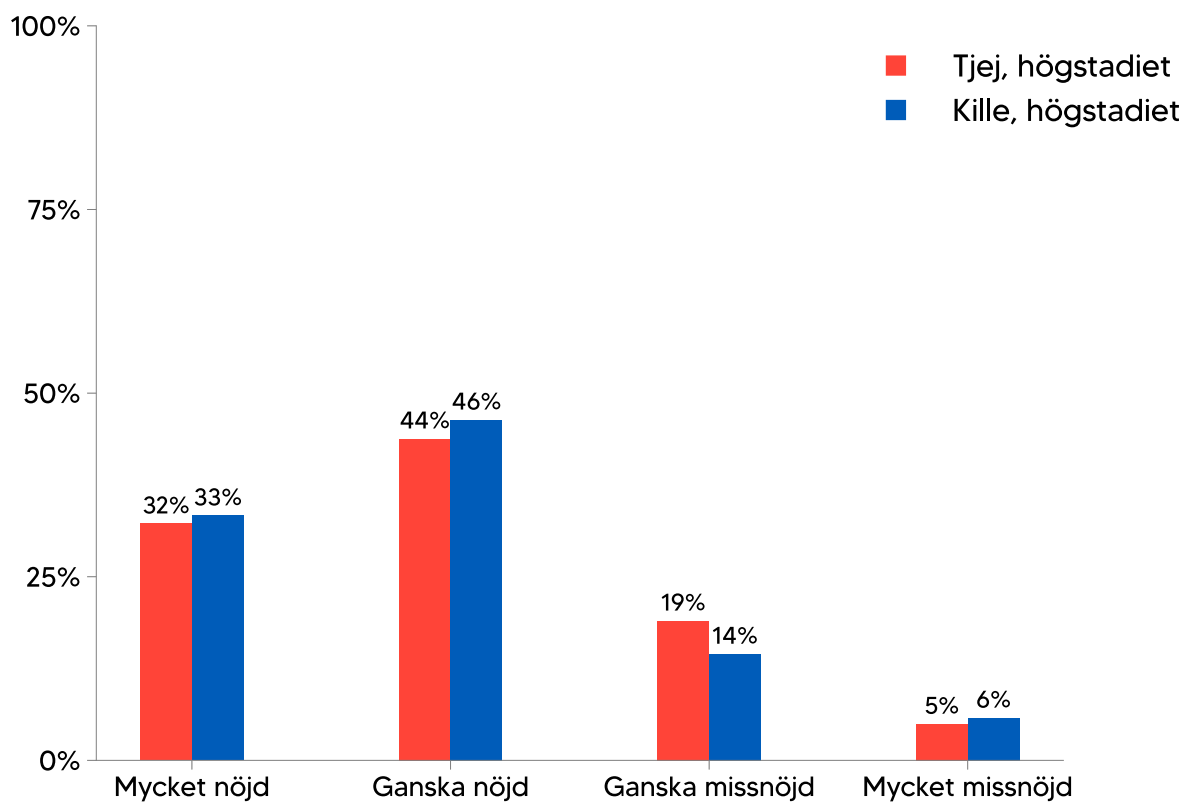
A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

A8b. Andel som svarat "Ja, flera gånger" eller "Ja, en gång": jämförelse över tid

A9. Hur nöjd är du med dina pengar?

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar. Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar bland annat om att erbjuda ett utbud med olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar. Det handlar också om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd konstaterar i en rapport att rörelse, glädje och att vara del av ett socialt sammanhang även är viktiga aspekter för vårt välmående.¹ Forskning och tidigare studier visar dock att det finns tydliga skillnader mellan olika grupper av ungas fritidsvanor, och att vissa grupper i lägre grad än andra deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. I en studie från MUCF framgår det bland annat att tjejer med utländsk bakgrund, unga som har en funktionsnedsättning och unga som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i lägre grad än andra ungdomar tar del av idrott inom föreningsverksamhet. I samma studie framgår att dessa grupper i högre grad än andra upplever olika hinder för att ta del av olika typer av fritidsaktiviteter.² En annan studie från MUCF visar även att unga hbtqi-personer i högre grad än andra unga upplever olika hinder för att ta del av fritidsaktiviteter, exempelvis för att de inte känner sig välkomna eller att de inte passar in.³

1 Forte 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa

2 MUCF 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid

3 MUCF 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

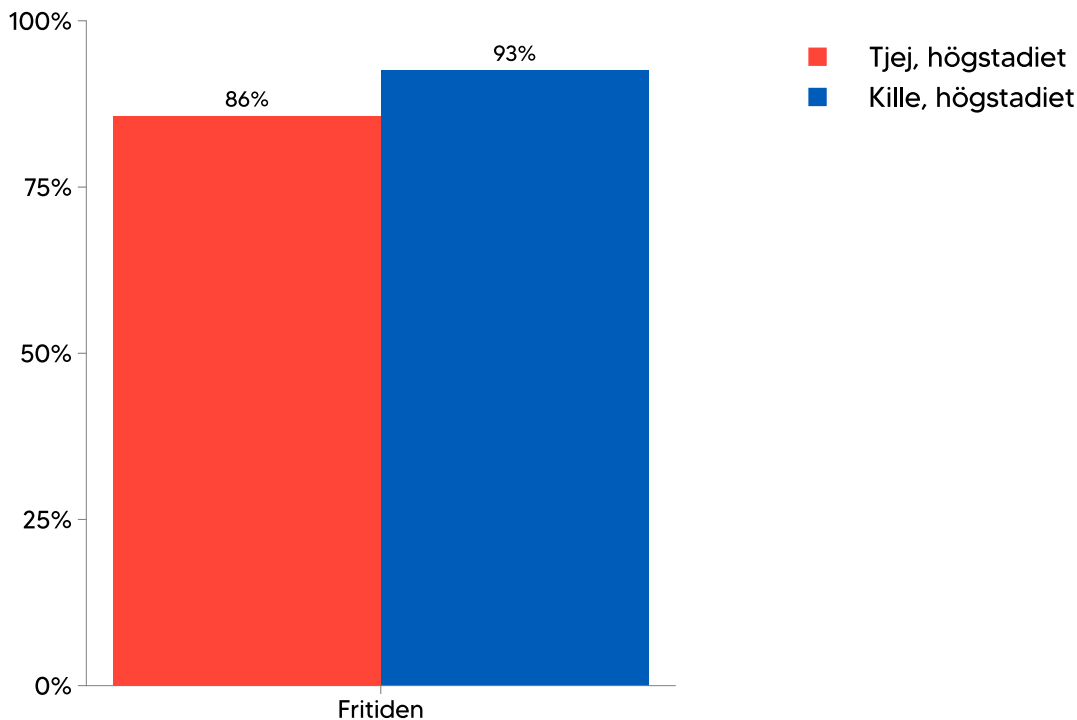
Nöjdhet med fritiden

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Svenljunga. 86 % av tjejerna och 93 % av killarna svarar att de är ganska eller mycket nöjda.

Jämfört med snittet för Lupp 2025 är ungdomarna i Svenljunga ungefär lika nöjda med sin fritid.

I diagram B0b på följande sida framgår att andelen nöjda med fritiden är på ungefär samma nivåer som år 2023.

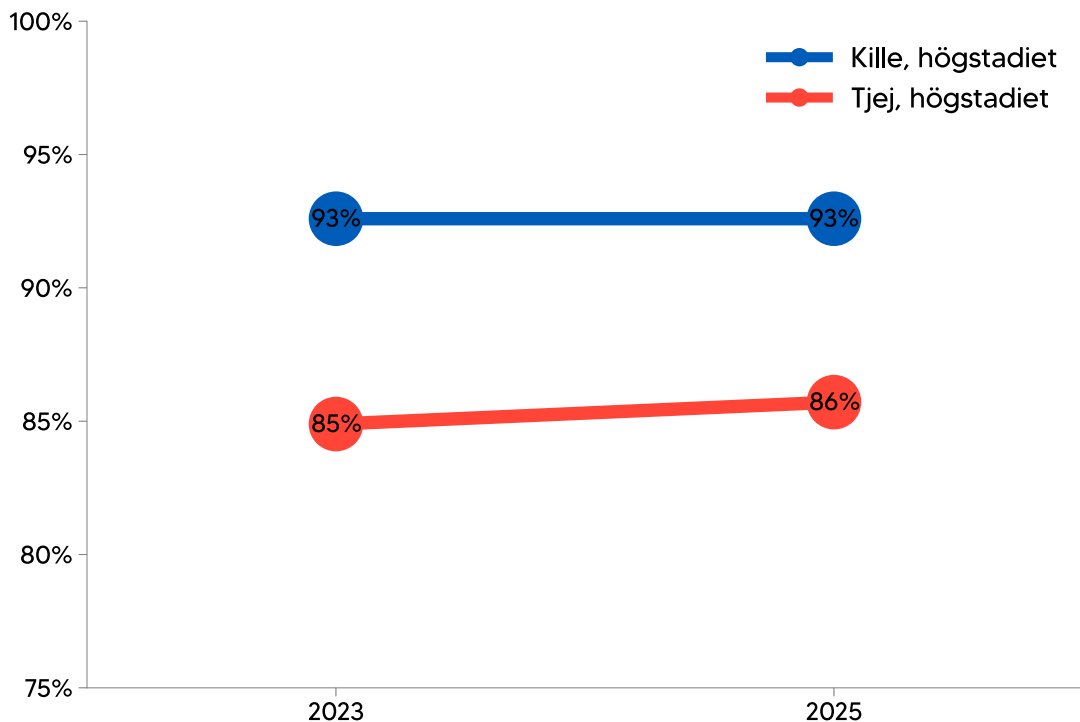
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
89%	90%

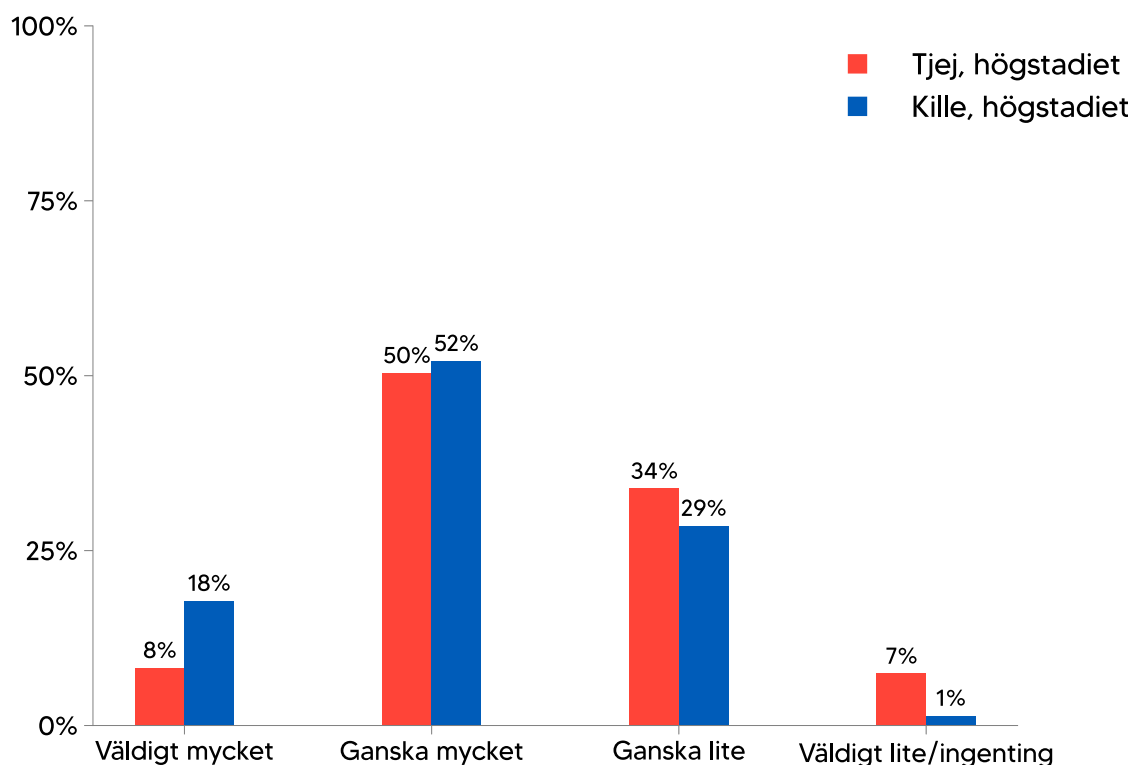
B0b. Andel nöjda med sin fritid: jämförelse över tid

Utbud av fritidsaktiviteter

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer det i diagram B1 att tjejer är mindre nöjda än killar. Totalt 70 % av killarna svarar att det finns ganska eller väldigt mycket att göra, medan motsvarande andel bland tjejerna är 58 %.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

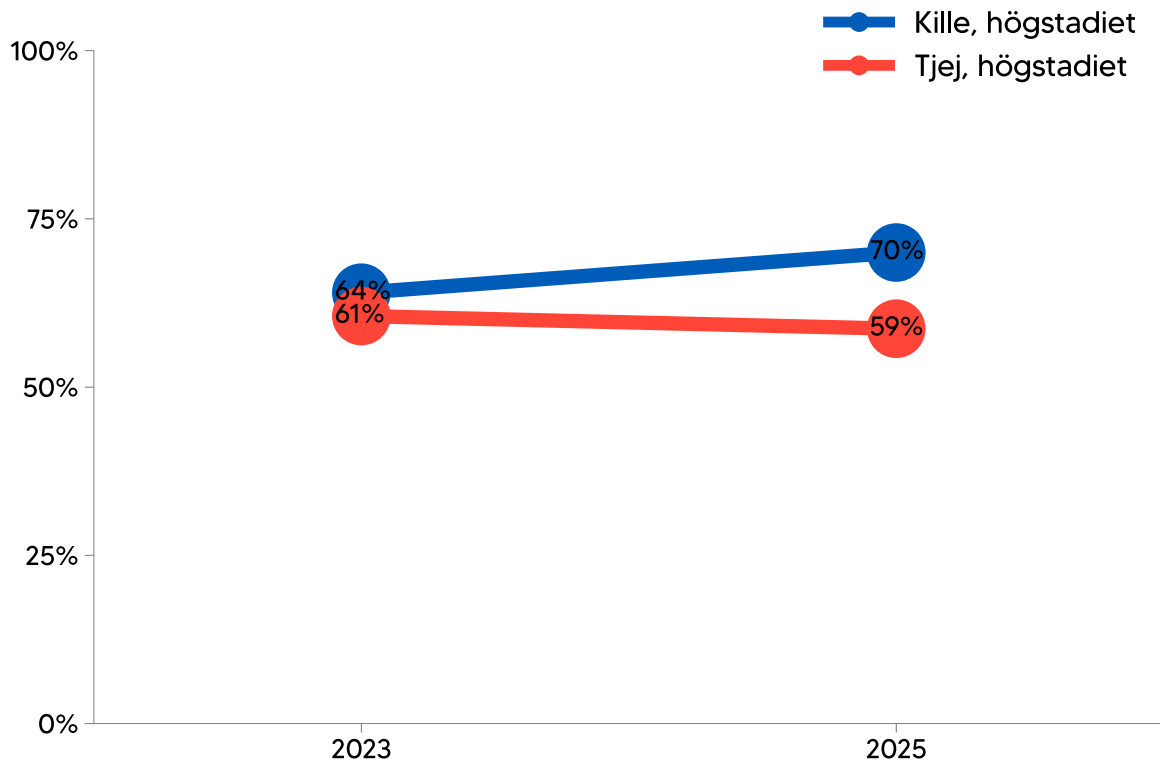
I jämförelse med Lupp 2025 framgår det att ungdomarna i Svenljunga är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter.

Jämfört med år 2023 har andelen killar som är nöjda med hur mycket det finns att göra på fritiden ökat. Andelen nöjda tjejer är relativt oförändrad, och till skillnad från år 2023 syns därmed en tydlig könsskillnad i frågan.

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
64%	72%

B1b. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: jämförelse över tid

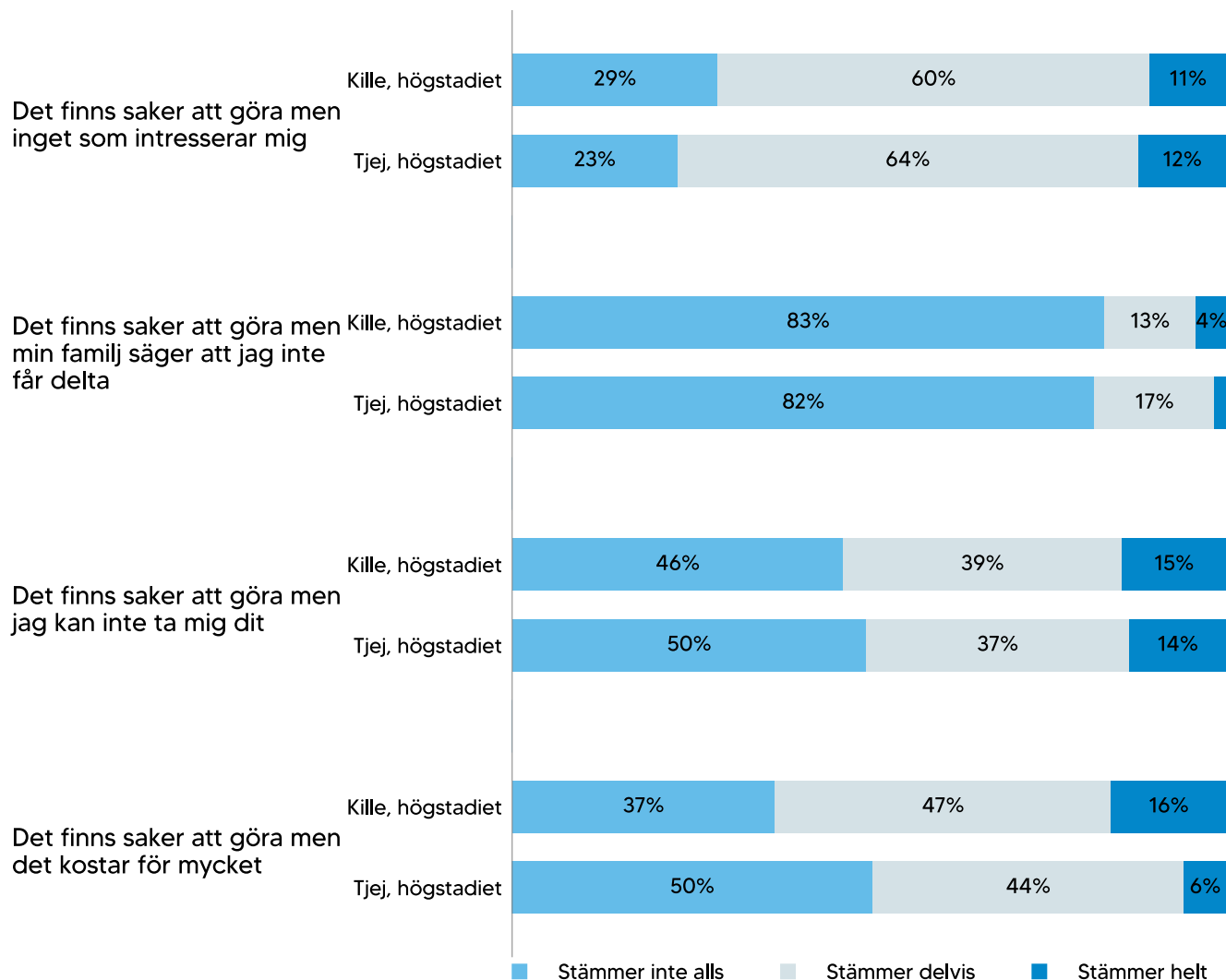

Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick även svara på en fråga om orsaker att avstå från fritidsaktiviteter. Störst andel, både av killarna och tjejerna, svarar att det stämmer helt eller delvis att de saker som finns att göra inte intresserar dem. En högre andel killar än tjejer svarar att det stämmer helt eller delvis att de saker som finns att göra kostar för mycket.

I jämförelse med snittet för Lupp 2025 svarar ungdomarna i Svenljunga i lägre grad "stämmer inte alls" på samtliga påståenden, det vill säga de upplever i högre grad olika hinder som gör att de inte kan delta i fritidsaktiviteter.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "Stämmer inte alls": Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	26%	36%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	82%	87%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	48%	61%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	43%	57%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

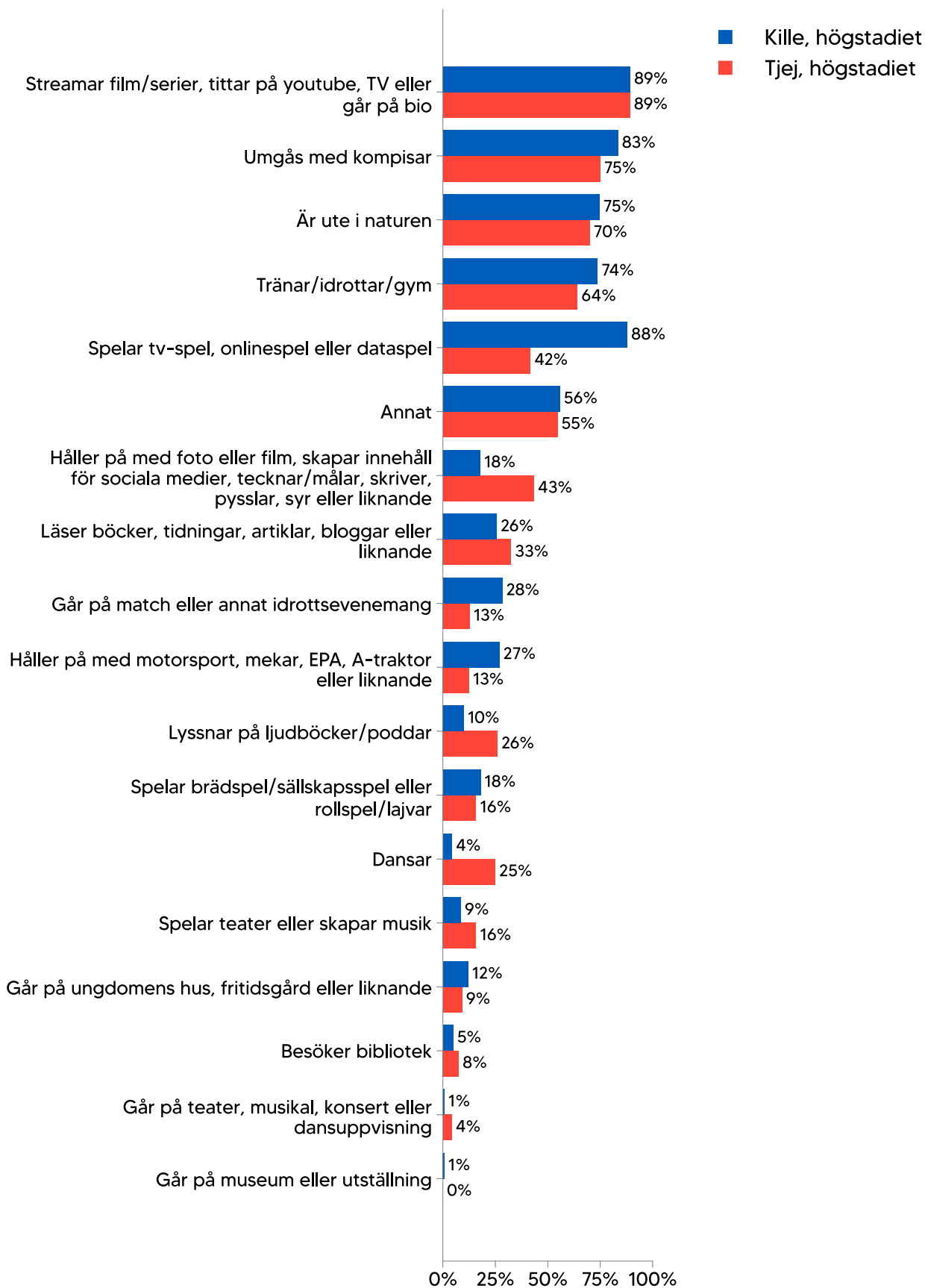
I diagram B3 på följande sida redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att det är vanligt bland både killar och tjejer att streama film/serier, titta på youtube, TV eller gå på bio. Det är även vanligt att umgås med vänner, vara ute i naturen och att träna/idrotta/gymma. Killar svarar dock i högre grad än tjejer att de ägnar sig åt dessa tre aktiviteter minst en gång i veckan.

Vad gäller tv-, data- eller onlinespel syns en tydlig könsskillnad. Bland killarna svarar hela 88 % att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 42 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de håller på med foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar och syr. Tjejer svarar även i högre grad än killarna att de dansar, läser och lyssnar på ljudböcker eller poddar.

I tabell B3a på sida 20 framgår det att det är mindre vanligt bland ungdomarna i Svenljunga att träna/idrotta/gymma regelbundet jämfört med snittet för Lupp 2025. Ungdomarna i Svenljunga ägnar sig även åt läsning och att besöka ungdomens hus, fritidsgård eller liknande i lägre grad än snittet för Lupp. Det är istället mer vanligt bland ungdomarna i Svenljunga än snittet att vara ute i naturen.

Jämfört med år 2023 har andelen tjejer som spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel minskat, se diagram B3b på sida 21. Andelen som håller på med foto eller film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller liknande har istället ökat. Killars fritidsvanor är relativt oförändrade från år 2023, se diagram B3c.

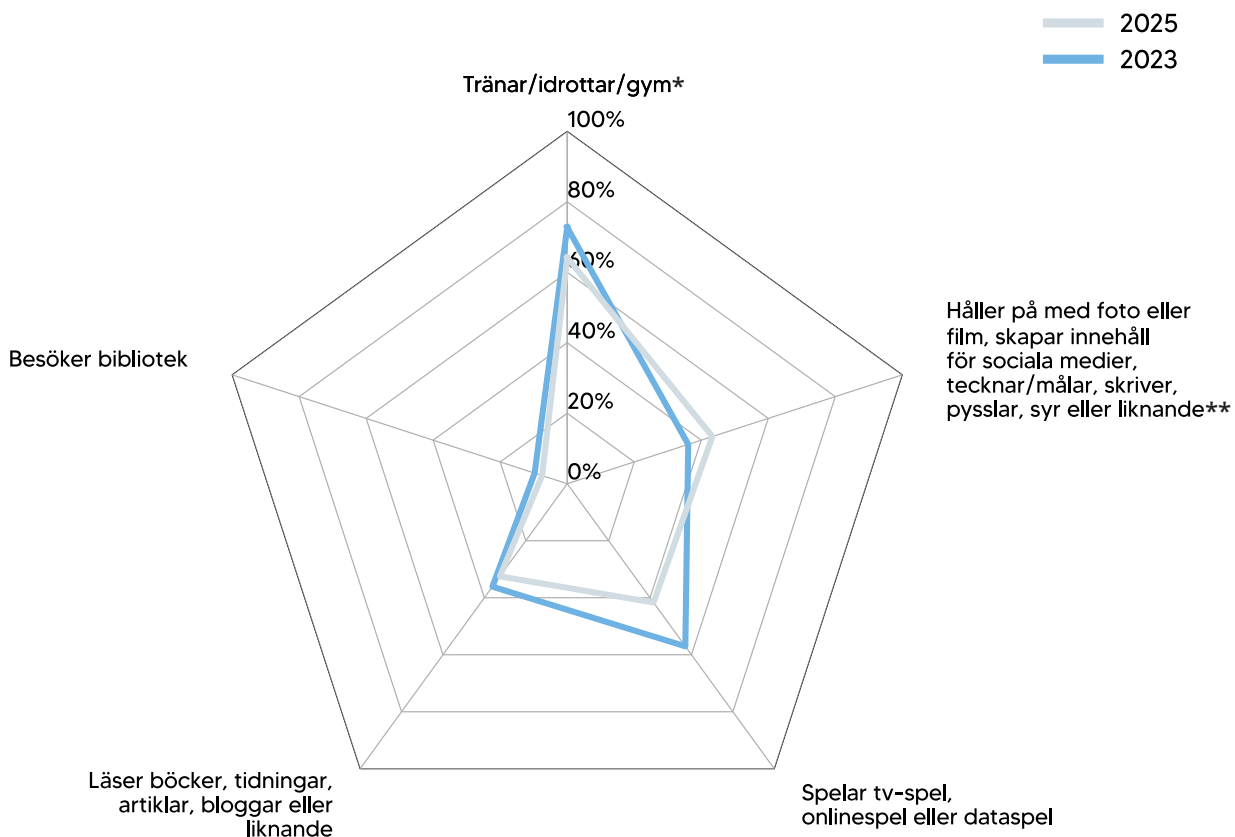
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

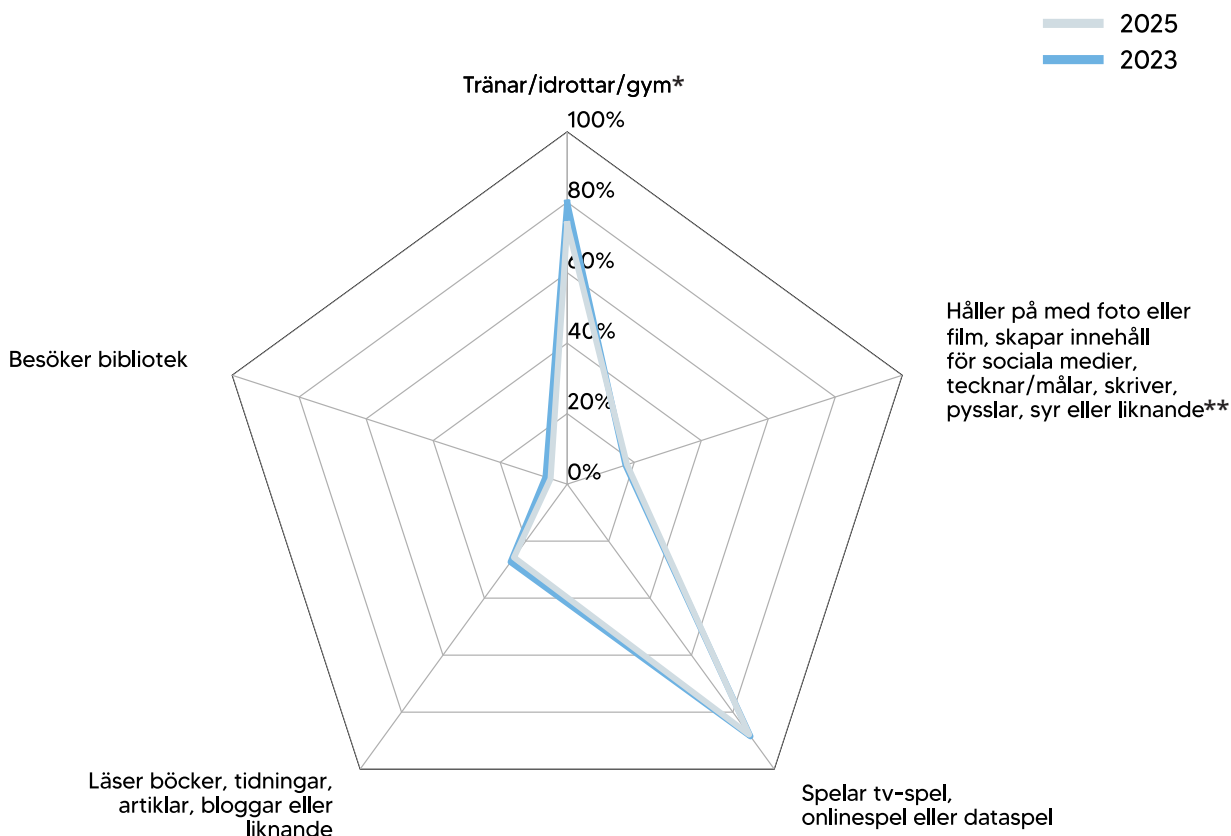
B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Tränar/idrott/gym	68%	80%
Dansar	13%	14%
Spelar teater eller skapar musik	12%	10%
Håller på med foto eller film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	29%	28%
Spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel	67%	73%
Spelar brädspel/sällskapsspel eller rollspel/lajvar	17%	23%
Streamar film/serier, tittar på youtube, TV eller går på bio	90%	89%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	29%	39%
Lyssnar på ljudböcker/poddar	17%	22%
Besöker bibliotek	6%	6%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	10%	15%
Går på teater, musikal, konsert eller dansupvisning	2%	2%
Går på museum eller utställning	0%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	21%	25%
Håller på med motorsport, mekar, EPA, A-traktor eller liknande	20%	14%
Är ute i naturen	72%	63%
Umgås med kompisar	79%	83%
Annat	55%	56%

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan: Jämförelse över tid, tjej

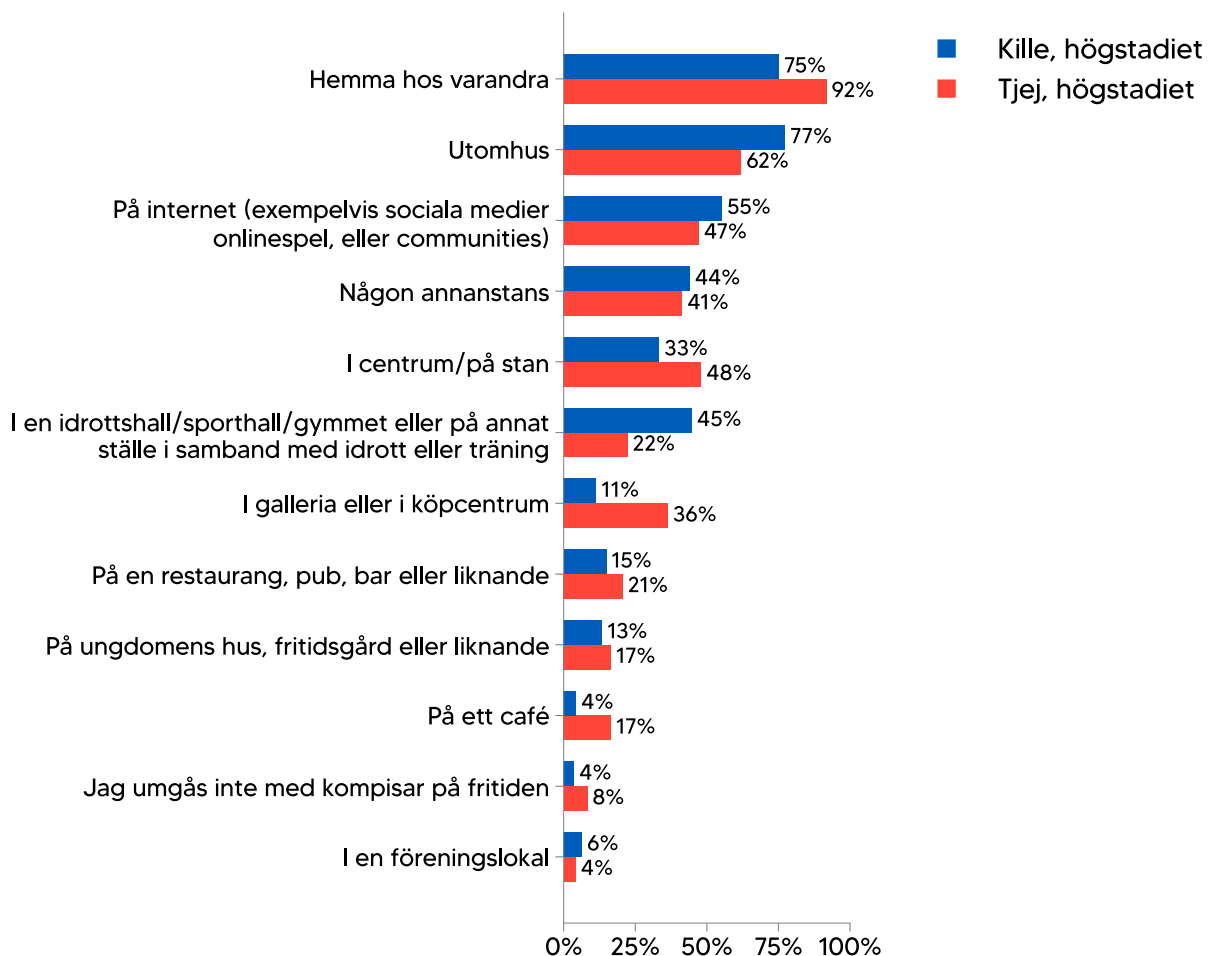
B3c. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan: Jämförelse över tid, kille

Var ungdomarna träffas

När det kommer till var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En väldigt hög andel av tjejerna, 92 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel lägre, 75 %. Tjejer svarar även i högre grad än killar att de brukar träffas i galleria/köpcentrum, i centrum/på stan eller på ett café. Killarna svarar däremot i högre grad än tjejerna att de brukar träffas utomhus, i samband med idrott och på internet/sociala medier.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

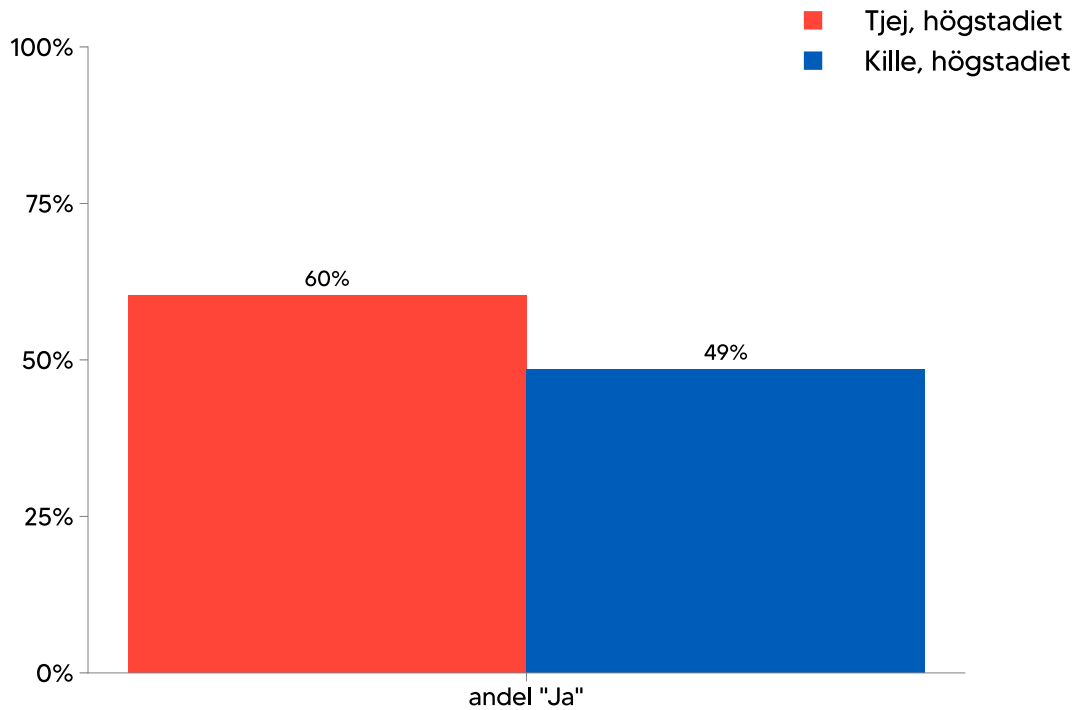

Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. 60 % av tjejerna och 49 % av killarna svarar att de saknar fritidsaktiviteter. Tjejer saknar alltså aktiviteter i högre grad än killar. I tabell B5a framgår det att ungdomarna i Svenljunga saknar aktiviteter i högre grad än snittet för Lupp 2025.

Andelen tjejer som saknar fritidsaktiviteter har ökat sedan år 2023, se diagram B5b. Samtidigt har andelen killar minskat något. Till skillnad från år 2023 svarar därmed tjejer i högre grad än killar att de saknar fritidsaktiviteter där de bor.

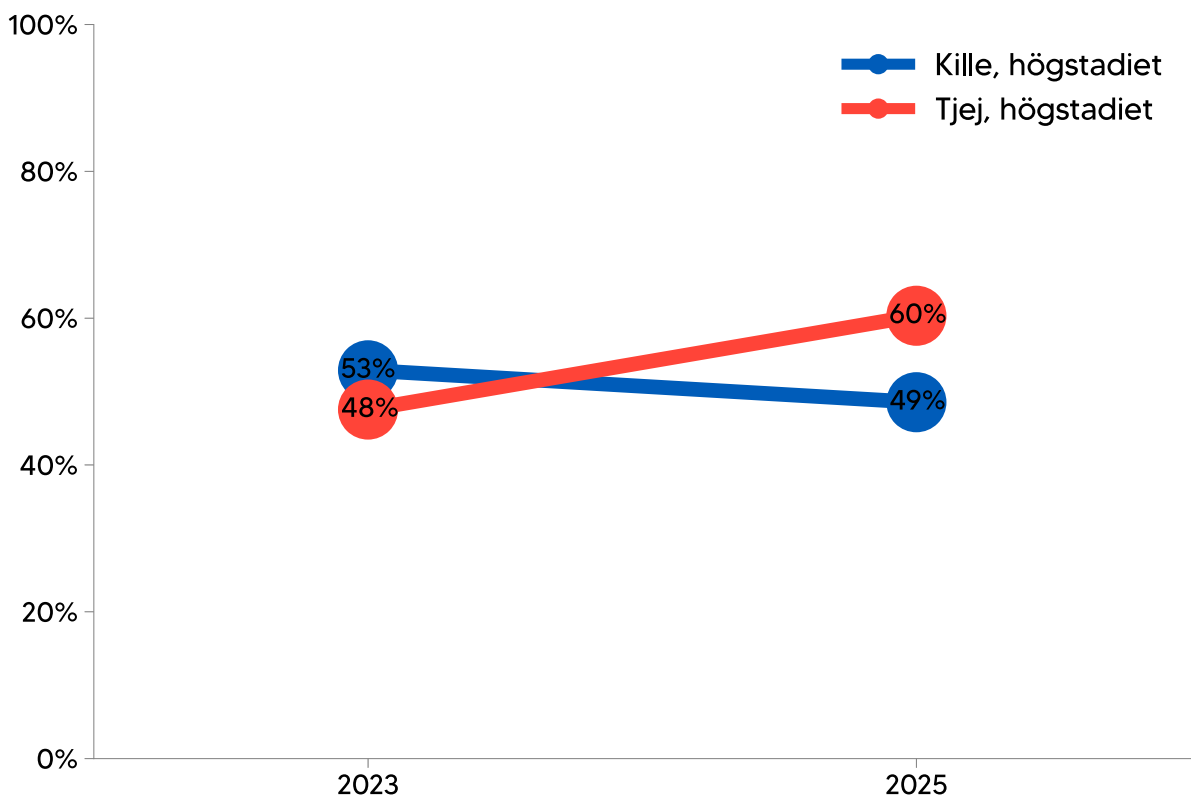
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
54%	38%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

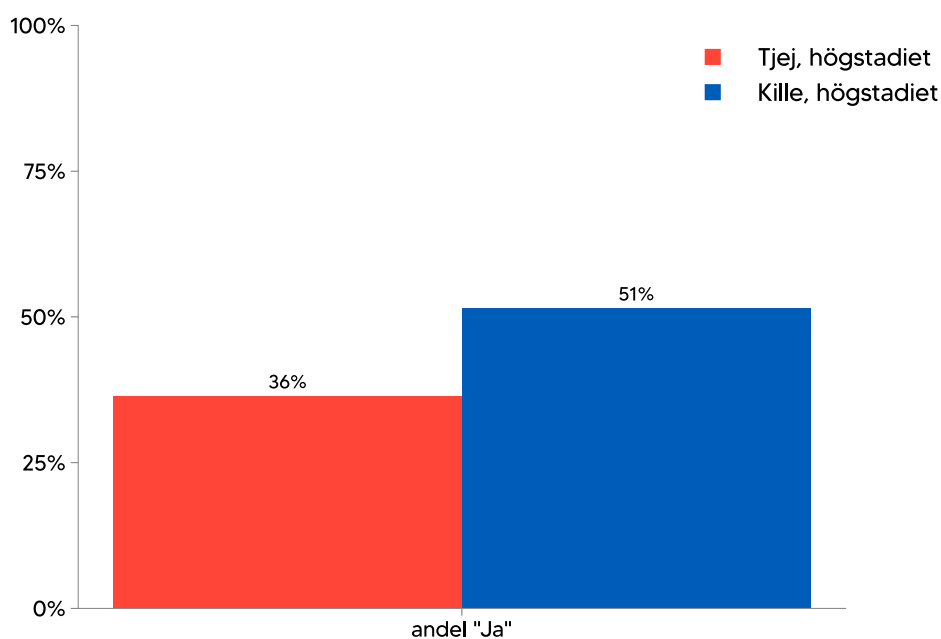
Medlemskap i föreningar

Flertalet studier visar att föreningsengagemanget bland unga minskat över tid. En rapport från MUCF 2023 visar exempelvis att andelen unga som är föreningsmedlemmar har minskat under det senaste decenniet.¹

I Svenljunga svarar 36 % av tjejerna och 51 % av killarna att de är medlemmar i en förening. Andelen totalt sett är lägre än snittet för Lupp 2025.

Andelen killar i Svenljunga som är föreningsmedlemmar är på ungefär samma nivå som år 2023 medan andelen tjejer ökat något, se diagram B6b.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

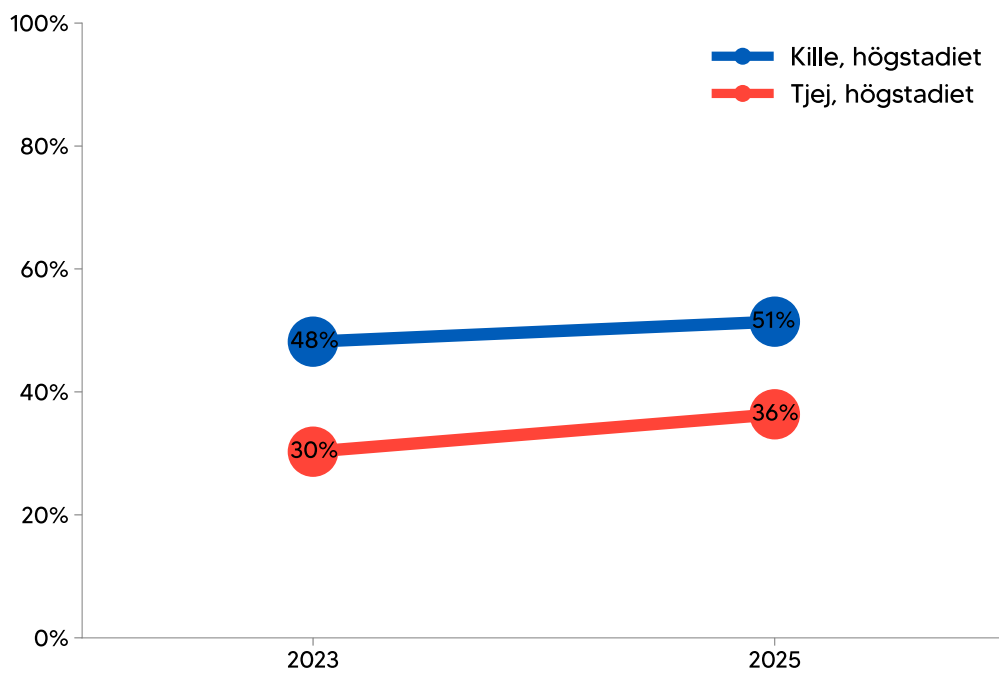

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
43%	58%

¹ MUCF 2023: Ung Idag

B6b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid

Fördjupat om ungas fritid

Svenljunga kommun har i årets Lupp-rapport valt att följa upp 2023 års fördjupningsområden. Det första området handlar om ungas fritid. Fritiden är en betydelsefull tid för ungdomar, och har även betydelse bland annat för ungas förutsättningar för goda levnadsvillkor, välmående och sociala utveckling.¹ Fritidsaktiviteter tillsammans med andra jämnåriga kan också innebära en betydelsefull gemenskap för många barn och unga. Civilsamhället utgör dessutom ett viktigt skyddsnät för många som lever i utsatthet i hemmet eller i skolan.²

I avsnittet framgick det bland annat att majoriteten av ungdomarna i Svenljunga är nöjda med sin fritid. Vi såg dock att 60 % av tjejerna och 49 % av killarna tycker att det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Andelen tjejer som saknar aktiviteter är högre än år 2023, medan andelen killar som saknar aktiviteter är relativt oförändrad. Det framgick också i avsnittet att killar är föreningsmedlemmar i högre grad än tjejer.

För att ta reda på vad som samvarierar med ungas syn på fritiden i Svenljunga kommun har vi i fördjupningen tittat på vilka frågor som samvarierar med ungas nöjdhet med fritiden och utbudet av aktiviteter i kommunen. Att förstå vilka faktorer som samvarierar med ungas syn på sin fritid kan stötta kommuner i arbetet med att utveckla fritidsområdet. Det är dock viktigt att komma ihåg att sambandsanalyserna inte säger något om orsakssamband.

Ekonomiska förutsättningar

I likhet med år 2023 är ekonomiska förutsättningar en bakgrundsfaktor som samvarierar med ungas syn på fritidsutbudet i Svenljunga kommun. Det framgår att de ungdomar som är missnöjda med sin fritid svarar att de oroar sig över sina föräldrars ekonomi i högre grad än de som är nöjda. De svarar även i högre grad att det hänt en eller flera gånger att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra gör för att familjen inte haft råd, och är i lägre grad nöjda med sina pengar.

För att analysera gruppen unga som kan vara mer resurssvaga har vi även tagit fram ett index baserat på de tre frågorna om ekonomi³. Sambandsanalyserna visar att resurssvaga unga är mindre nöjda än övriga med sin fritid. De är även mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter, men skillnaden är tydligast när det gäller nöjdheten med fritiden generellt. Därutöver framgår att de unga som kan vara mer resurssvaga i högre grad svarar att det finns olika hinder som gör att de inte kan delta i fritidsaktiviteter, som att det finns saker att göra men som de inte kan ta sig till samt att det finns saker att göra men som kostar för mycket. Vad gäller ungdomarnas fritidsvanor syns generellt inga större skillnader. Resurssvaga unga svarar dock i lägre grad än övriga att de brukar träna, idrotta eller gymma minst en gång i veckan. Vad gäller andelen unga som är medlemmar i en förening syns ingen skillnad mellan resurssvaga unga och övriga.

1 Forte 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa

2 Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"

3 De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sina pengar, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

Hälsa

En ytterligare faktor som tydligt samvarierar med frågorna om fritid är ungas hälsotillstånd. Här visar sambandsanalyserna att de ungdomar som är missnöjda med sin fritid och/eller fritidsutbudet i Svenljunga bedömer sin hälsa som sämre än de som är nöjda. Liknande mönster syntes år 2023. Av de som är missnöjda med sin fritid och/eller tycker att det finns ganska eller väldigt lite att göra på fritiden skattar 59 % sin hälsa som mycket eller ganska bra, jämfört med 76 % av de som är nöjda med sin fritid och tycker att det finns mycket att göra. De som är missnöjda med sin fritid och/eller utbudet av aktiviteter svarar också i högre grad att de har regelbundna psykosomatiska besvär, som stress och sömnsvårigheter, flera gånger i veckan eller oftare. Skillnaden är särskilt tydlig gällande stress. Av de som är missnöjda med fritiden och/eller fritidsutbudet svarar 50 % att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare, jämfört med 32 % av de som är nöjda. Det är även betydligt mindre vanligt bland de som är missnöjda med fritiden/fritidsutbudet att träna så de blir andfådda eller svettiga regelbundet. 65 % av de som är missnöjda tränar minst en gång i veckan, medan motsvarande andel bland de som är nöjda är 87 %.

De som är nöjda med sin fritid men tycker att det saknas fritidsaktiviteter där de bor

Vi har även tittat på gruppen unga som svarat att de är mycket eller ganska nöjda med sin fritid men som tycker att det saknas fritidsaktiviteter där de bor, och hur de svarat på övriga frågor på fritidsområdet i jämförelse med de unga som är nöjda med fritiden och som *inte* saknar aktiviteter. En tydlig skillnad som syns är att de unga som är nöjda med fritiden men som saknar aktiviteter i högre grad svarar att det finns saker att göra men som de inte kan ta sig till. De som är nöjda med fritiden men saknar aktiviteter svarar också i högre grad än de som inte saknar aktiviteter att det finns lite eller ingenting att göra på fritiden. Liknande mönster fanns år 2023. När det kommer till fritidsvanorna är skillnaderna generellt små mellan de som saknar aktiviteter och övriga. Läsning, motorsport och att umgås med vänner är dock mindre vanligt bland de som saknar aktiviteter.

Skillnader utifrån bostadsområden

För att bättre kunna arbeta med att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid för fler unga i kommunen har frågorna om ungas fritid även analyserats fördjupat utifrån bostadsområden (boende i norr, söder eller i centralorten). När det kommer till ungas nöjdhet med fritiden och utbudet av aktiviteter framgår att de som bor i de norra delarna av Svenljunga är nöjdast. Bland de som bor i norr svarar 97 % att de är ganska eller mycket nöjda med sin fritid, och 71 % tycker att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden. Motsvarande andel bland de som bor i de södra delarna är 88 % vad gäller nöjdhet med fritiden, och 65 % vad gäller utbudet av fritidsaktiviteter. Bland boende i centralorten svarar 87 % att de är nöjda med sin fritid och 60 % att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden.

När det kommer till andelen som tycker att det saknas fritidsaktiviteter svarar drygt hälften av ungdomarna i samtliga områden att det saknas aktiviteter.

När det gäller frågan om olika hinder för att delta i fritidsaktiviteter skiljer sig de som bor i söder tydligt från de som bor i övriga Svenljunga i påståendena "Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit" samt "Det finns saker att göra men inget som intresserar mig" genom att i lägre grad ta avstånd från att påståendena stämmer. Vad gäller påståendet "Det finns saker att göra men det kostar för mycket" sticker boende i norr ut, genom att ta avstånd från påståendet i högre grad än de som bor i övriga områden.

När det kommer till ungdomarnas fritidsvanor syns en tydlig skillnad avseende andelen som brukar träna, idrotta eller gymma minst en gång i veckan. Vad som framgår är att de unga som bor i norra Svenljunga skiljer sig från övriga. Bland dem svarar 81 % att de brukar idrotta/träna minst en gång i veckan. Motsvarande andel bland boende i centralorten och i söder är 64-71 %. Bland unga i söder är det istället mer vanligt än bland unga boende i övriga områden att hålla på med motorsport, EPA eller liknande minst en gång i veckan. Boende i centralorten sticker istället ut genom att i högst grad gå på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande minst en gång i veckan.

Jämförelser mellan bostadsorter:

Andel nöjda med sin fritid

Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
97%	87%	88%

Unga som bor i de norra delarna av Svenljunga är mest nöjda med sin fritid och utbudet av aktiviteter i kommunen

Andel som tycker att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden

Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
71%	60%	65%

Unga som bor i de södra delarna av Svenljunga svarar i lägre grad "stämmer inte alls" i påståendena "Det finns saker att göra men inget som intresserar mig" och "Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit"

Andel som saknar fritidsaktiviteter

Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
53%	53%	56%

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter: Andel "Stämmer inte alls"

	Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	27%	30%	18%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	83%	84%	78%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	49%	55%	34%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	55%	41%	38%

C. Skola

Enligt en rapport av Skolverket bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett kompetent ledarskap, goda relationer mellan lärare och elever samt att lärmiljön är hälsofrämjande på alla nivåer i verksamheten. Att lärmiljön präglas av trygghet och studiero samt är fri från diskriminering och annan kränkande behandling är ytterligare viktiga faktorer för framgångar. Därutöver ska skolan anpassa lärmiljön efter varje elev.¹

De senaste åren har det även kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Bland annat framkommer att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejers, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar normer kring kön.³

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – exempelvis hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

¹ Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling

² SKR 2021: Utmaningar för en jämställd skola

³ Skolforskningsinstitutet 2025: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen

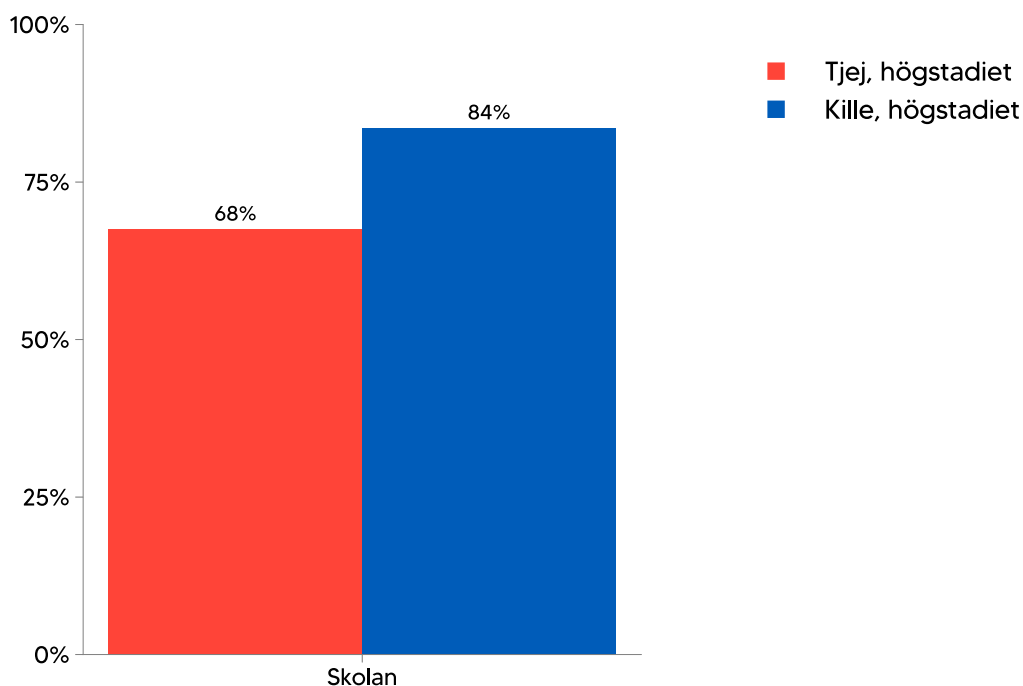
Nöjdhet skola

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan. Totalt 68 % av tjejerna och 84 % av killarna svarar att de är mycket eller ganska nöjda med skolan.

Vid en jämförelse med snittet för Lupp 2025 framgår det att ungdomarna i Svenljunga är något mindre nöjda med skolan.

Andelen killar som är nöjda med skolan har ökat sedan år 2023, se diagram C2c på följande sida. Tjejerna är ungefär lika nöjda som år 2023, och könsskillnaden i frågan har därmed ökat.

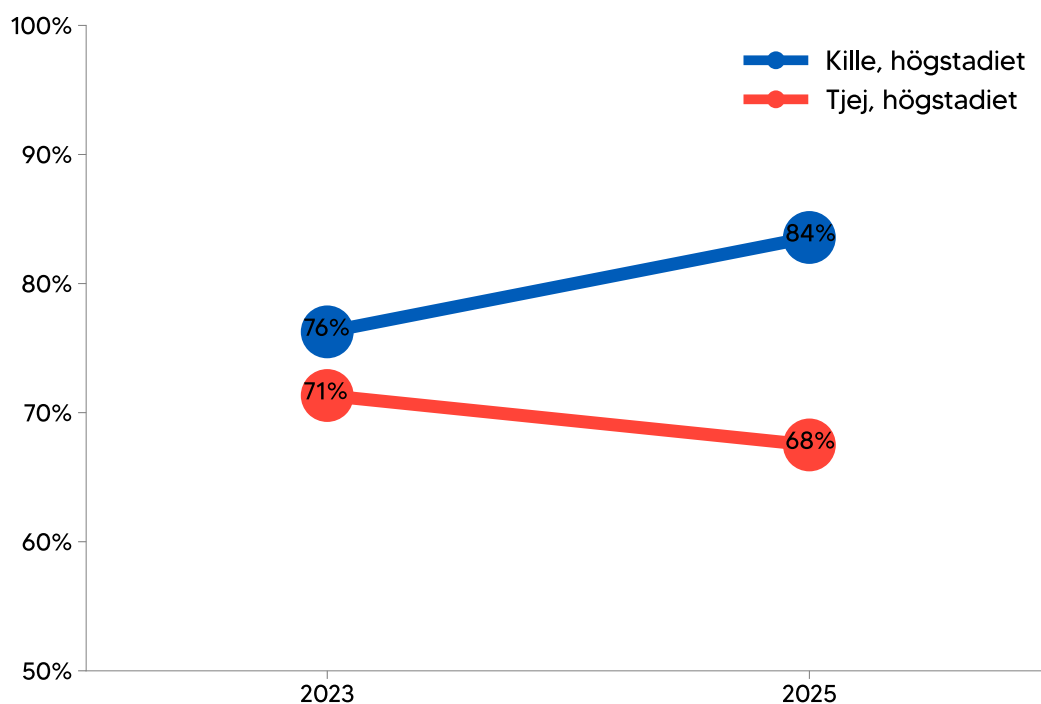
C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Skolan	75%	80%

C2c. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.¹

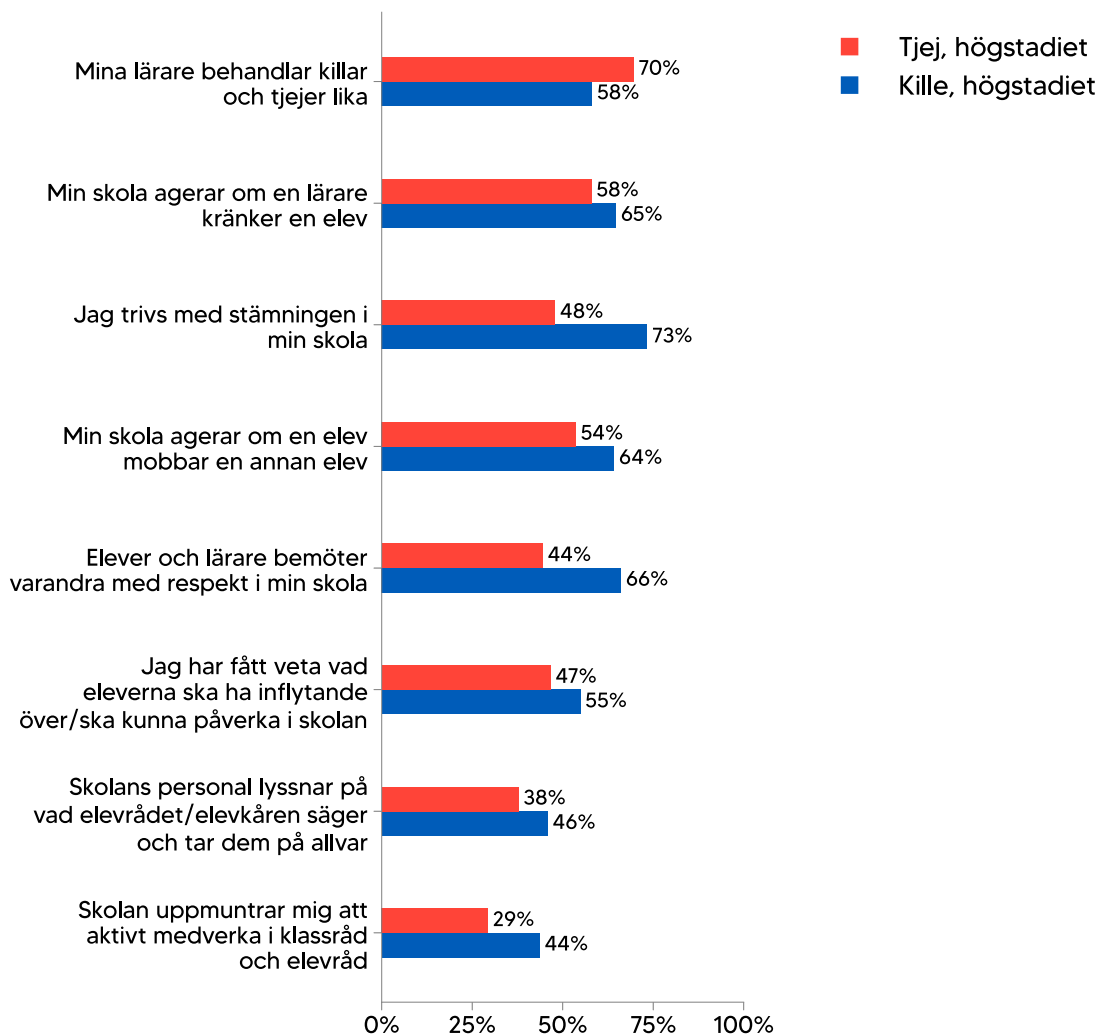
I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående om trivseln och stämningen i skolan. 48 % av tjejerna och 73 % av killarna svarar att de trivs med stämningen i skolan. Killar är generellt mer nöjda med de olika frågorna om trivseln och stämningen än vad tjejer är, undantaget frågan om lärarna behandlar killar och tjejer lika som tjejer svarar stämmer i klart högre grad än killar. 70 % av tjejerna instämmer i att lärarna behandlar killar och tjejer lika, jämfört med 58 % av killarna.

På följande sida redovisas Svenljungas resultat jämfört med snittet för Lupp 2025. Ungdomarna i Svenljunga instämmer i flera av påståendena om trivsel och stämning i lägre grad än snittet. De tydligaste skillnaderna gäller frågan om skolans personal lyssnar på elevrådet/elevkåren samt frågan om elever och lärare bemöter varandra med respekt.

I diagram C3b_1 och C3b_2 på följande sida redovisas frågorna om trivsel och stämning i skolan över tid. I diagrammen framgår det att nöjdheten med de olika trivselsfrågorna ökat sedan år 2023, både bland killar och tjejer. Andelen tjejer som instämmer i att skolan uppmuntrar dem att aktivt medverka i klassråd och elevråd är dock på ungefär samma nivå som år 2023.

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

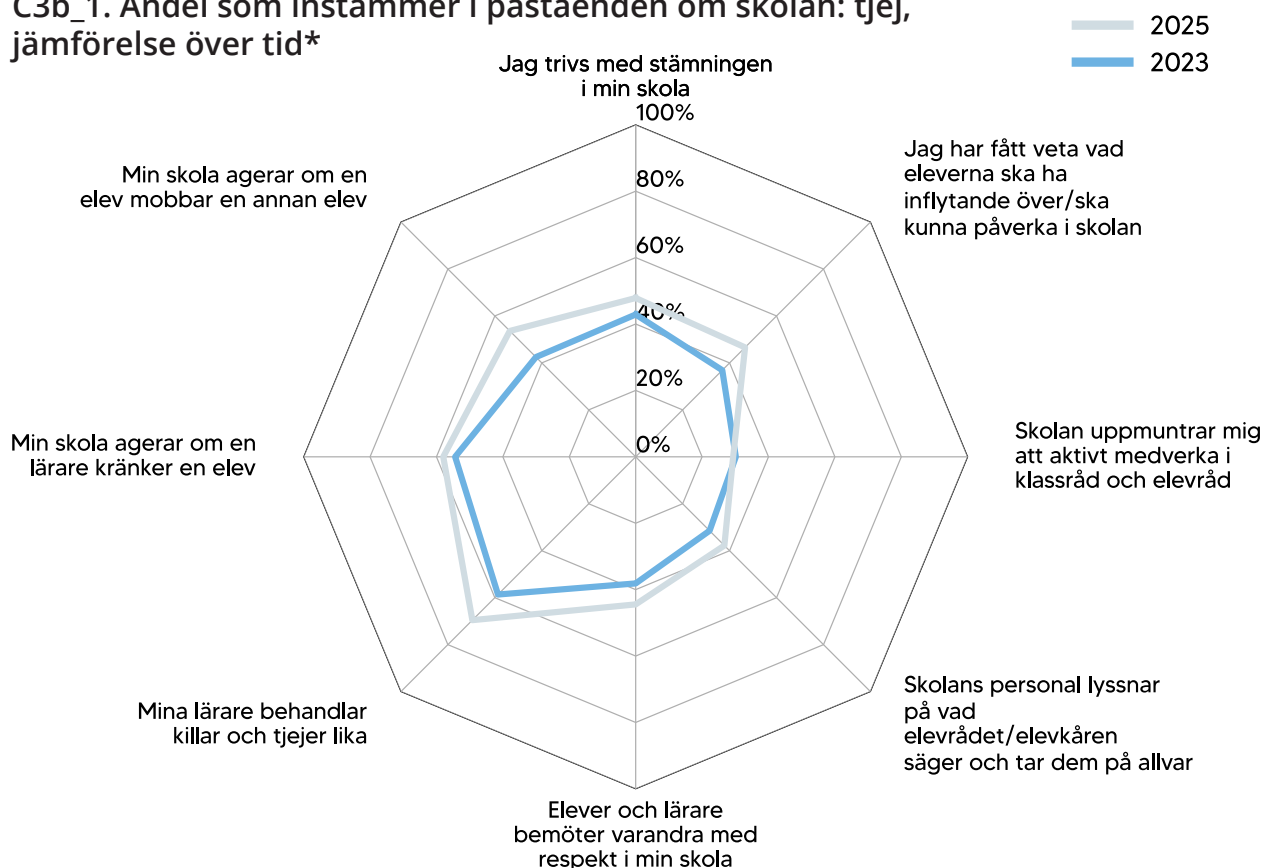
*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-26 %.

C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse med Lupp 2025*

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Jag trivs med stämningen i min skola	61%	67%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ska kunna påverka i skolan	50%	55%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	36%	43%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	41%	49%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	55%	64%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	63%	63%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	61%	63%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	58%	65%

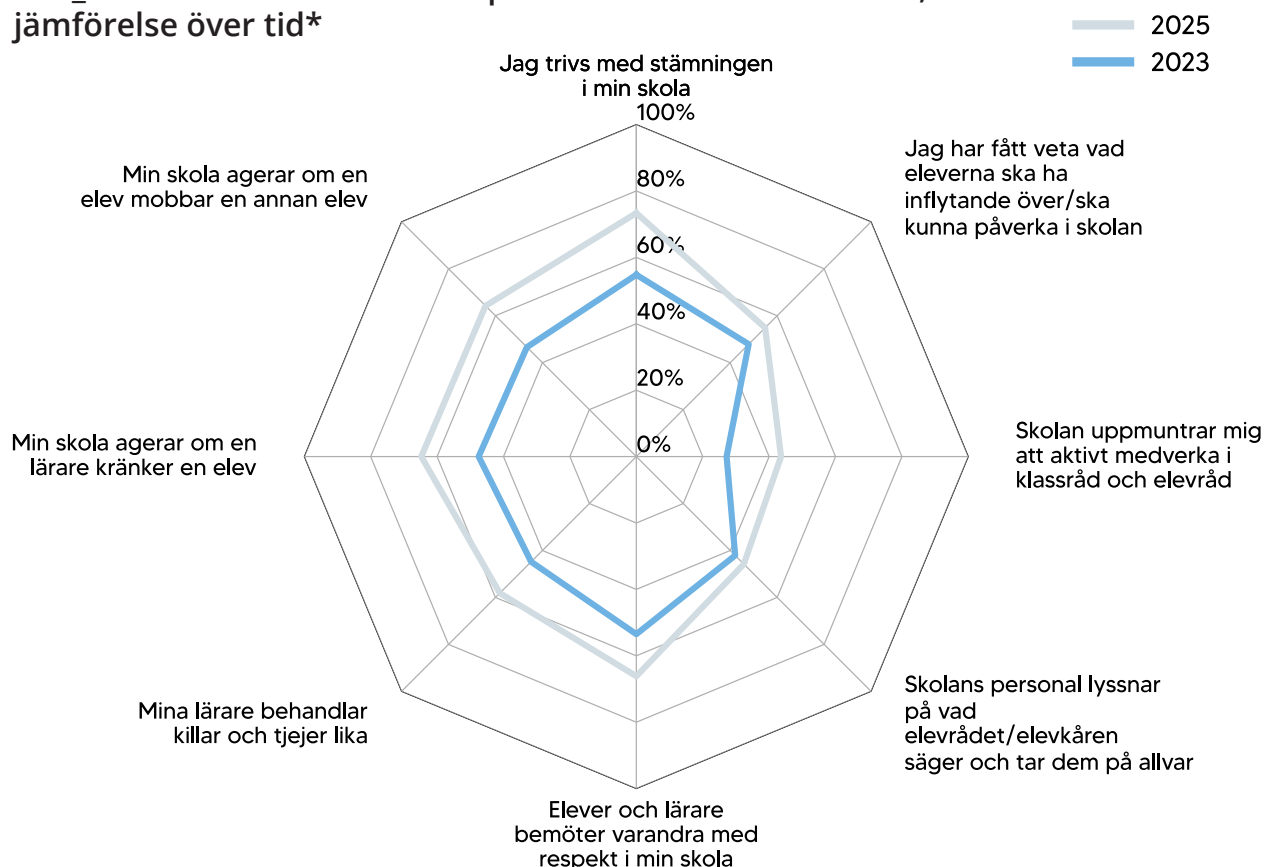
*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: tjej, jämförelse över tid*

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_1 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-27 %

C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: kille, jämförelse över tid*

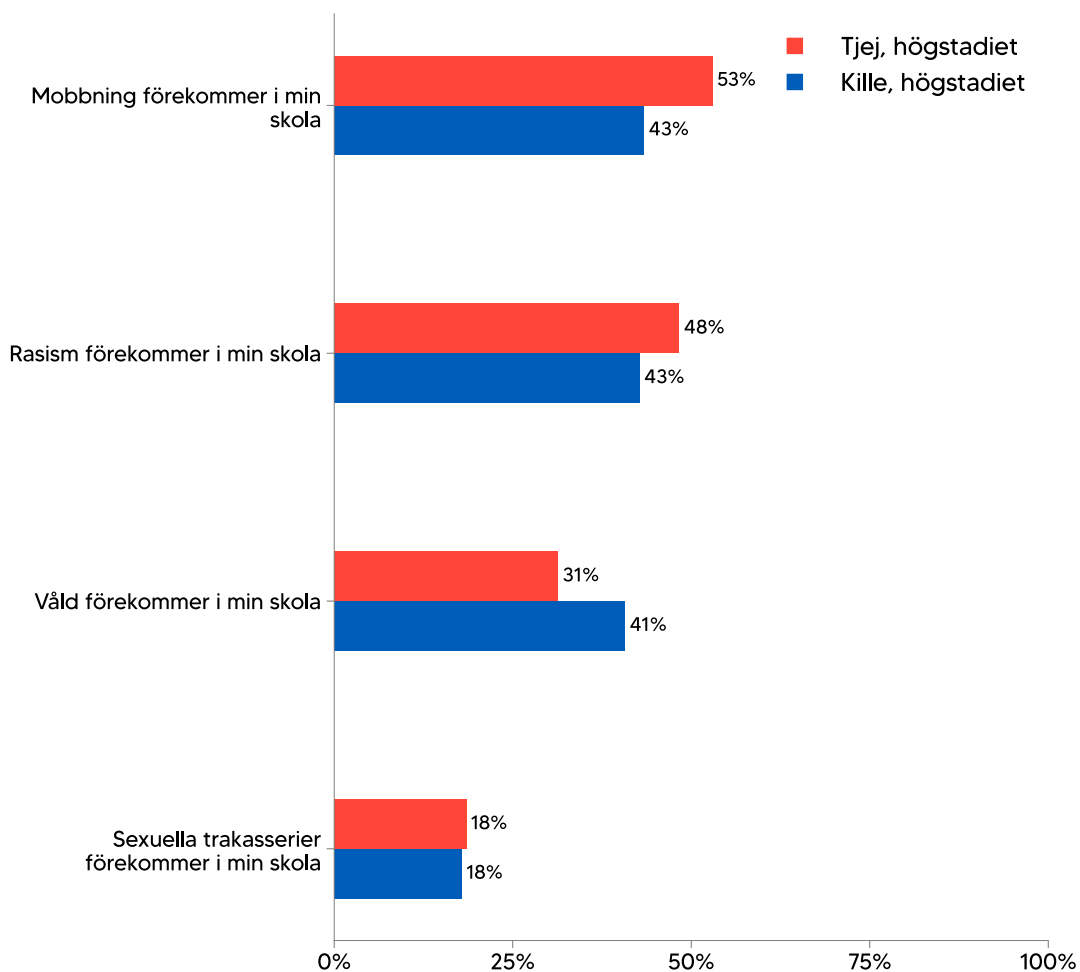
*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_2 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-26 %.

Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Mobbning och rasism är de två problem som ungdomarna svarar förekommer i högst utsträckning, och tjejer uppger detta i högre grad än killar. 53 % av tjejerna svarar att mobbning förekommer, och en nästan lika hög andel att rasism förekommer (48 %). Andelen bland killar är 43 % både vad gäller mobbning och rasism. När det kommer till våld uppger killar att det förekommer i högre grad än tjejer. 41 % av killarna svarar att våld förekommer, jämfört med 31 % av tjejerna. 18 % av både killarna och tjejerna svarar att sexuella trakasserier förekommer.

Andelen ungdomar som instämmer i att de olika problemen förekommer i Svenljunga är högre än snittet för Lupp 2025, se tabell C3d på följande sida.

C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

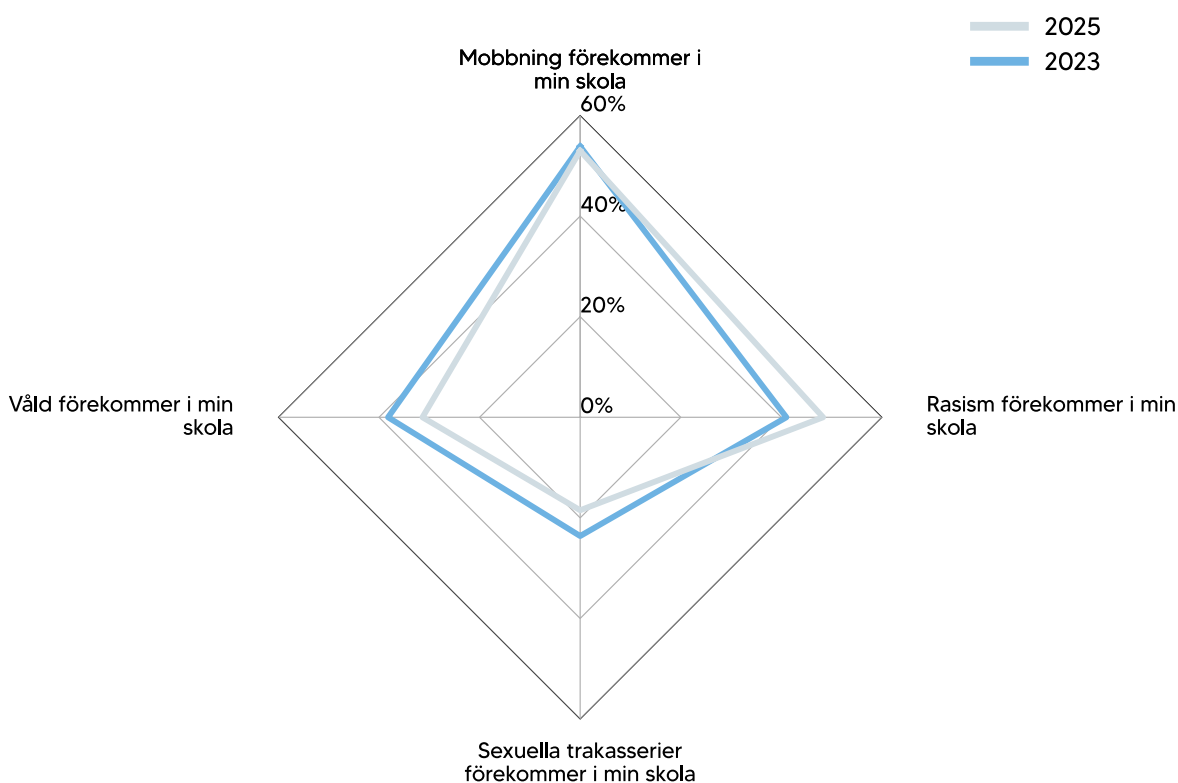

C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse med Lupp 2025

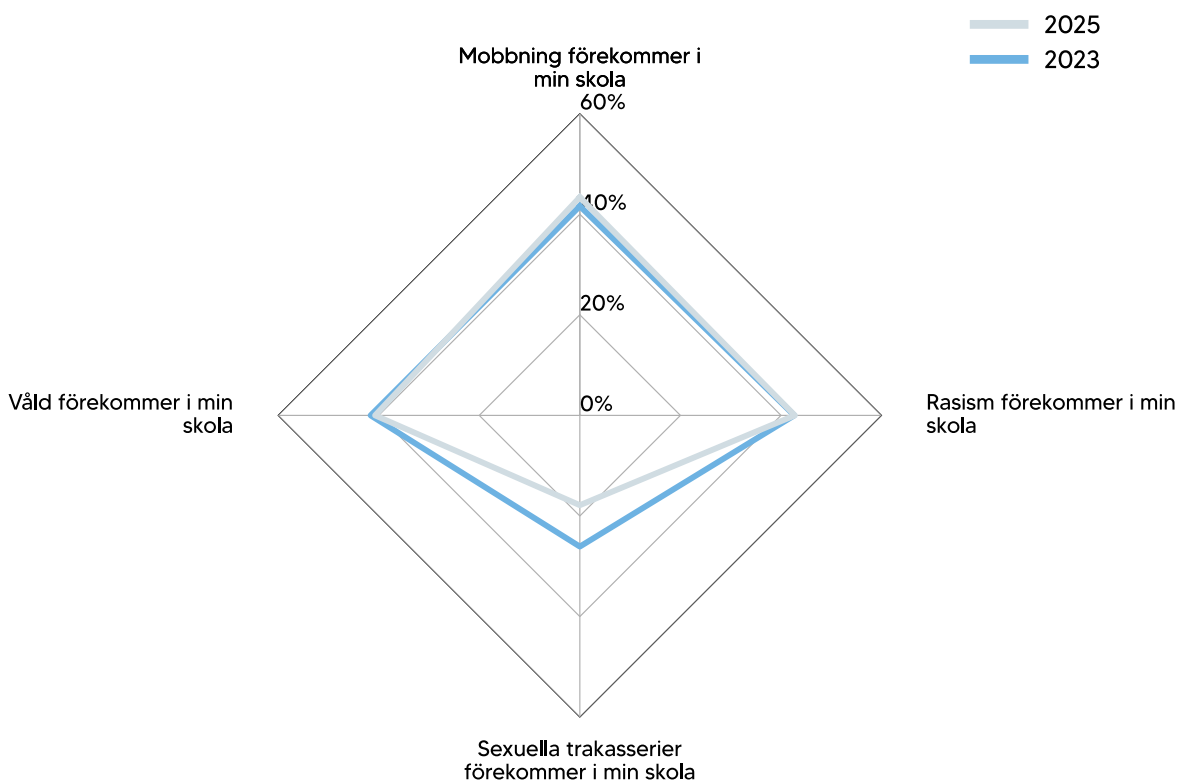
	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	18%	11%
Rasism förekommer i min skola	45%	27%
Våld förekommer i min skola	36%	22%
Mobbning förekommer i min skola	48%	29%

I diagram C3e nedan och diagram C3f på följande sida redovisas frågan om förekomsten av problem över tid. Det framgår att andelen tjejer som svarar att rasism förekommer har ökat, medan andelen som svarar att våld och sexuella trakasserier har minskat. Bland killar har andelen som svarar att sexuella trakasserier förekommer minskat. I övrigt är rapporteringen av de olika problemen på ungefär samma nivåer som år 2023.

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: tjej, jämförelse över tid

C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: kille, jämförelse över tid

Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

I diagram C4 på följande sida framgår det att en hög andel, 91-92 % av både killarna och tjejerna, är nöjda med tillgången till digitala verktyg. Höga andelar, 72-80 %, är även nöjda med bland annat lärarna och undervisningen.

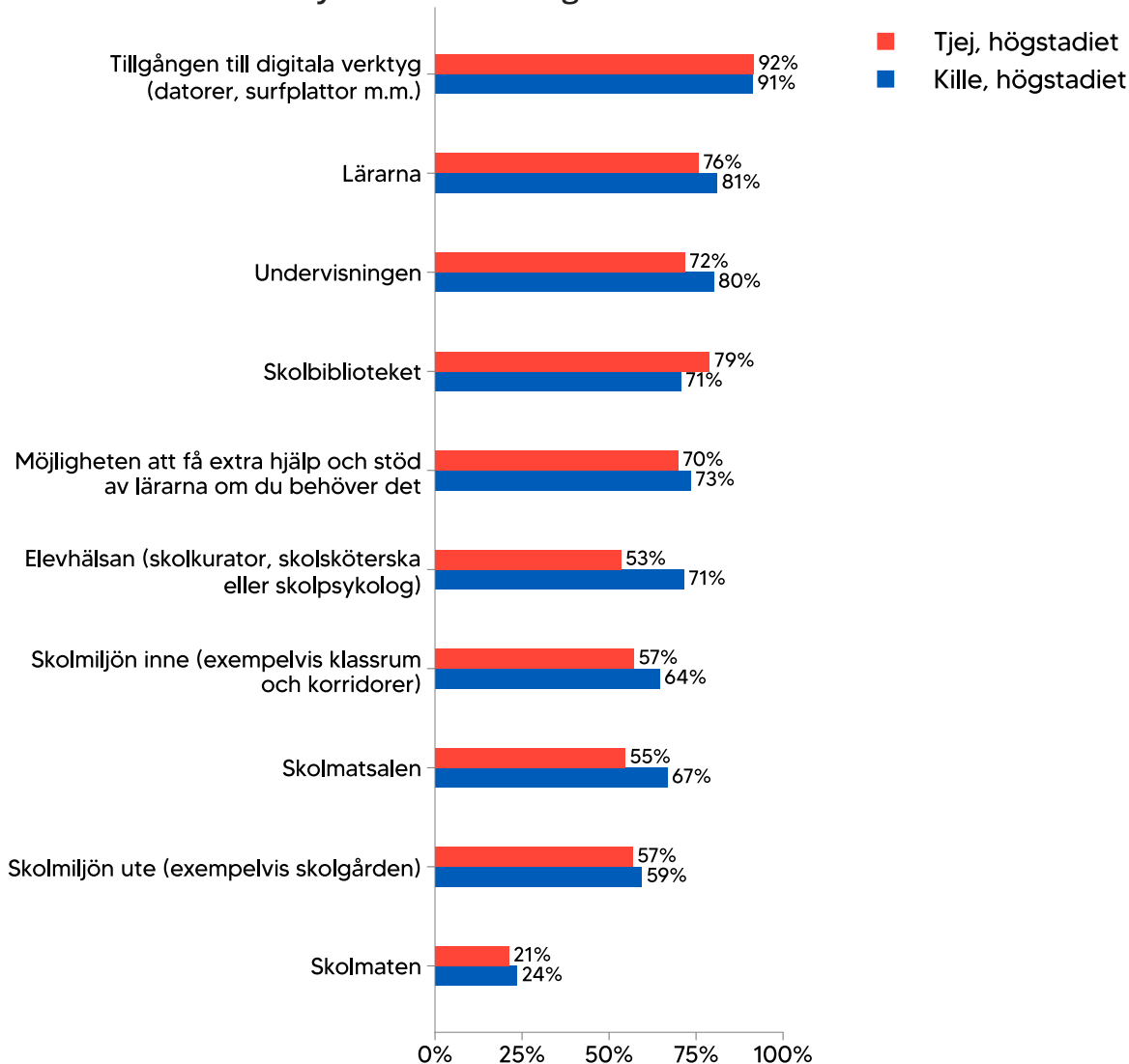
När det kommer till skolmaten är nöjdheten betydligt lägre. 21 % av tjejerna och 24 % av killarna svarar att de är nöjda med skolmaten.

Det finns också vissa könsskillnader. Killar är mer nöjda än tjejer med undervisningen, elevhälsan, skolmiljön inne och skolmatsalen. Skillnaden är tydligast avseende elevhälsan. Tjejer är mer nöjda än killar med skolbiblioteket.

I tabell C4a görs en jämförelse med snittet för Lupp 2025. Här framgår det att ungdomarna i Svenljunga är mindre nöjda med skolmiljön inne, skolmatsalen, skolmaten och elevhälsan, men något mer nöjda med skolbiblioteket. För resterande frågor är resultatet ganska likt.

I diagram C4b och C4c på sida 38 redovisas frågorna över tid. Jämfört med år 2023 är nöjdheten generellt på högre nivåer både bland killar och tjejer. Undantag gäller tjejers nöjdhet med elevhälsan, som är något lägre än år 2023.

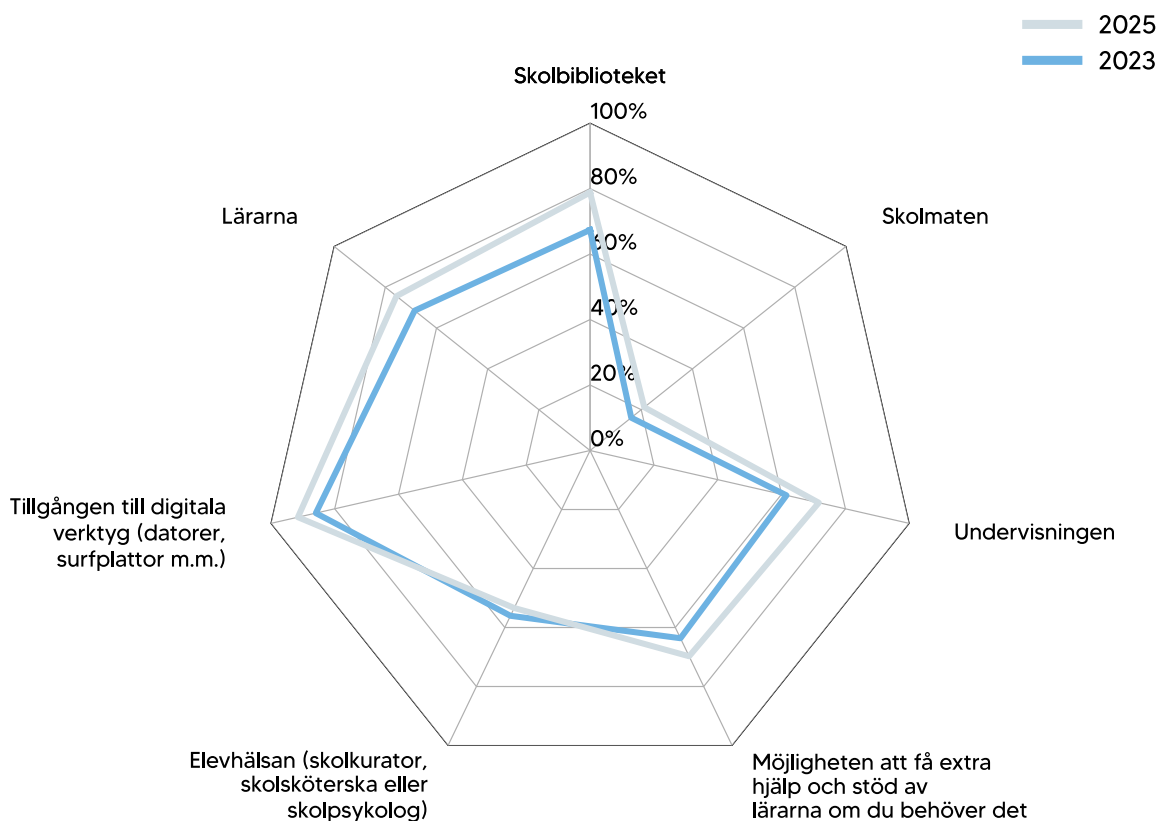
C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

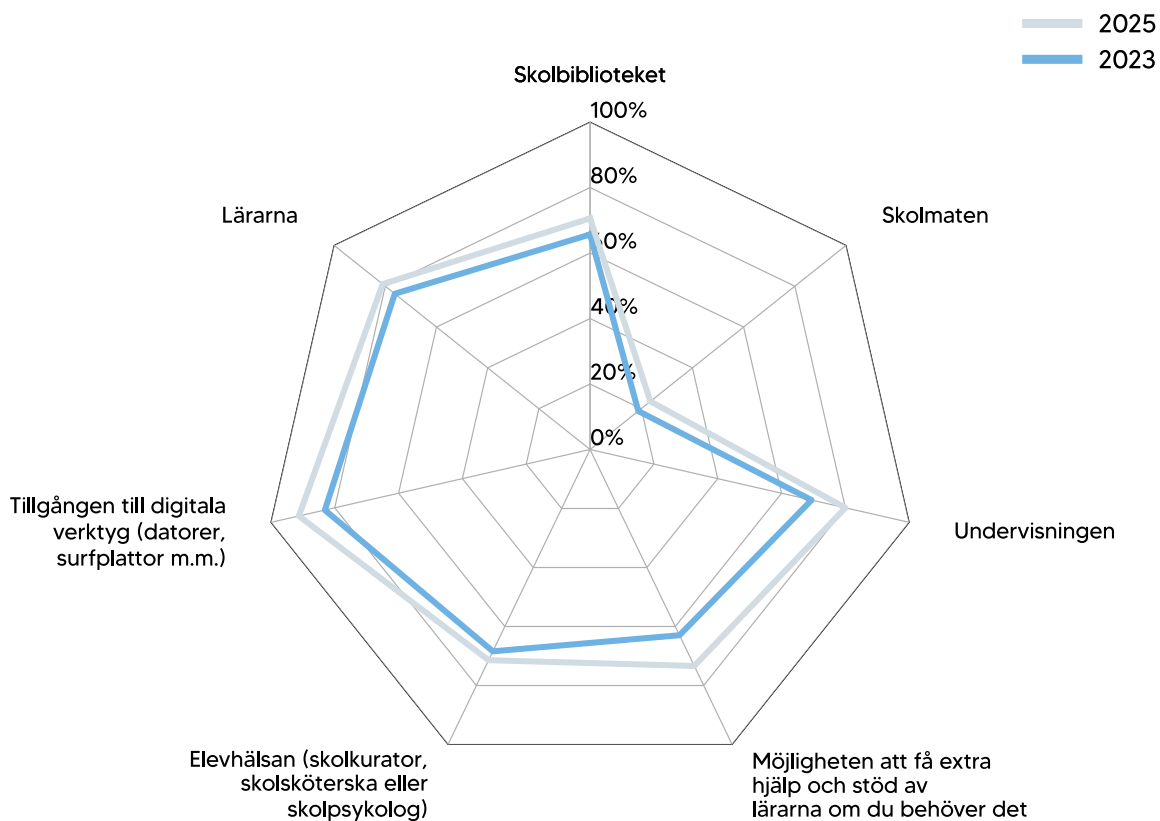
C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	58%	62%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridorer)	60%	69%
Skolmatsalen	62%	71%
Skolmaten	23%	38%
Skolbiblioteket	74%	69%
Undervisningen	76%	77%
Lärarna	78%	80%
Möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det	72%	75%
Tillgången till digitala verktyg (datorer, surfplattor m.m.)	92%	90%
Elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)	63%	78%

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: tjej, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse över tid

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: kille, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse över tid

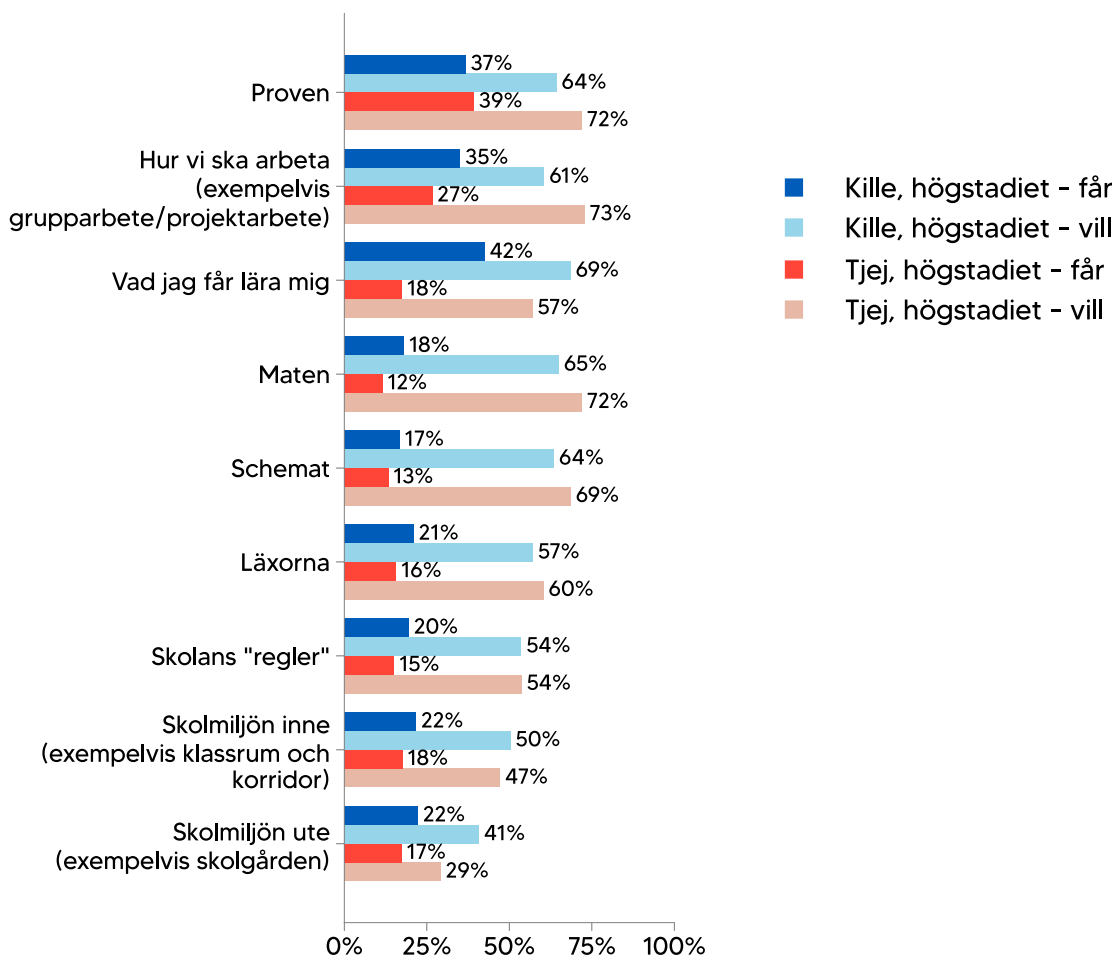
Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling, och bidrar även till bland annat trygghet och motivation.¹

I Svenljunga ser vi att andelen unga som vill påverka är relativt hög både bland killar och tjejer. Andelen som anser att de får vara med och påverka är lägre. Killarna svarar att de får vara med och påverka flera av sakerna i högre grad än tjejerna. Skillnaden är tydligast när det kommer till vad eleverna får lära sig i skolan. 42 % av killarna svarar att de får vara med och påverka detta, jämfört med 18 % av tjejerna. Killarna svarar även i högre grad än tjejerna att de vill vara med och påverka vad de får lära sig. Tjejer vill istället vara med och påverka hur eleverna ska arbeta i skolan i högre grad än killar, medan killar upplever sig få påverka detta i högre grad än tjejer.

I tabell C5c på följande redovisas andelen som upplever sig få vara med och påverka i jämförelse med snittet för Lupp 2025. Det framgår att ungdomarna i Svenljunga vill påverka de flesta saker i liknande grad som snittet. När det kommer till proven vill ungdomarna i Svenljunga dock vara med och påverka i högre grad än snittet.

C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

¹ Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen

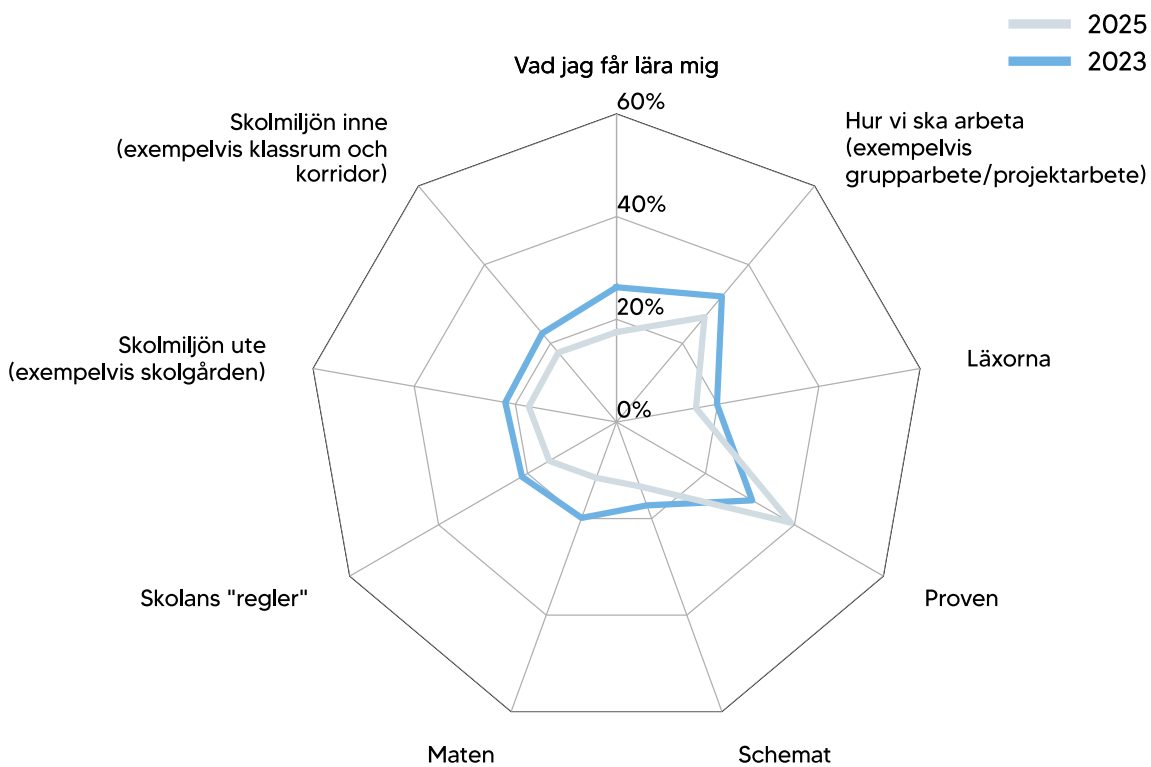
C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Vad jag får lära mig	31%	26%
Hur vi ska arbeta (exempelvis grupparbete/projektarbete)	31%	31%
Läxorna	18%	18%
Proven	37%	22%
Schemat	15%	16%
Maten	15%	16%
Skolans "regler"	17%	22%
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	20%	23%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridor)	19%	25%

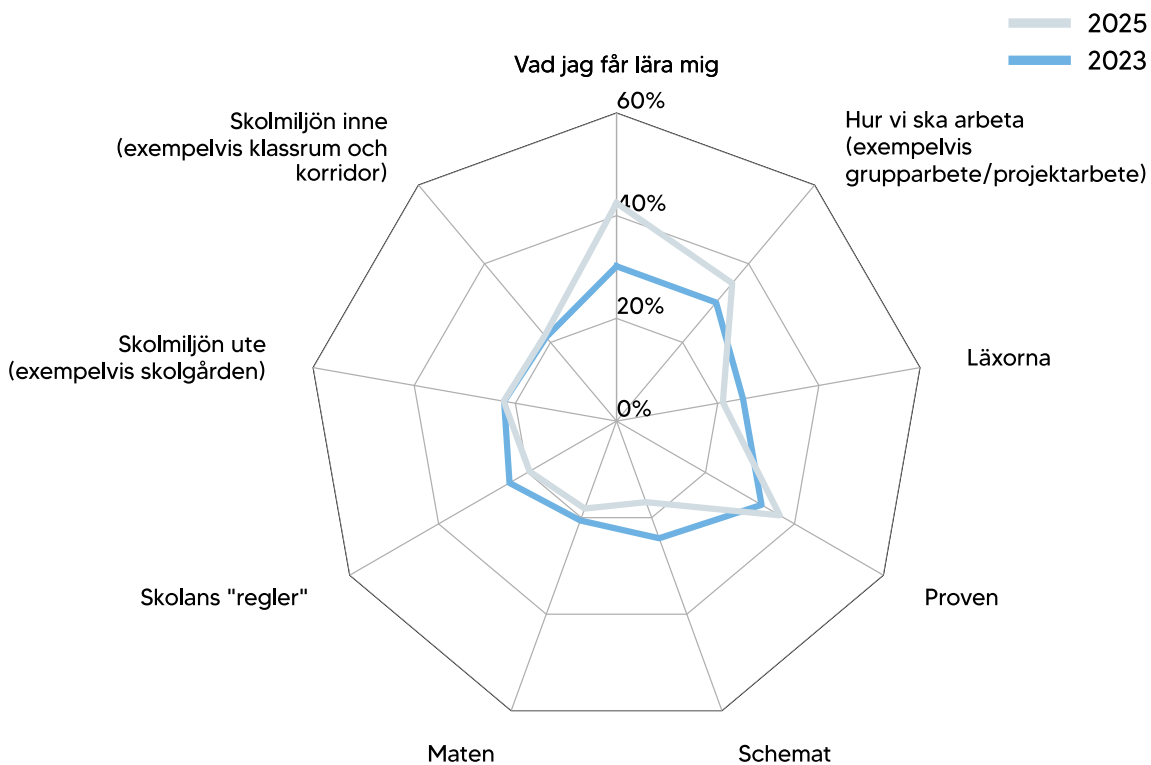
I diagram C5d på följande sida framgår det att andelen tjejer som upplever att de får vara med att bestämma om proven har ökat sedan år 2023. Andelen som upplever sig få påverka övriga frågor har istället minskat.

Bland killar har det upplevda inflytandet ökat sedan år 2023 vad gäller vad de får lära sig, hur eleverna ska arbeta samt proven. Det upplevda inflytandet om skolans "regler", maten, schemat och läxorna har istället minskat, se diagram C5e.

C5d: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: tjej, jämförelse över tid

C5e: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: kille, jämförelse över tid

D. Politik och samhälle

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga förvisso väljer traditionella former för inflytande i lägre utsträckning, men att de istället engagerar sig på andra sätt.¹

I en rapport från MUCF konstateras att det finns ett högt och stabilt samhällsengagemang bland unga.² I den senaste demokratiutredningen framkom att man inte heller kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i lägre utsträckning än äldre, och det är mindre vanligt bland unga att vara medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Samtidigt är det en större andel unga än äldre som uppger att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang dock mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera studier är således att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.³

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är dock ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan därmed vara högre.⁴ För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.⁵ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

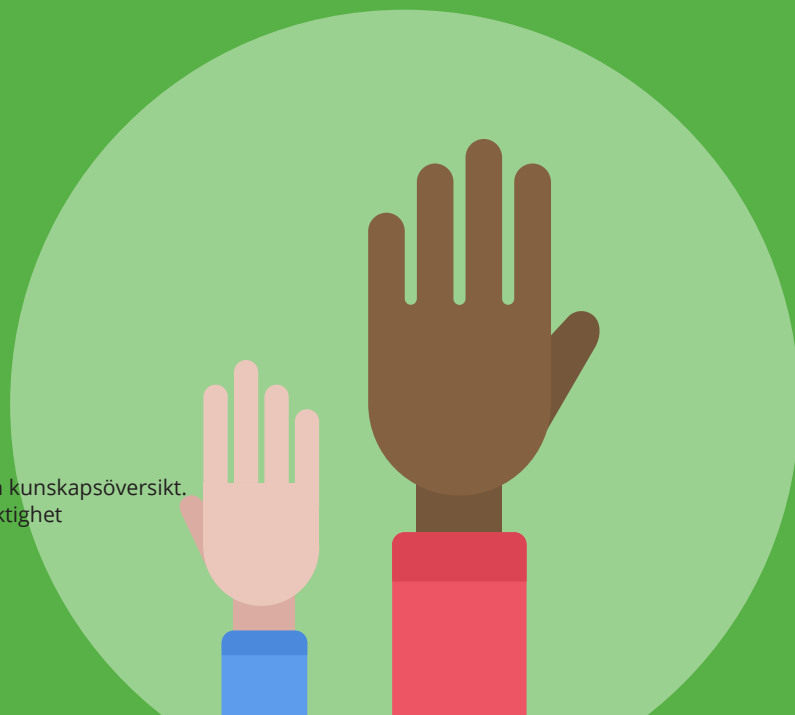
1 Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.

2 MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

3 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

4 MUCF 2021: Vilja att förändra

5 MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

Intresse för olika frågor

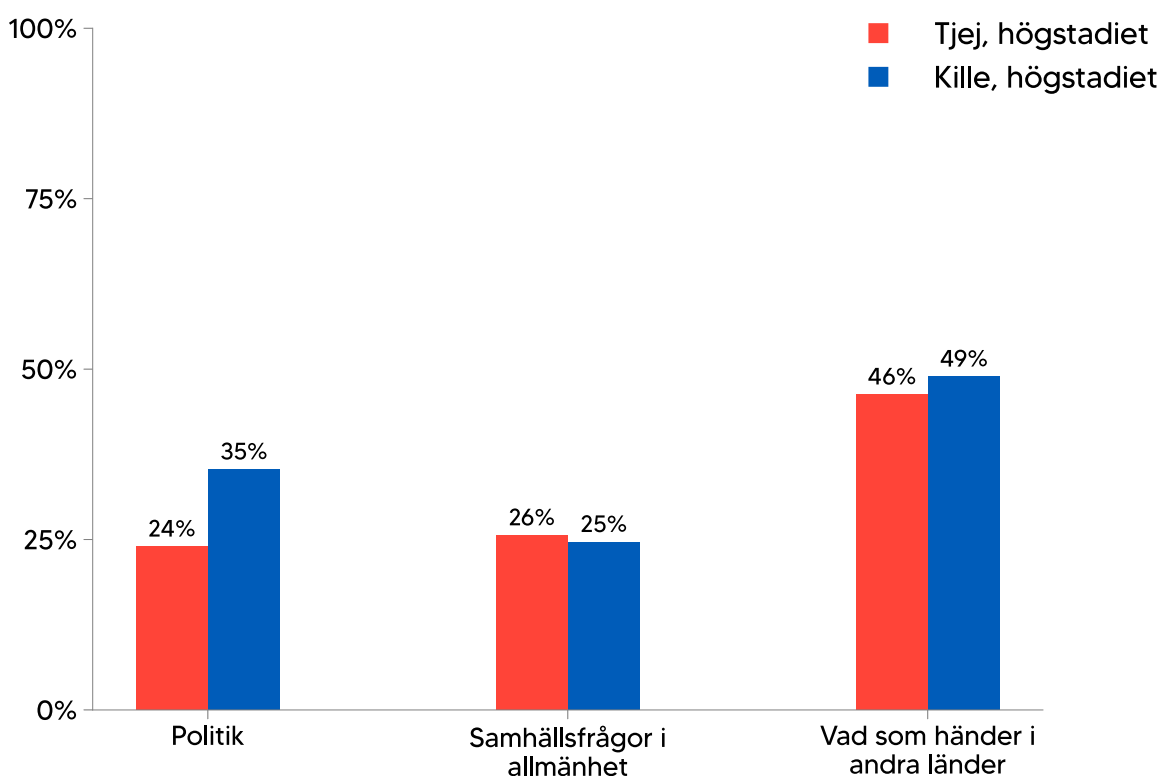
Ungdomarna i Svenljunga kommun svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.¹

I diagram D1 nedan framgår att intresset bland ungdomarna i Svenljunga är högst för vad som händer i andra länder. 46 % av tjejerna och 49 % av killarna uppger att de är intresserade av vad som händer i andra länder. 25-26 % av både killarna och tjejerna är intresserade av samhällsfrågor i allmänhet, medan killar är mer intresserade än tjejer av politik. 35 % av killarna uppger att de är ganska eller mycket intresserade av politik, jämfört med 24 % av tjejerna.

I en jämförelse med Lupp 2025 framkommer det att ungdomarna i Svenljunga är lika intresserade av samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, men något mer intresserade av politik. Andelen ungdomar i Svenljunga som är intresserade av politik har även ökat sedan år 2023, se diagram D1b på följande sida. Intresset för vad som händer i andra länder har också ökat något, medan intresset för samhällsfrågor i allmänhet är på ungefär samma nivå som år 2023.

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

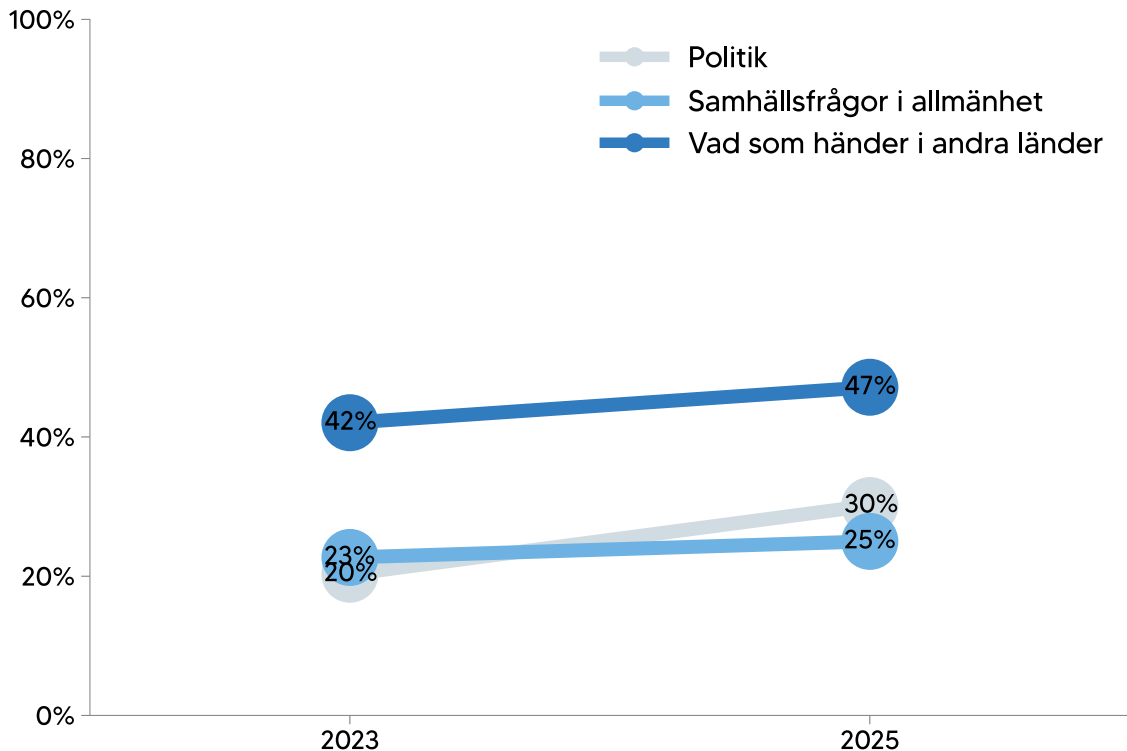

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Politik	30%	25%
Samhällsfrågor i allmänhet	25%	25%
Vad som händer i andra länder	47%	47%

¹ MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Samtidigt engagerar sig unga idag istället i andra former och på andra plattformar.¹

Att formerna för hur unga engagerar sig behöver inte vara något negativt. Samtidigt leder denna utveckling till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.² I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året.

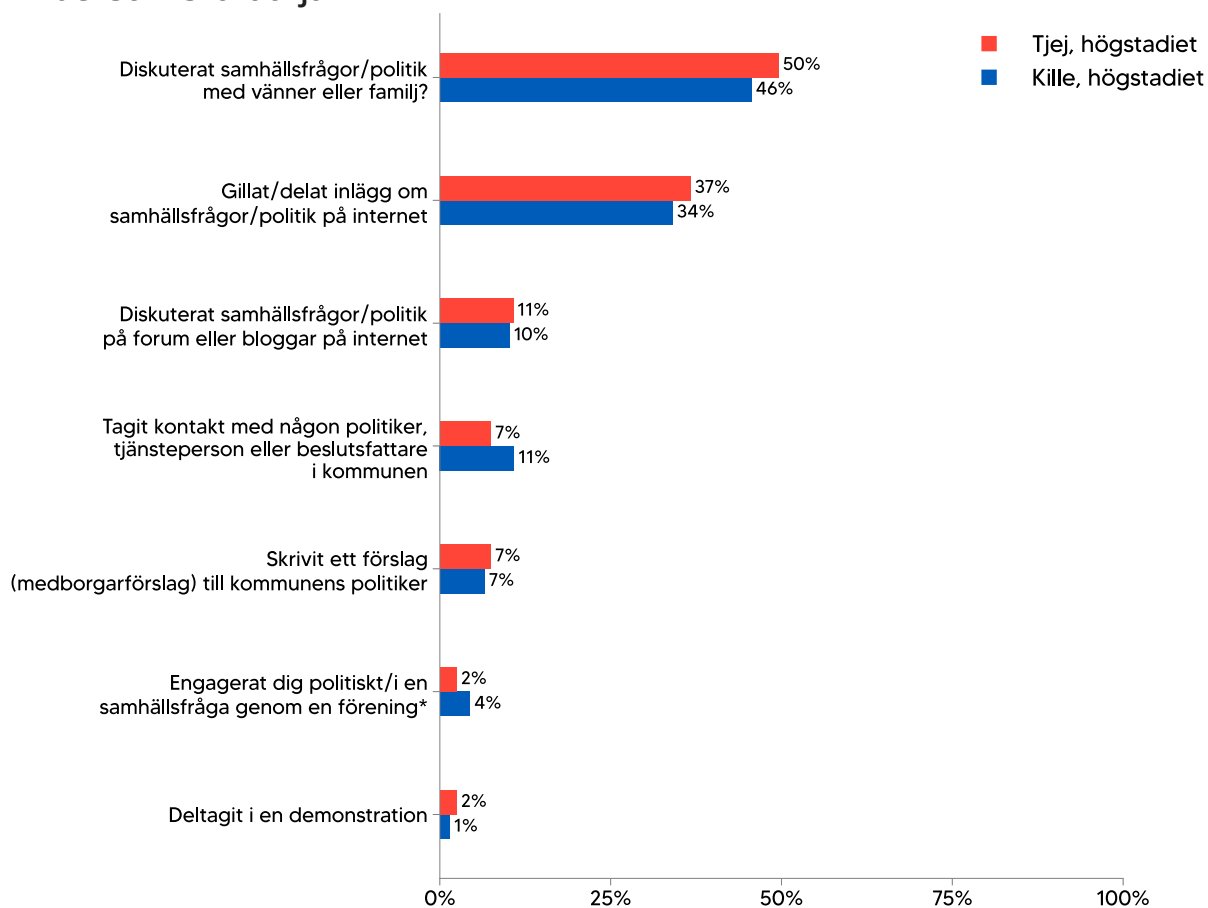
I diagram D2 på följande sida framgår det att 50 % av tjejerna och 46 % av killarna har diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj. Näst vanligast är att ha gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet, vilket 34-37 % av ungdomarna har gjort.

De övriga handlingarna är mindre vanliga. Exempelvis svarar en andel om 1-2 % att de har deltagit i en demonstration.

¹ Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.

² Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andel som svarat "ja"

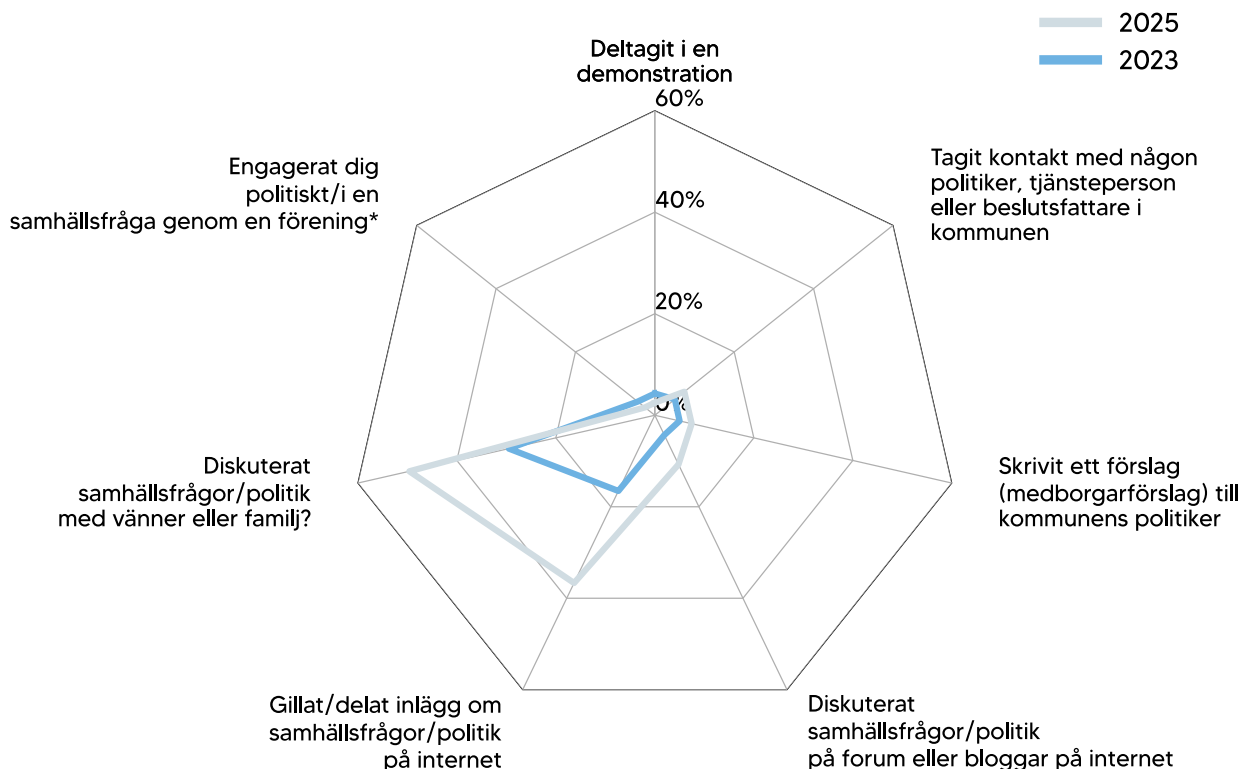
Vid en jämförelse med snittet för Lupp 2025 är engagemanget bland ungdomarna i Svenljunga i flera fall högre. Det är mer vanligt bland ungdomarna i Svenljunga att ha tagit kontakt med någon politiker/tjänsteperson/beslutsfattare, skrivit ett medborgarförslag samt att ha gillat/delat inlägg och diskuterat med vänner eller familj.

I diagram D2b och D2c redovisas resultatet över tid. Diagrammen visar bland annat att ungas engagemang online har ökat. Andelen som har gillat/delat inlägg på internet och som diskuterat på forum eller bloggar har ökat sedan år 2023 både bland killar och tjejer. Samtidigt har andelen som deltagit på en demonstration minskat, framför allt bland killar.

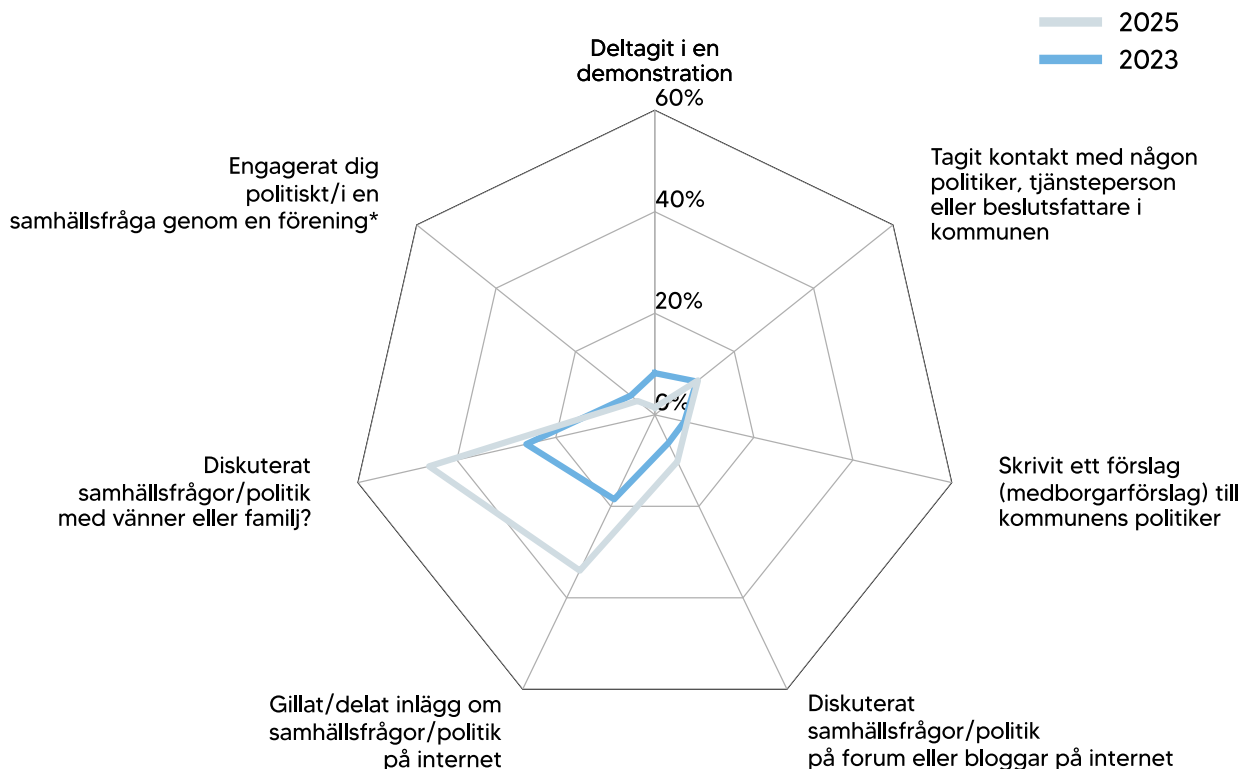
D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen	9%	5%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	7%	2%
Deltagit i en demonstration	3%	3%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	11%	8%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	35%	29%
Diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj	48%	43%
Engagerat dig politiskt/i en samhällsfråga genom en förening	4%	4%

D2b. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: tjej, jämförelse över tid

D2c. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: kille, jämförelse över tid

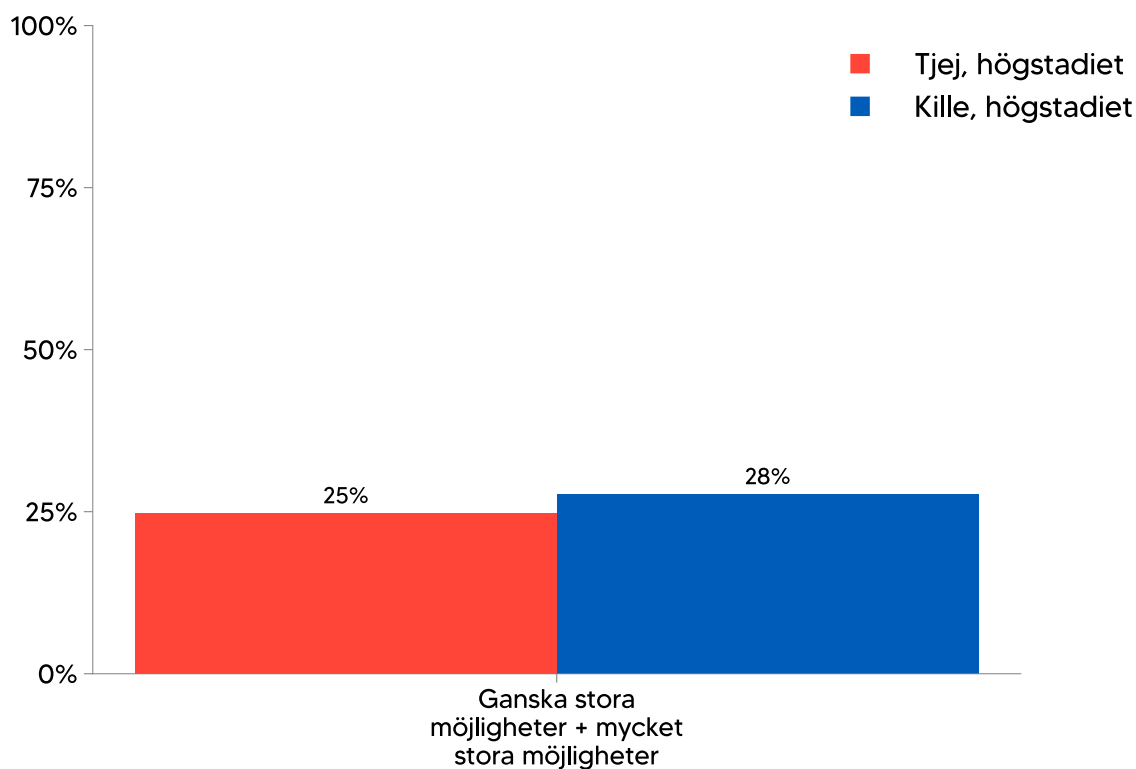
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande.¹

Vad som framgår i diagrammet nedan är att 25 % av tjejerna och 28 % av killarna ser positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Jämfört med snittet för Lupp ser ungdomarna i Svenljunga mer positivt på möjligheterna, se tabell D3a nedan.

I en jämförelse över tid framkommer det att andelen killar och tjejer som ser positivt på sina möjligheter har ökat något sedan år 2023, se diagram D3b på följande sida.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

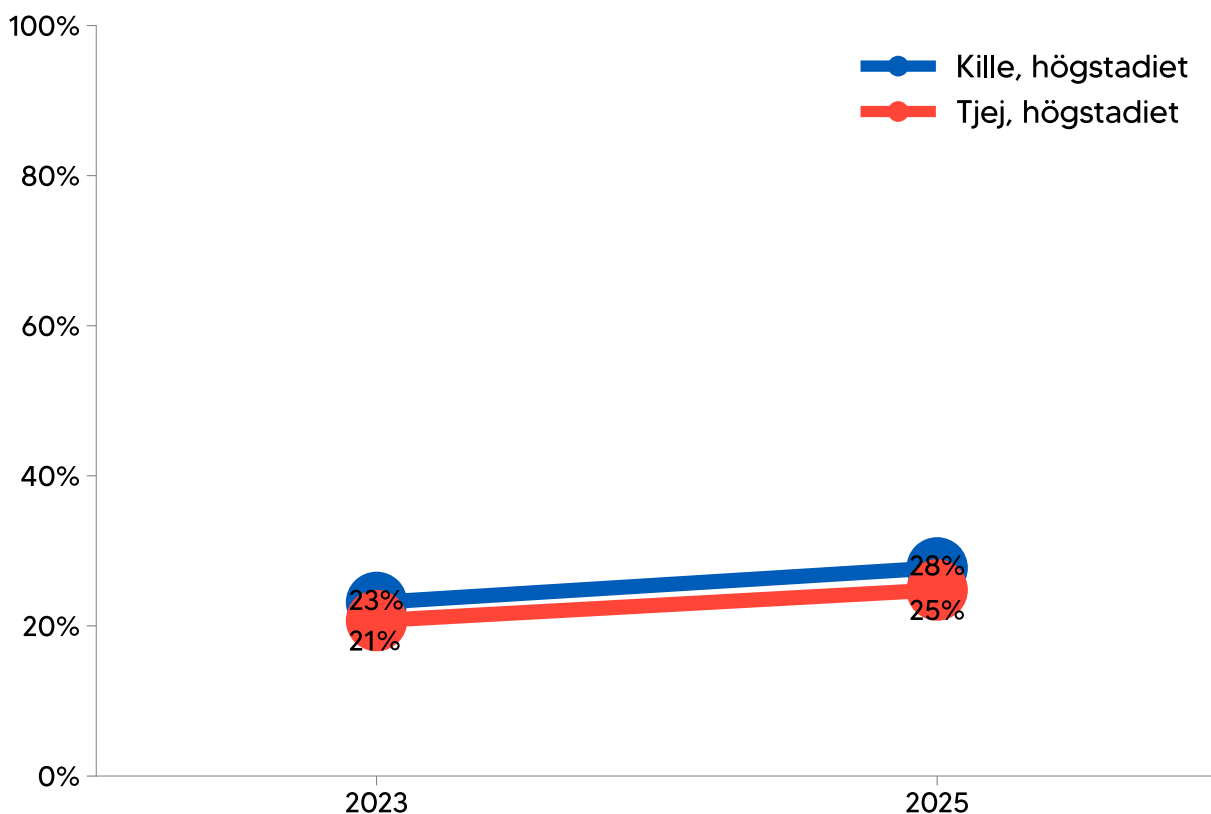

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
26%	18%

¹ MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

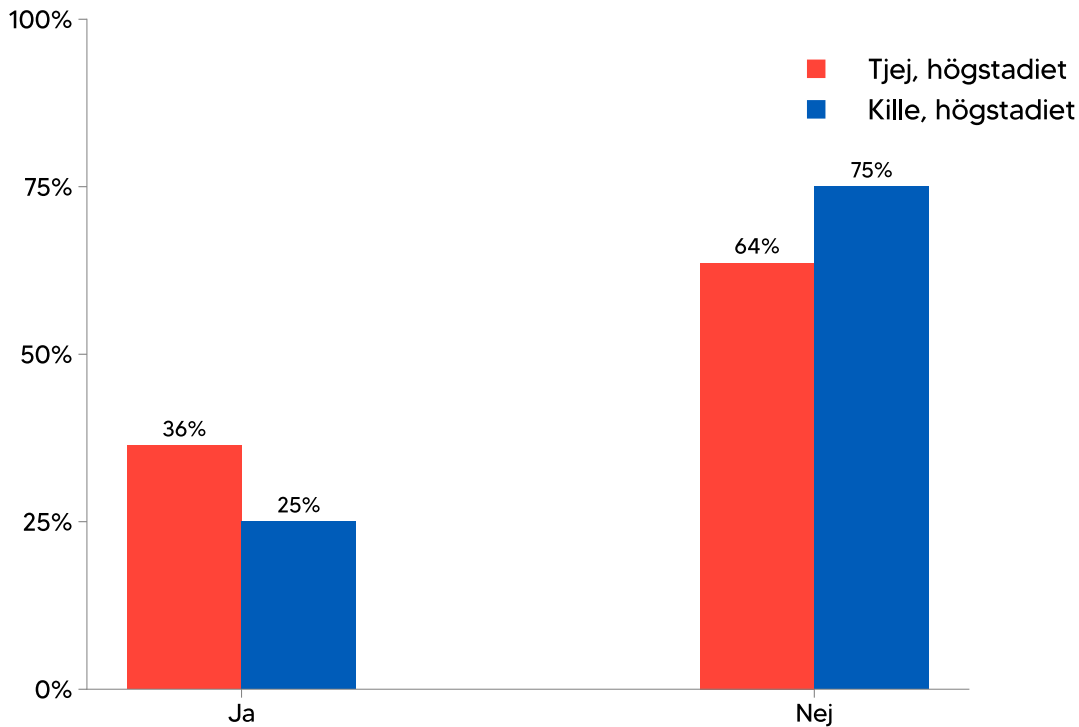

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Svenljunga kommun. Frågan redovisas i diagram D4 på följande sida. 36 % av tjejerna och 25 % av killarna svarar att de vill påverka i kommunen. Andelen totalt sett är på en liknande nivå som snittet för Lupp 2025, se tabell D4a.

I diagram D4b på följande sida framkommer det att andelen killar som vill påverka i kommunen har minskat tydligt över tid. Andelen tjejer har istället ökat något, och till skillnad från år 2023 är intresset för att påverka tydligt högre bland tjejer än bland killar.

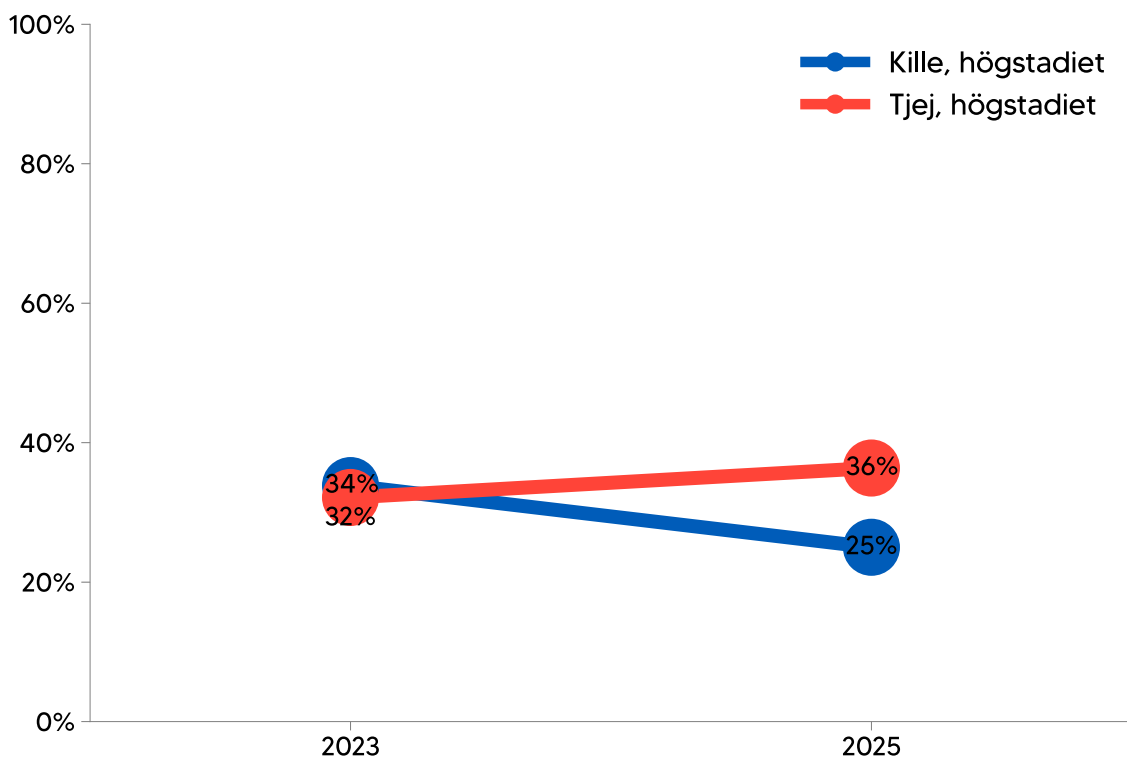
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
31%	27%

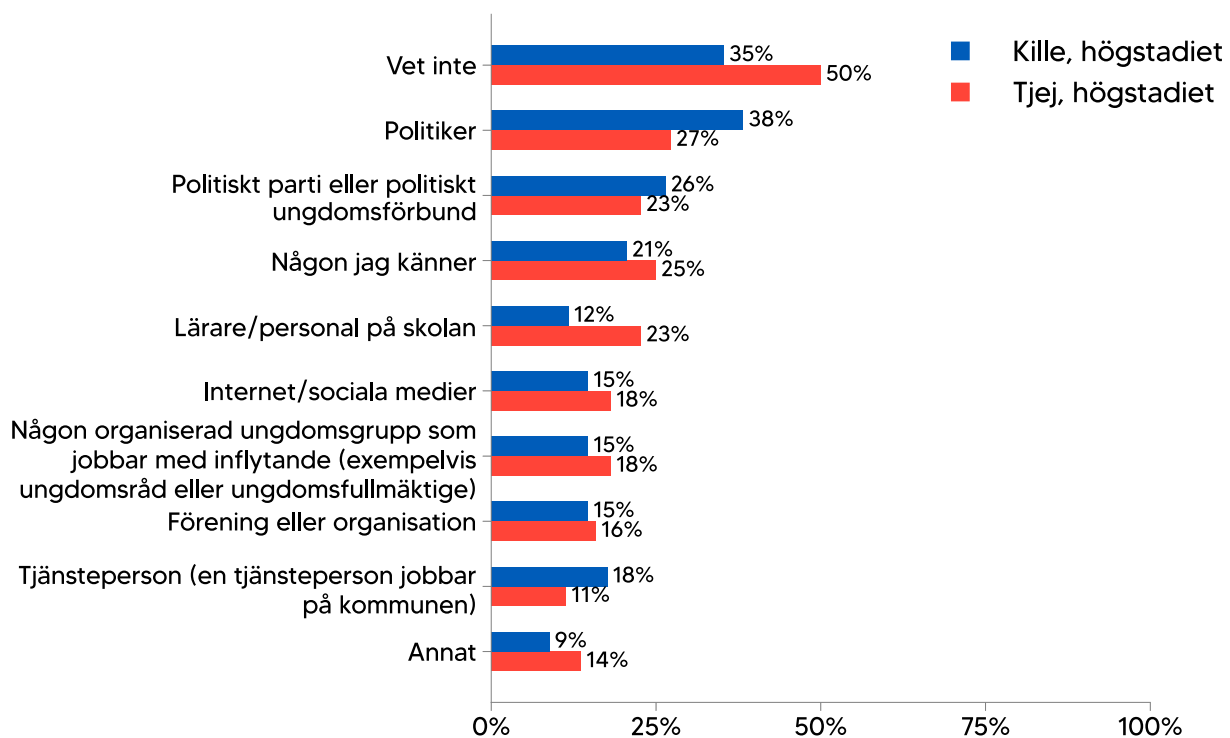
D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

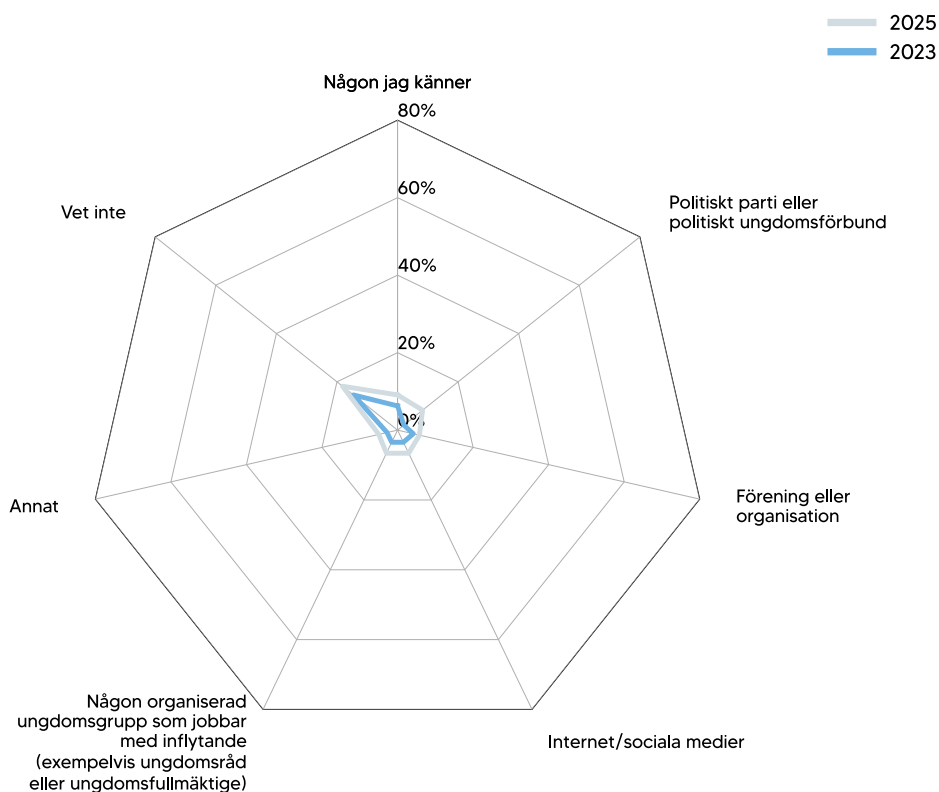
De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 35 % av killarna och 50 % av tjejerna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel av ungdomarna att de skulle vända sig till en politiker. Killar skulle vända sig till en politiker i högre grad än tjejer, medan tjejer i högre grad skulle vända sig till någon de känner eller lärare/personal på skolan.

Vid en jämförelse över tid kan vi se att andelen tjejer som skulle vända sig till internet/sociala medier, en förening/organisation, ett politiskt parti eller ungdomsförbund eller någon organiserad ungdomsgrupp har ökat sedan år 2021, se diagram D4c_1 på följande sida. Andelen killar som skulle vända sig till internet/sociala medier har också ökat, se diagram D4c_2.

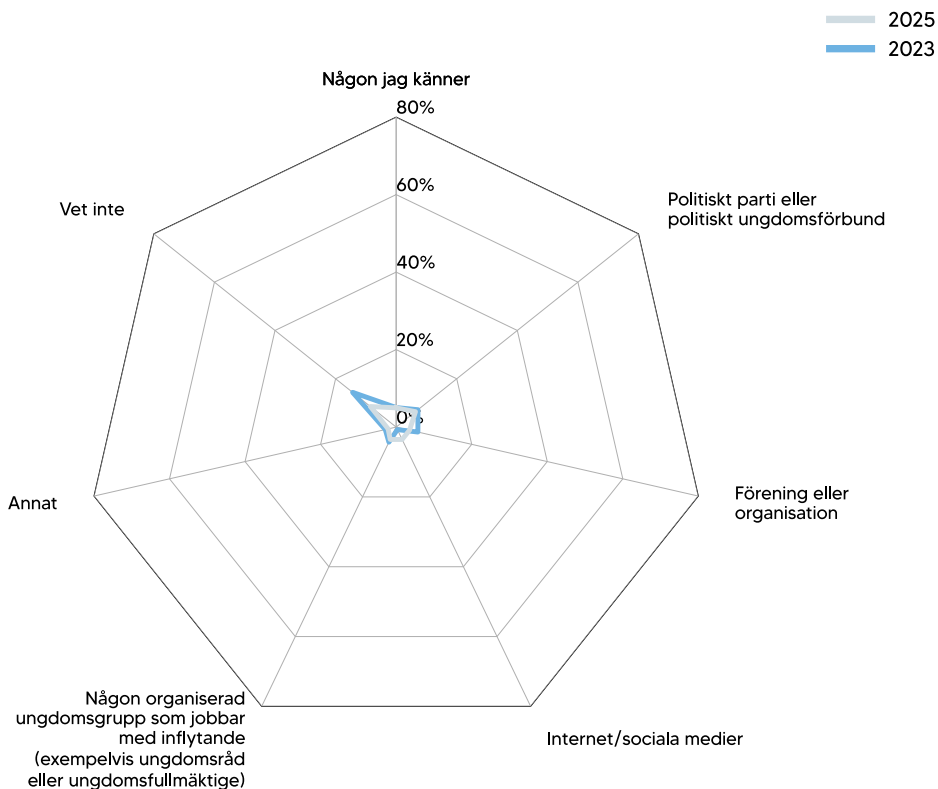
D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

**D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: tjej, jämförelse över tid**

**D4c_2. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: kille, jämförelse över tid**

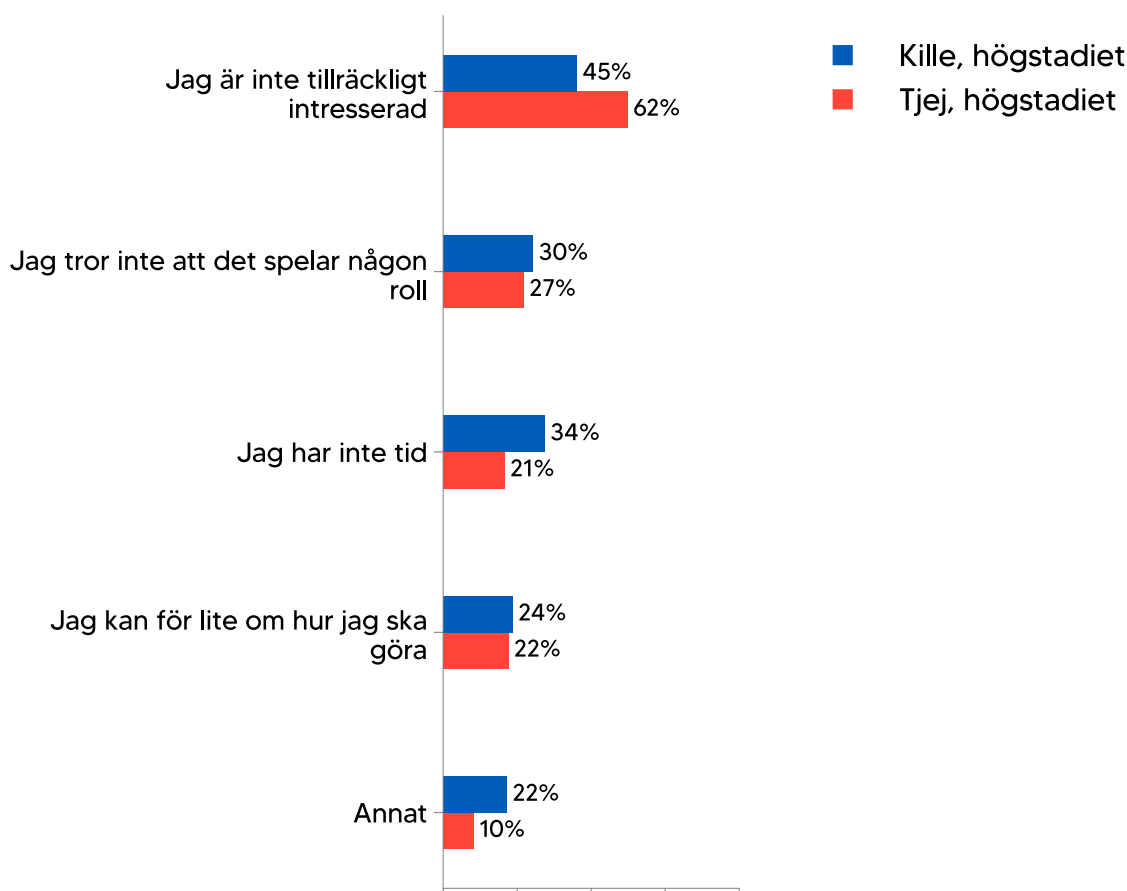

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

45 % av killarna och 62 % av tjejerna svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 34 % av killarna och 21 % tjejerna svarar att de inte har tid, och 27-30 % svarar att de inte tror det spelar någon roll. 22-24 % kan för lite om hur de ska göra. 22-24 % kan för lite om hur de ska göra. 22-24 % kan för lite om hur de ska göra.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

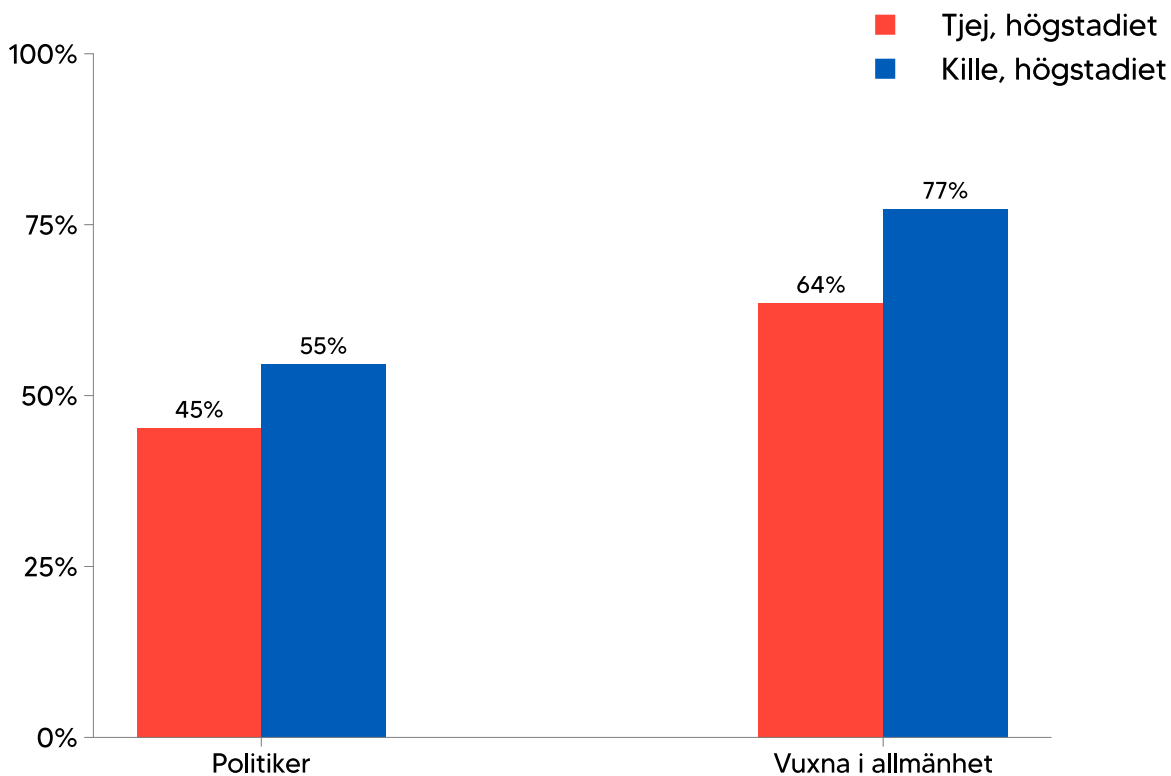

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om förtroendet för vuxna i allmänhet och en fråga om förtroendet för politiker. 64 % av tjejerna och 77 % av killarna svarar att de har mycket eller ganska stort förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är lägre, särskilt bland tjejer. 45 % av tjejerna och 55 % av killarna svarar att de har mycket eller ganska stort förtroende för politiker.

Vid en jämförelse med Lupp 2025 framgår det att ungdomarna i Svenljunga har ungefär lika stort förtroende för vuxna i allmänhet, men något högre förtroende politiker. Över tid har förtroendet för både vuxna i allmänhet och politiker ökat bland ungdomarna i Svenljunga totalt sett, se diagram D5b.

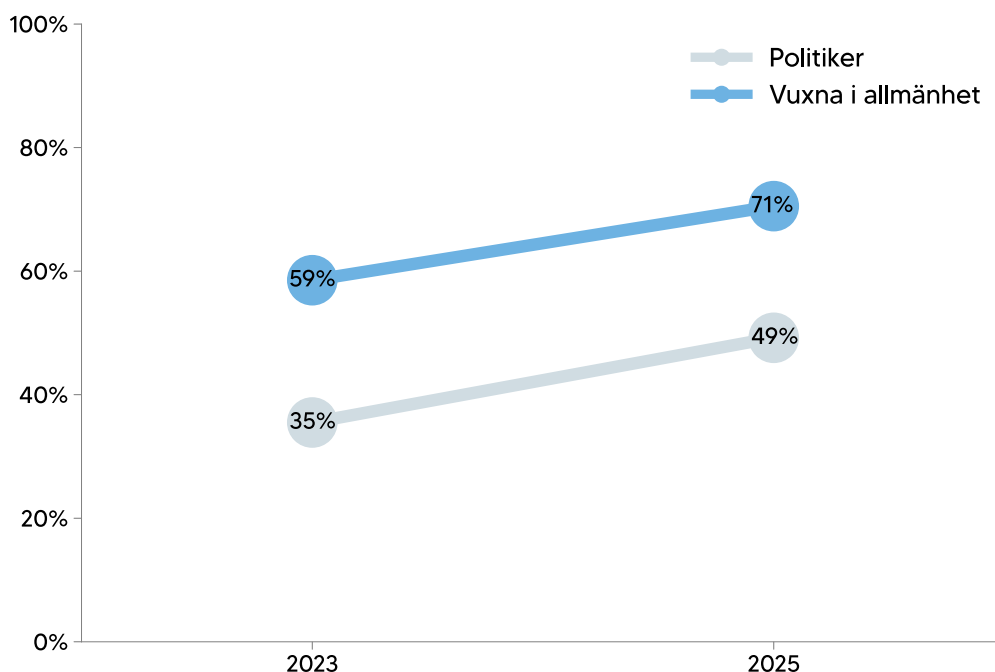
**D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"**

**D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker:
Jämförelse med Lupp 2025**

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Politiker	49%	44%
Vuxna i allmänhet	71%	69%

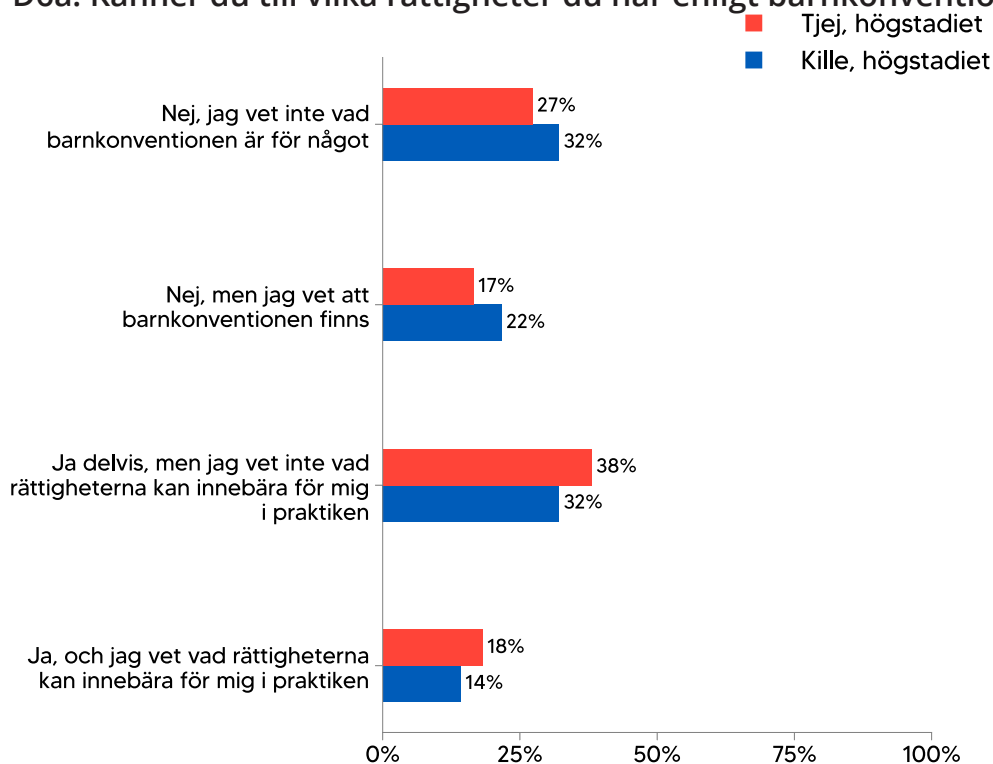
**D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker:
Jämförelse över tid**

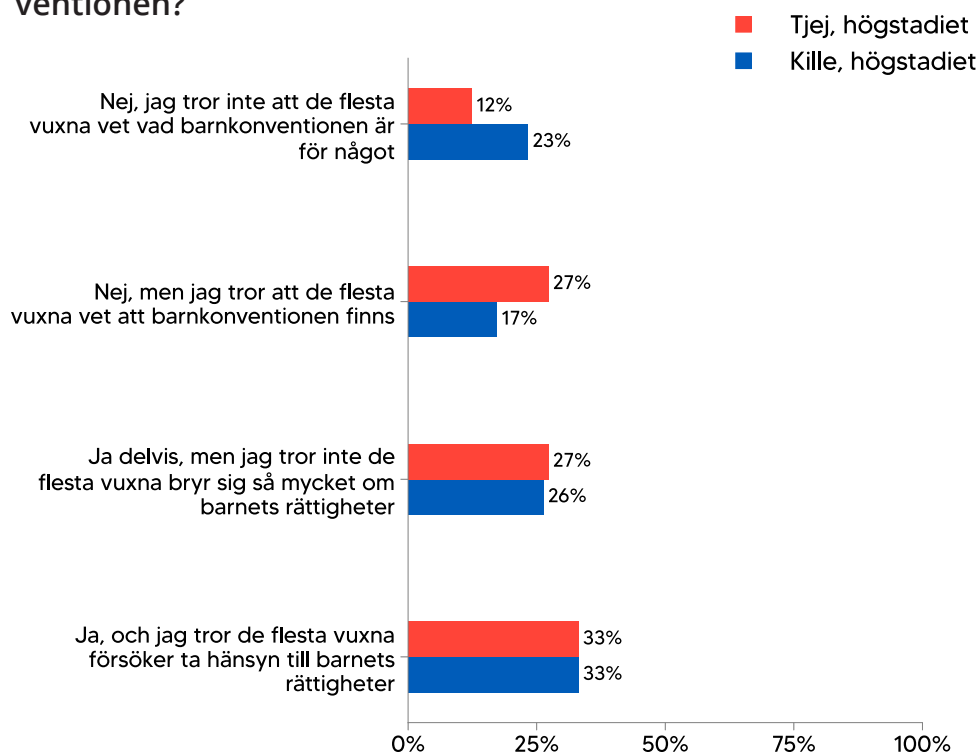
Barnkonventionen

I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. De flesta ungdomar i Svenljunga har viss kännedom om barnkonventionen. 18 % av tjejerna och 14 % av killarna vet även vad rättigheterna kan innebära för dem i praktiken. Därutöver svarar 33 % av både tjejerna och killarna att de tror de flesta vuxna känner till barnkonventionen och försöker ta hänsyn till barnets rättigheter. Runt 30 % av både killarna och tjejerna svarar dock att de inte känner till vad barnkonventionen är, medan 12 % av tjejerna och 23 % av killarna tror att de flesta vuxna inte vet vad barnkonventionen är.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

Fördjupat om ungas inflytande

Det andra valda fördjupningsområdet i Svenljunga kommun handlar om ungas inflytande och delaktighet. Även detta var ett av Svenljunga kommuns valda fördjupningsområden år 2023. Som nämnt i avsnittets inledning är en viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor. Att känna sig delaktig skapar också en större tillit och ett större förtroende för samhället.¹ Ungas förutsättningar att påverka är dock ofta sämre på grund av bland annat ålder och utbildningsnivå. Graden av samhällsengagemang skiljer sig också åt mellan olika grupper av unga, till exempel beroende på kön, bakgrund och föräldrars utbildningsnivå.² Socioekonomiska förutsättningar är en ytterligare faktor som påverkar graden av ungas engagemang, där bättre socioekonomiska förutsättningar hänger samman både med en högre delaktighet i politiska aktiviteter och ett högre intresse för samhällsfrågor och politik.³

I avsnittet framgick det bland annat att ungdomarna i Svenljunga kommun vill påverka i kommunen i högre grad än vad de ser sig ha möjligheter. Andelen killar som vill påverka har dock minskat tydligt sedan år 2023, medan andelen tjejer istället ökat något. Samtidigt har andelen ungdomar som ser positivt på möjligheterna att påverka ökat sedan år 2023, både bland killar och tjejer. Ungas samhällsengagemang och intresse för politik har också ökat. Samtidigt uppger fortsatt majoriteten av ungdomarna att de inte vill påverka i kommunen, och 35 % av killarna och 50 % av tjejerna som vill påverka svarar att de inte vet vart de skulle vända sig för att göra det. För att ta reda på vad som samvarierar med ungas syn på inflytande och delaktighet har frågor på området analyserats fördjupat.

Unga som ser negativt på möjligheterna att påverka

Vid en analys av den grupp unga som svarat att de ser sig ha små/inga möjligheter att påverka i kommunen framgår det att de är lika intresserade som övriga ungdomar av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder. De svarar även i liknande grad att de vill vara med och påverka i kommunen. Det syns generellt inga större skillnader heller när det kommer till det politiska engagemanget. Unga som ser sig ha små möjligheter att påverka är alltså inte mindre engagerade eller benägna att vilja påverka än övriga ungdomar.

Unga som ser negativt på möjligheterna att påverka är inte mindre engagerade än övriga ungdomar

Vid en analys av skillnader utifrån ekonomiska förutsättningar kan vi framför allt se att de unga som kan vara mer resurssvaga⁴ har ett lägre förtroende än övriga för politiker. Samtidigt är de ungefär lika intresserade som övriga av politik. De ser också ungefär lika positivt på möjligheterna att påverka i kommunen, men vill vara med och påverka i något högre utsträckning.

1 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

2 MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

3 MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

4 De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sina pengar, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

Att arbeta för att fler ska veta vilka möjligheter som finns och stärka tilltron hos unga kan därmed vara viktigt, eftersom flertalet unga uttrycker en vilja att påverka och engagera sig trots en mer pessimistisk syn på möjligheterna.

Synen på möjligheterna att påverka i kommunen samvarierar med det upplevda inflytandet i skolan

År 2023 fanns det även tydliga samband mellan ungas upplevda inflytande i kommunen och i skolan. Lika tydliga samband finns inte i år. Dock svarar de som ser positivt på möjligheterna att påverka i kommunen i högre grad än övriga att de fått veta vad eleverna ska ha inflytande över och kunna påverka i skolan samt att skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar. De uppger även i något högre grad att skolan uppmuntrar dem att aktivt medverka i klassråd och elevråd.

Inflytande i skolan hänger således till viss del ihop med synen på inflytande i kommunen, även om sambanden är mindre tydliga än år 2023. MUCF konstaterar i en rapport att inflytande på ett område eller inom en sfär även ger goda möjligheter till inflytande i fler områden. Detta innebär att ett fungerande elevråd i skolorna troligen är viktigt för att fler ungdomar ska ta steget och engagera sig i andra sfärer, exempelvis i kommunen.⁵

Skillnader utifrån bostadsområden

Vi har även tittat på skillnader utifrån bostadsområden i några av frågorna inom området delaktighet och inflytande. Vad som framgår är att andelen som vill vara med och påverka i kommunen är på liknande nivåer bland ungdomarna i Svenljunga, oavsett var i kommunen de bor. Boende i norr vill dock påverka i något lägre grad än övriga, och ser även minst positivt på sina möjligheter att påverka. 29 % av de som bor i centralorten eller i söder ser positivt på möjligheterna, jämfört med 19 % av de som bor i norr. För att analysera gruppen unga med ett högre samhällsengagemang har vi även tagit fram ett index baserat på frågan om ungdomarnas intresse för olika frågor samt frågan om man gjort någon form av politisk handling under de senaste 12 månaderna. Vad som framgår är att unga boende i Svenljunga centralort är mindre engagerade än boende i norr och söder.

	Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
Andel som ser ganska eller mycket positivt på möjligheterna att påverka i kommunen	19%	29%	29%
Andel som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen	27%	32%	33%
Engagerade unga*	34%	26%	34%

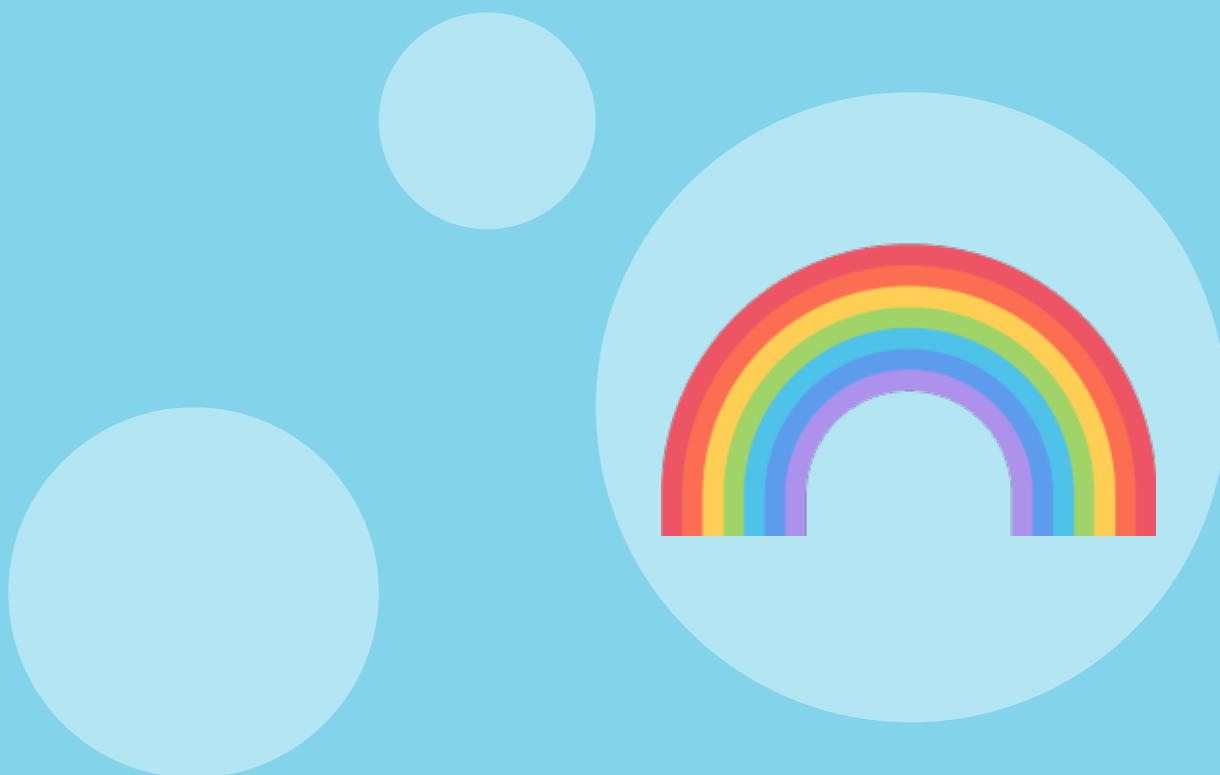
*De som svarat att de är ganska eller mycket intresserade av politik och/eller samhällsfrågor i allmänhet och som gjort någon form av politisk handling under de senaste 12 månaderna

⁵ MUCF 2010: Fokus 10: En analys av ungas inflytande

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. Att vara utsatt för mobbning och kränkningar ökar också risken för psykisk ohälsa. Utsatthet och otrygghet i skolan är därutöver relaterat till elevers studieresultat och kunskapsutveckling, och kan således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.¹

Flertalet studier visar att mobbningen och otryggheten i skolan ökar, exempelvis framgår detta i en rapport från Friends.² Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet.³ Eftersom elevernas mående i skolan i hög utsträckning kan påverkas av det som sker exempelvis på sociala medier behöver skolorna även ta hänsyn till detta i sitt trygghetsarbete.⁴

1 Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande

2 Friends 2022: Mobbningens Förekomst - Tre barn utsatta i varje klass

3 Statens medieråd: Ungar och medier 2019

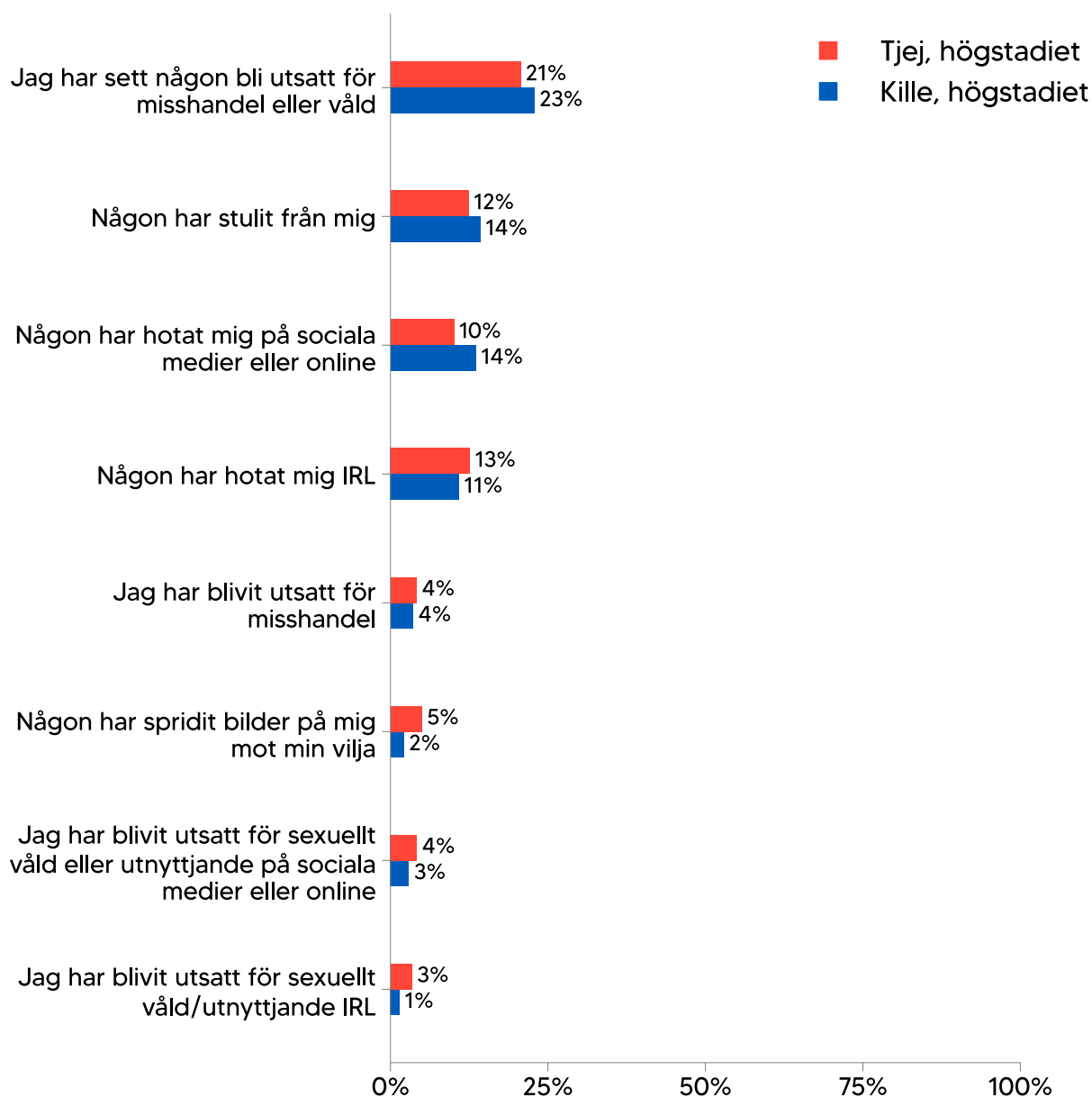
4 Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon form av brott eller otrygg situation under de senaste sex månaderna. Vanligast är att ha sett någon annan bli utsatt för misshandel eller våld, vilket 21-23 % av ungdomarna uppger. Andelen som själva utsatts är lägre. 12-14 % har utsatts för stöld, och mellan 10-14 % har utsatts för hot, antingen på sociala medier/online eller IRL. Det är något mer vanligt bland tjejer än killar att varit med om att någon spridit bilder på en mot ens vilja. 2 % av killarna och 5 % av tjejerna har varit med om detta. 4 % av både killarna och tjejerna har utsatts för misshandel.

Jämfört med snittet för Lupp 2025 har ungdomarna i Svenljunga utsatts för de olika brotten eller otrygga situationerna i liknande grad. Ungdomarna i Svenljunga har dock sett någon annan utsättas för misshandel eller våld i något högre grad än snittet.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Någon har stulit från mig	13%	14%
Jag har blivit utsatt för misshandel	4%	5%
Jag har sett någon bli utsatt för misshandel eller våld	22%	15%
Någon har hotat mig på sociala medier eller online	12%	12%
Någon har hotat mig IRL	11%	9%
Någon har spridit bilder på mig mot min vilja	3%	6%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online	4%	3%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande IRL	3%	2%

Trygghet på olika platser

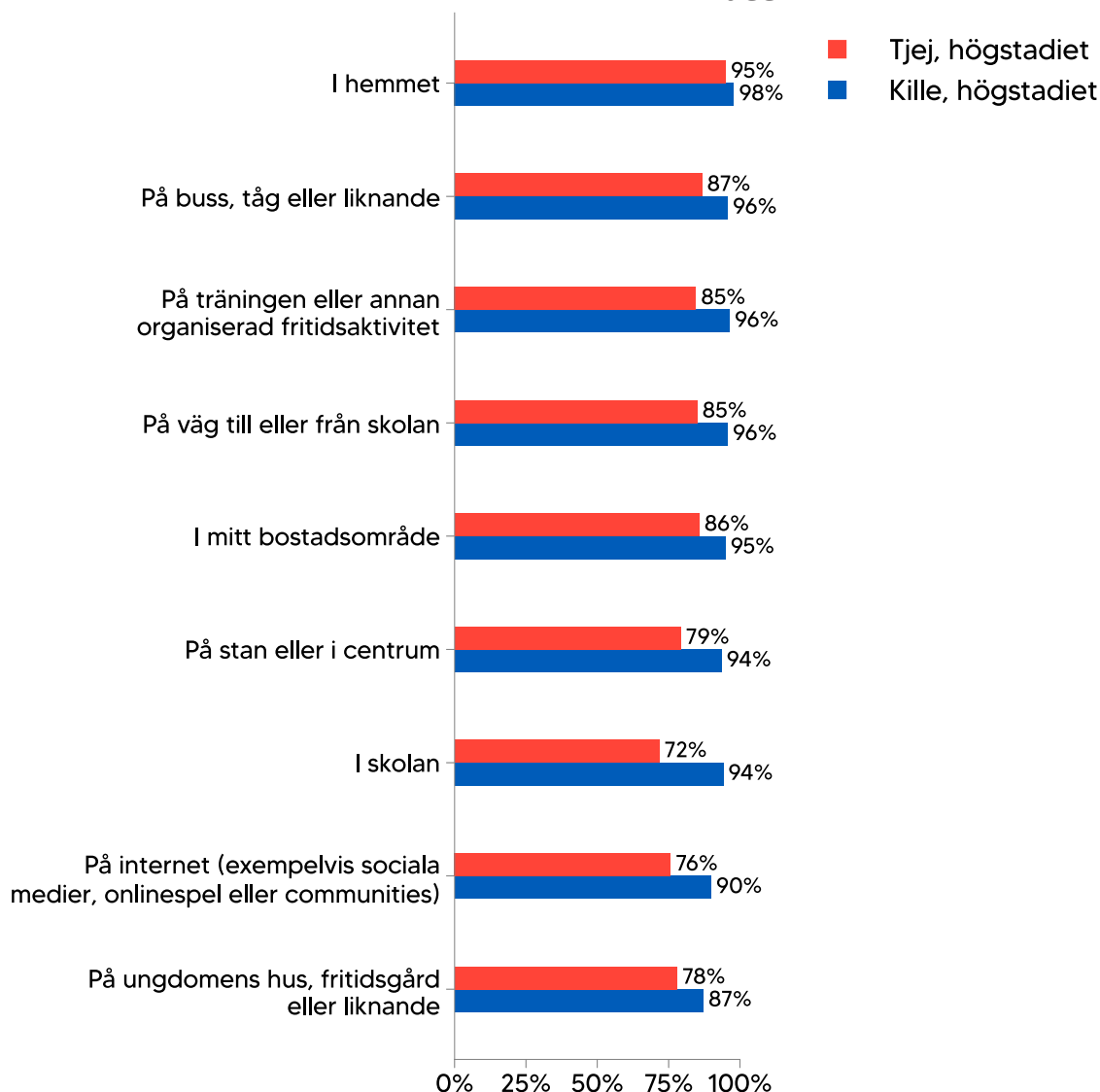
Ungdomarna fick svara på en fråga om deras upplevda trygghet på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 på följande sida svarar en stor majoritet av ungdomarna att de alltid eller oftast är trygga bland annat i hemmet, i kollektivtrafiken, på träningen och på väg till eller från skolan. Tryggheten är särskilt hög bland killar.

De allra flesta känner sig även trygga i skolan, men tryggheten i skolan är tydligt lägre bland tjejer än bland killar. 94 % av killarna och 72 % av tjejerna känner sig alltid eller oftast trygga i skolan. Vad gäller tryggheten på internet svarar 90 % av killarna och 76 % av tjejerna att de alltid eller oftast känner sig trygga där. 87 % av killarna och 78 % av tjejerna känner sig alltid eller oftast trygga på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.

Jämfört med snittet för Lupp 2025, se tabell E2a, känner sig ungdomarna i Svenljunga mindre trygga på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande, och något mindre trygga på träningen/annan organiserad fritidsaktivitet. I övrigt känner sig ungdomarna i Svenljunga ungefär lika trygga som snittet på de olika platserna.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

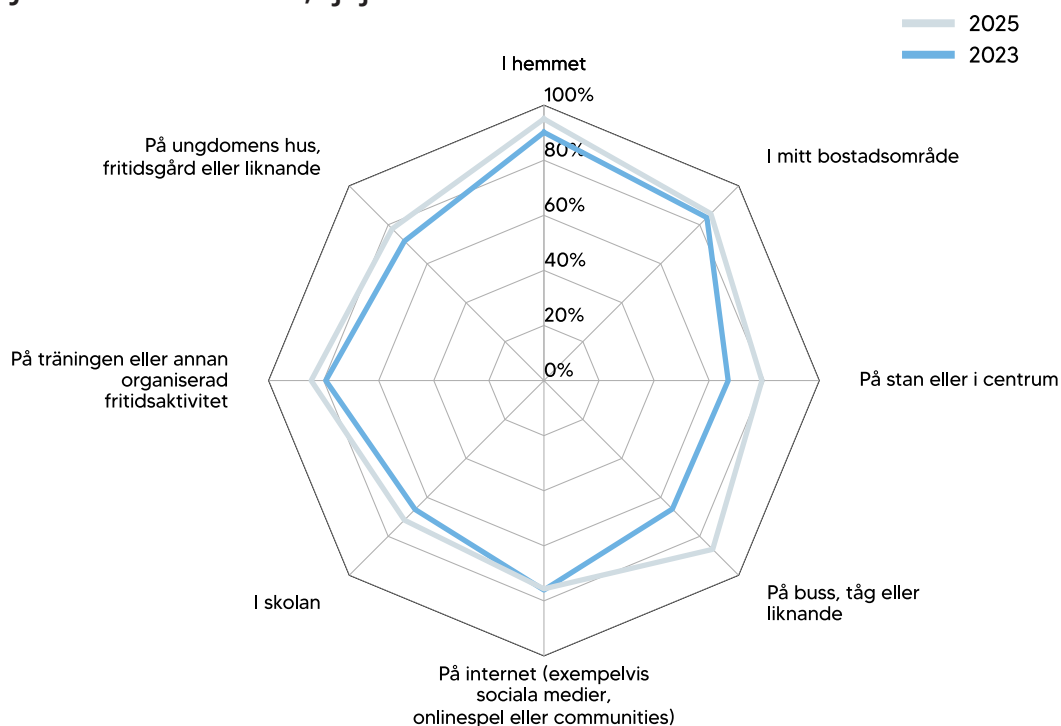
E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse med Lupp 2025*

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
I hemmet	97%	97%
I mitt bostadsområde	91%	94%
I skolan	87%	87%
På väg till eller från skolan	91%	92%
På stan eller i centrum	83%	83%
På buss, tåg eller liknande	84%	83%
På internet (exempelvis sociala medier, onlinespel eller communities)	91%	92%
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	91%	95%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	83%	88%

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. I gymnasiet fanns "ej aktuellt" för frågorna: "I skolan", "På väg till eller från skolan", "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet", "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande", medan högstadiet endast hade "ej aktuellt" för "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet" och "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande". Andel "ej aktuellt" varierar mellan 0-49 %.

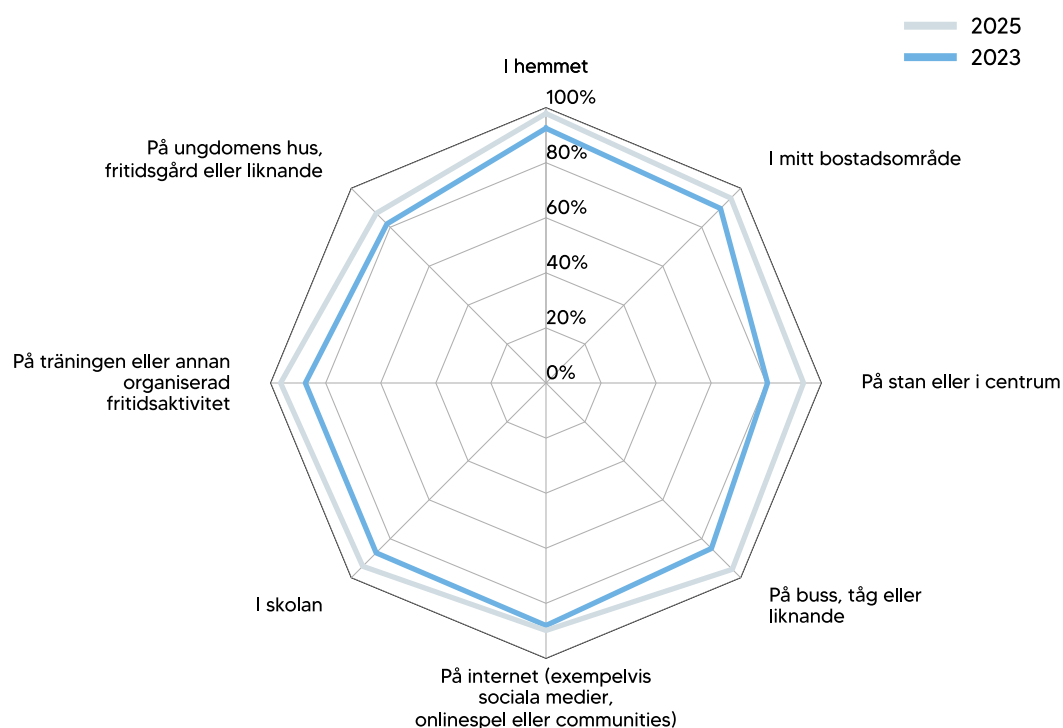
Jämfört med år 2023 har den upplevda tryggheten på flertalet platser ökat bland tjejer, se diagram E2b. Även bland killar är den upplevda tryggheten på olika platser högre än år 2023, se diagram E2c.

E2b. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, tjej*

*Siffrorna i diagrammen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" är mellan 0-46 %.

E2c. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, kille*

*Siffrorna i diagrammen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" är mellan 0-49 %.

Mobbning och trakasserier

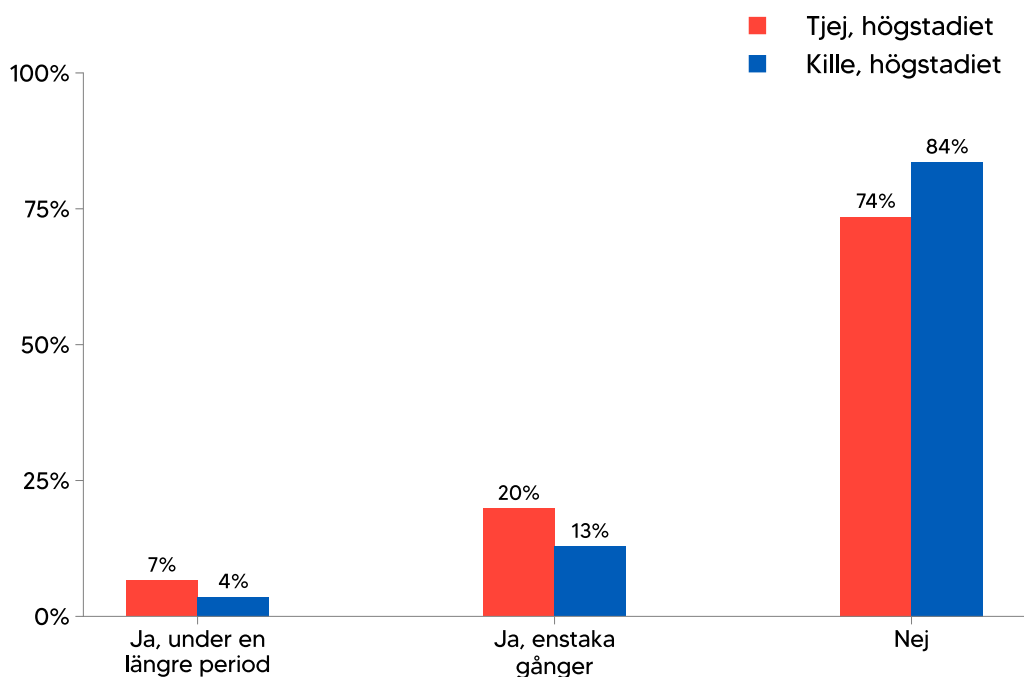
I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som bland annat påverkar hälsan. Det finns även studier som visar att mobbningen bland unga i Sverige ökar.¹

27 % av tjejerna och 17 % av killarna i Svenljunga svarar att de utsatts för mobbning eller trakasserier enstaka gånger eller under en längre period. Tjejer svarar framför allt i högre grad än killar att de utsatts enstaka gånger.

Ungdomarna i Svenljunga har utsatts för mobbning i liknande grad som snittet för Lupp 2025. Jämfört med år 2023 har andelen som utsatts för mobbning minskat tydligt både bland killar och tjejer, se diagram E3b på följande sida.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida har de flesta som utsatts för mobbning blivit utsatta i skolan. 74 % av killarna och 84 % av tjejerna som utsatts för mobbning uppger att det hänt i skolan. Det är även en relativt hög andel av tjejerna, 31 %, som har utsatts på internet eller i mobilen.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfrysad?

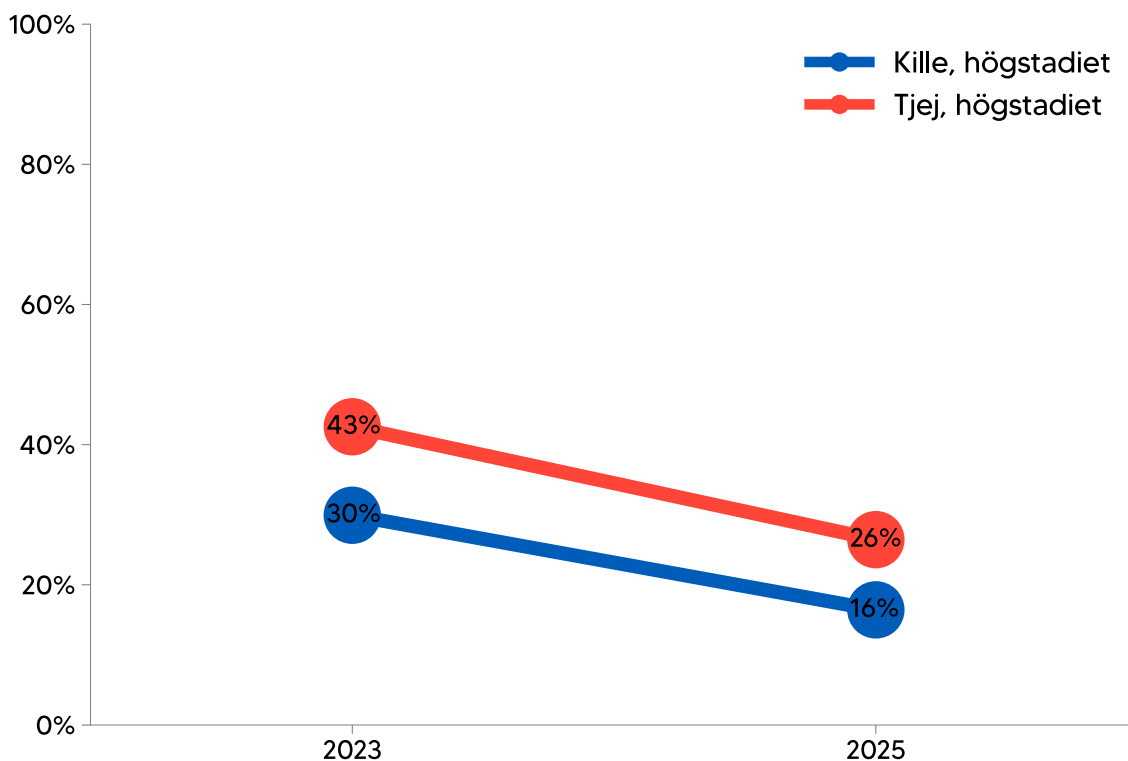

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse med Lupp 2025

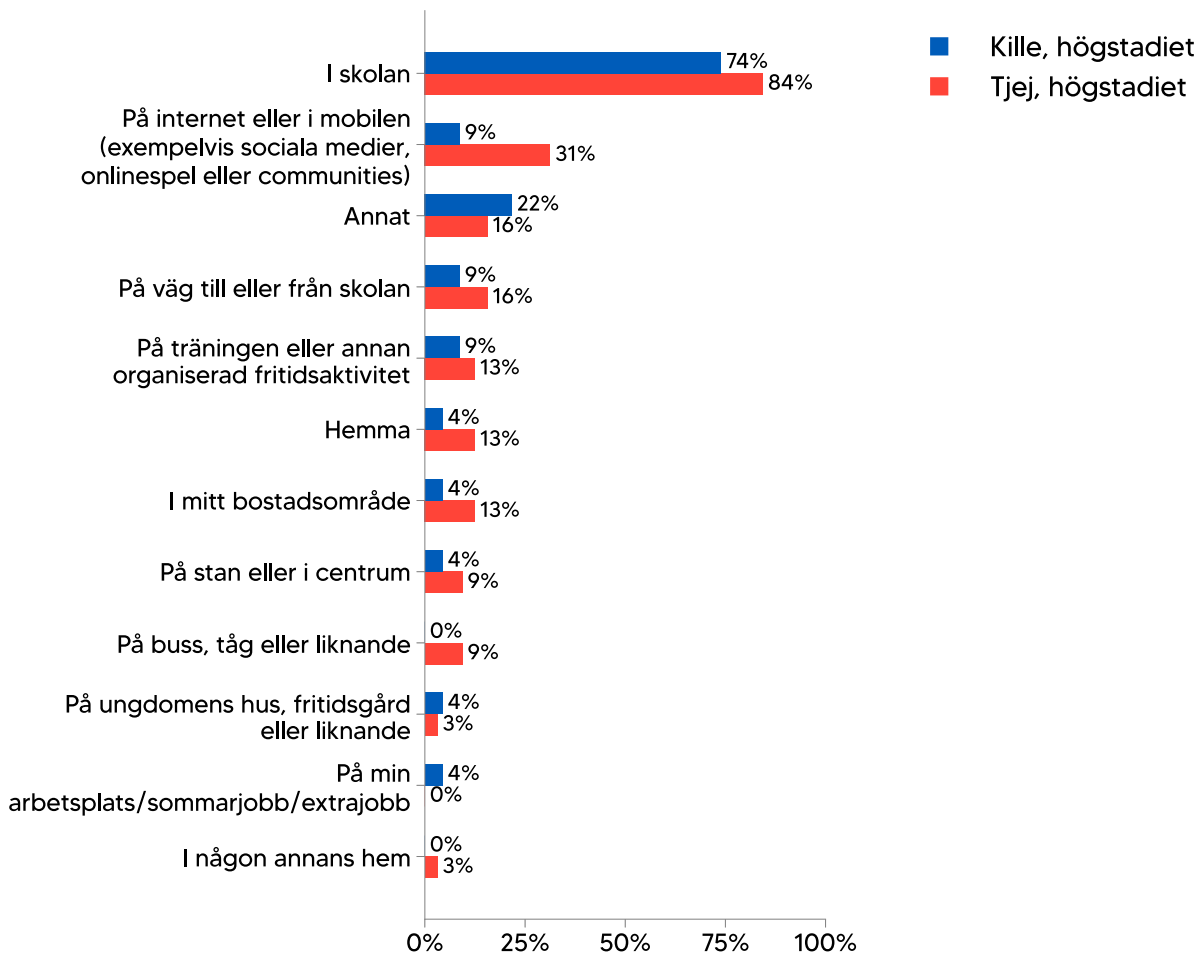
Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
22%	25%

¹ SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

E3b. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

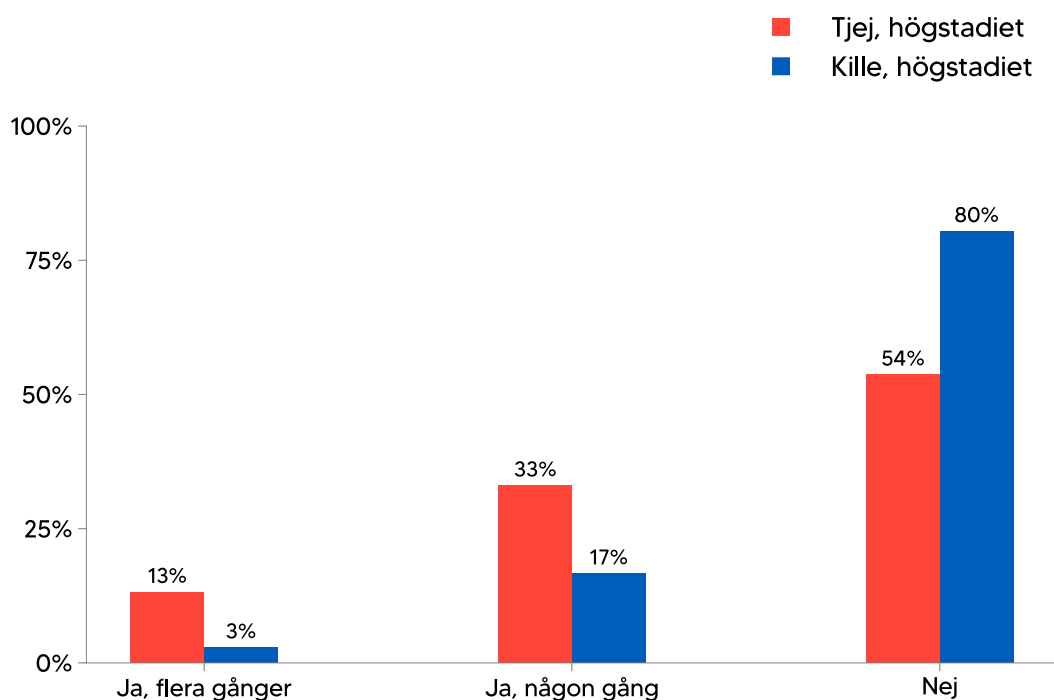

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår det att tjejer har utsatts i betydligt högre grad än killar. 46 % av tjejerna och 20 % av killarna svarar att de utsatts för orättvis behandling under de senaste sex månaderna.

Andelen ungdomar i Svenljunga som utsatts är på samma nivå som snittet för Lupp 2025, se tabell E4a.

E4. Har du under de senaste sex månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
33%	33%

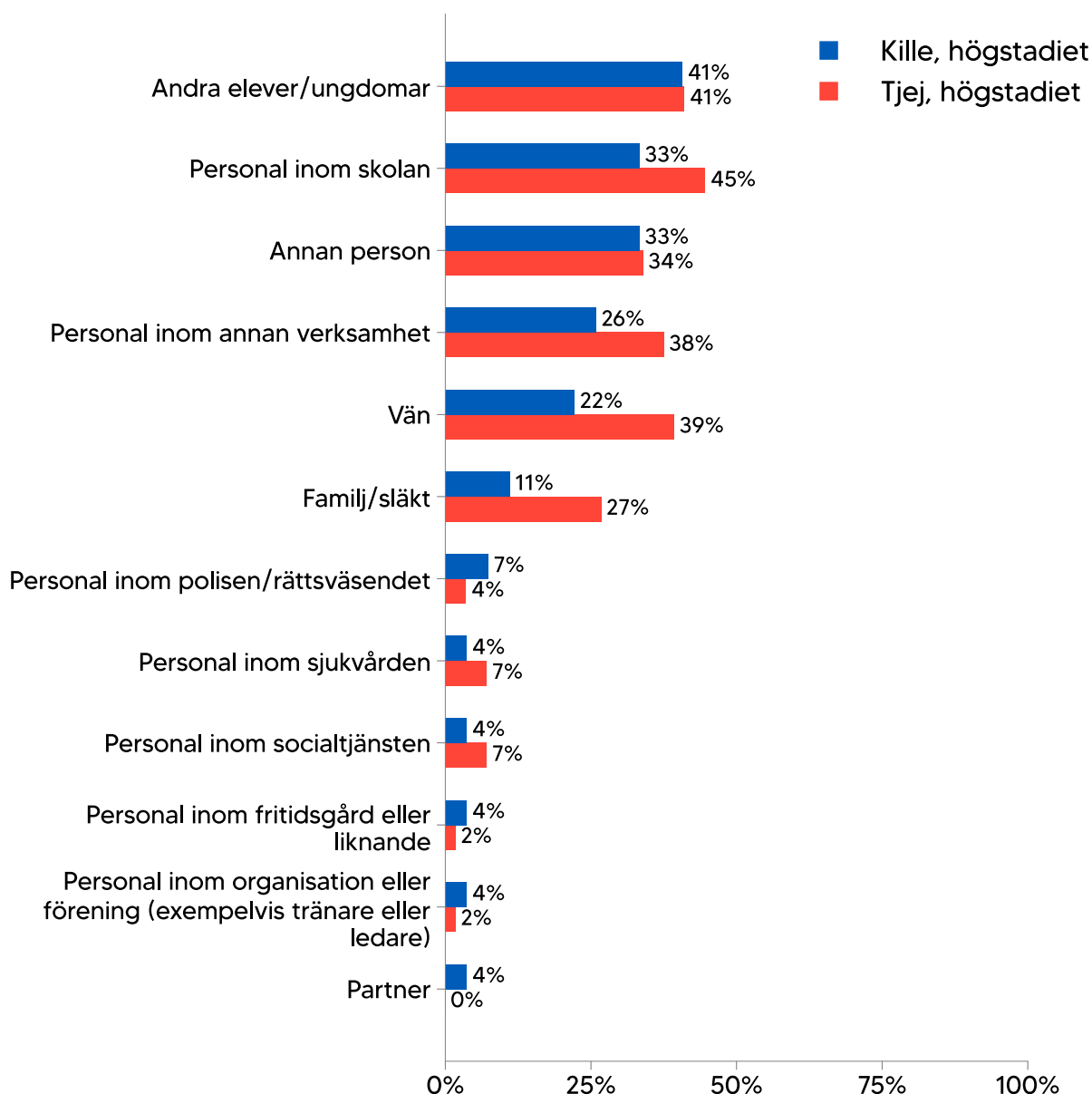
De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Bland tjejerna svarar störst andel, 45 %, att de utsatts av personal inom skolan, följt av andra elever/ungdomar, en vän och personal inom annan verksamhet. Bland killarna är det mest vanligt att ha utsatts av andra elever/ungdomar, följt av personal inom skolan eller annan person än de som listas i frågan.

På följande sida framgår i diagram E4c att majoriteten av de tjejer som utsatts för orättvis behandling uppger att de utsatts av en annan orsak än de som listas i frågan. Bland killarna svarar störst andel att de utsatts på grund av sitt utseende. 30 % av både killarna och tjejerna vet inte varför de utsatts.

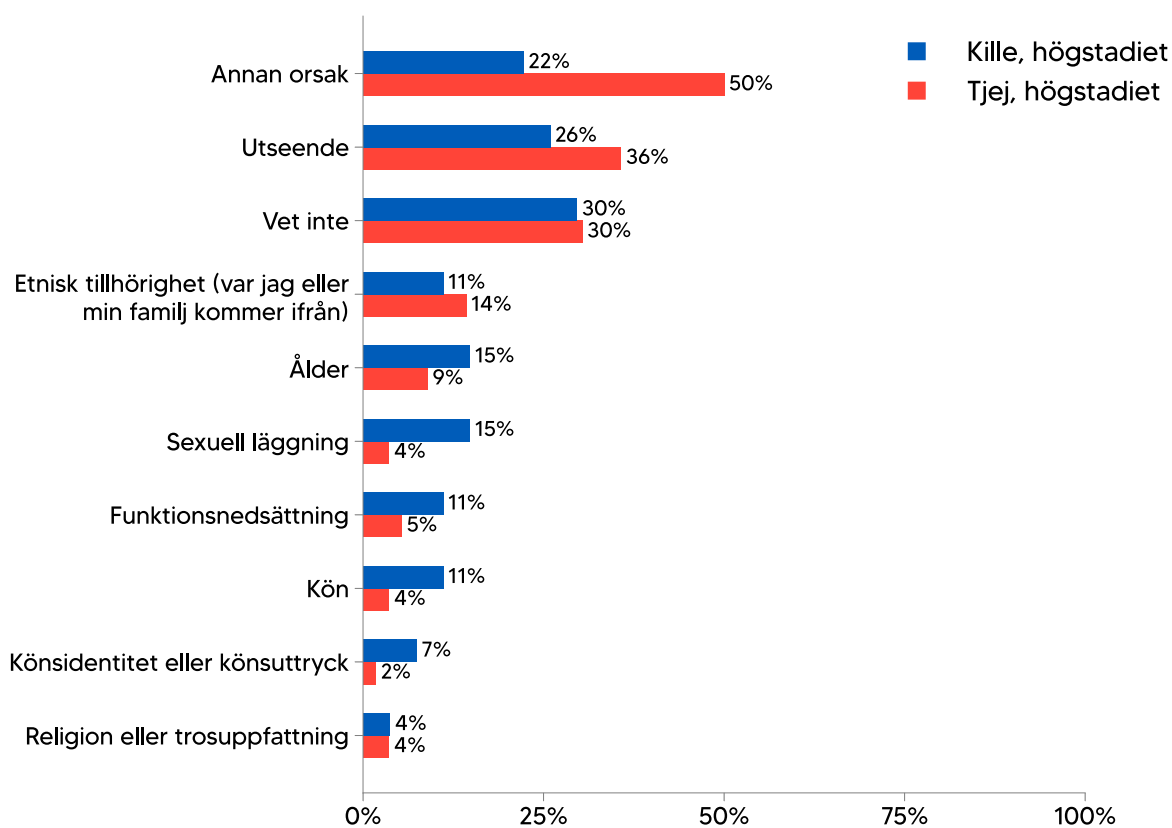
På följande sida i diagram E5 framgår också att en majoritet av ungdomarna, 80-86 %, vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt. Kännedomen är högre bland tjejer än bland killar. Jämfört med snittet för Lupp 2025 vet ungdomarna i Svenljunga vart de kan vända sig i liknande utsträckning.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

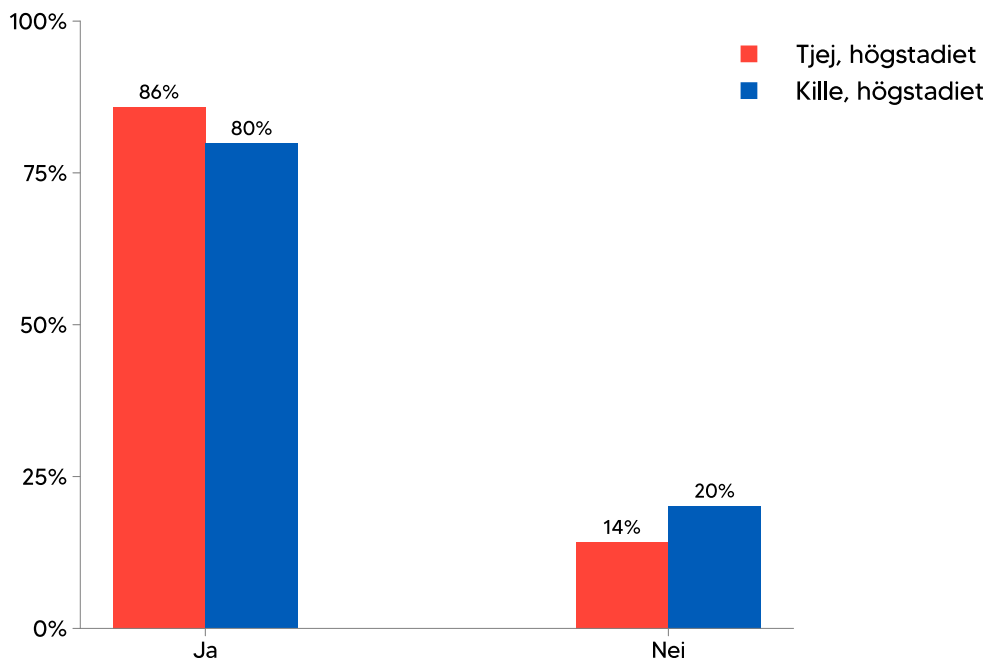
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

**E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling**

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
82%	83%

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa kan därmed vara avgörande för flertalet andra aspekter senare livet.

Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån kön och familjens socioekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och övriga befolkningen. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar, migranter och nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har även uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, samtidigt som förekomsten av psykisk ohälsa och dagliga besvär ökar enligt flera nationella undersökningar. Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga.² Egna och andras krav och förväntningar, oro för framtiden, icke-fungerande relationer och utanförskap, digitala medier och begränsande normer är några ytterligare orsaker till ohälsa bland unga som lyfts i en rapport från MUCF.³

1 Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023

2 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

3 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

Relationer och nöjdhet med livet

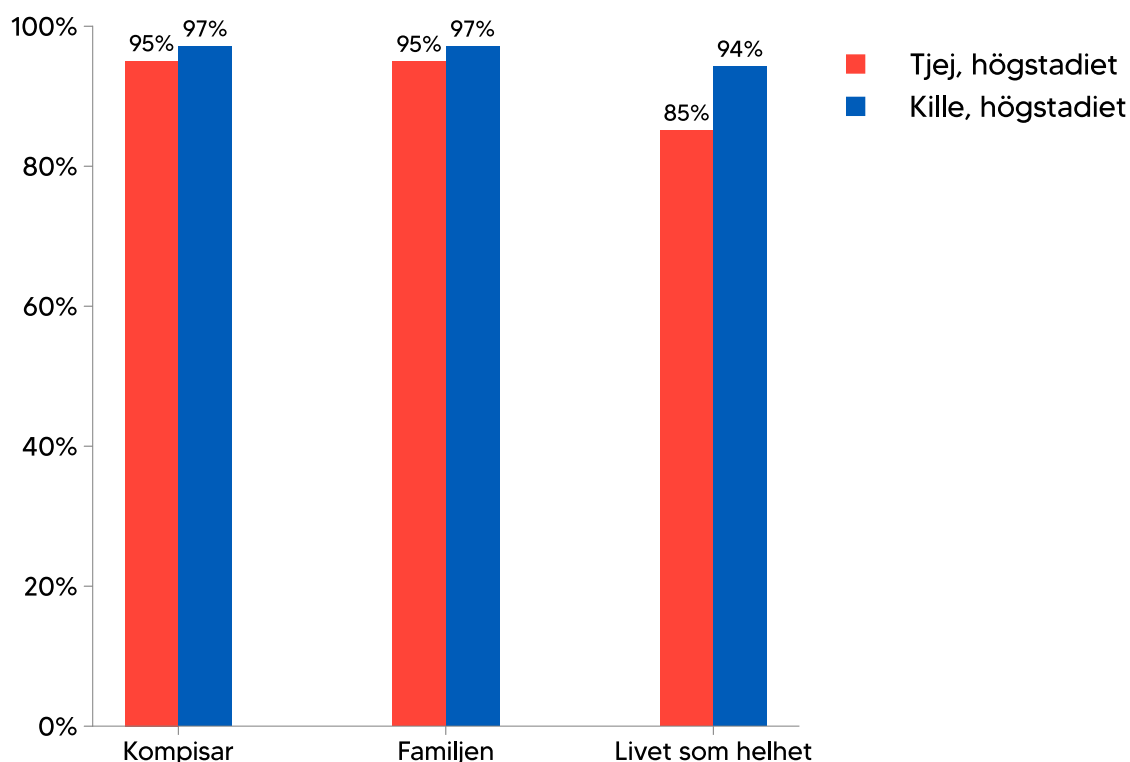
Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa.

En hög andel, 95-97 %, av ungdomarna i Svenljunga är nöjda med kompisarna och familjen. När det gäller livet som helhet är nöjdheten något lägre, speciellt bland tjejerna. 85 % av tjejerna och 94 % av killarna svarar att de är nöjda med livet som helhet.

Jämfört med snittet för Lupp 2025 är ungdomarna i Svenljunga ungefär lika nöjda med kompisarna, familjen och livet som helhet.

I diagram F0b på följande sida framgår det att andelen nöjda totalt sett med livet som helhet är på en högre nivå än år 2023.

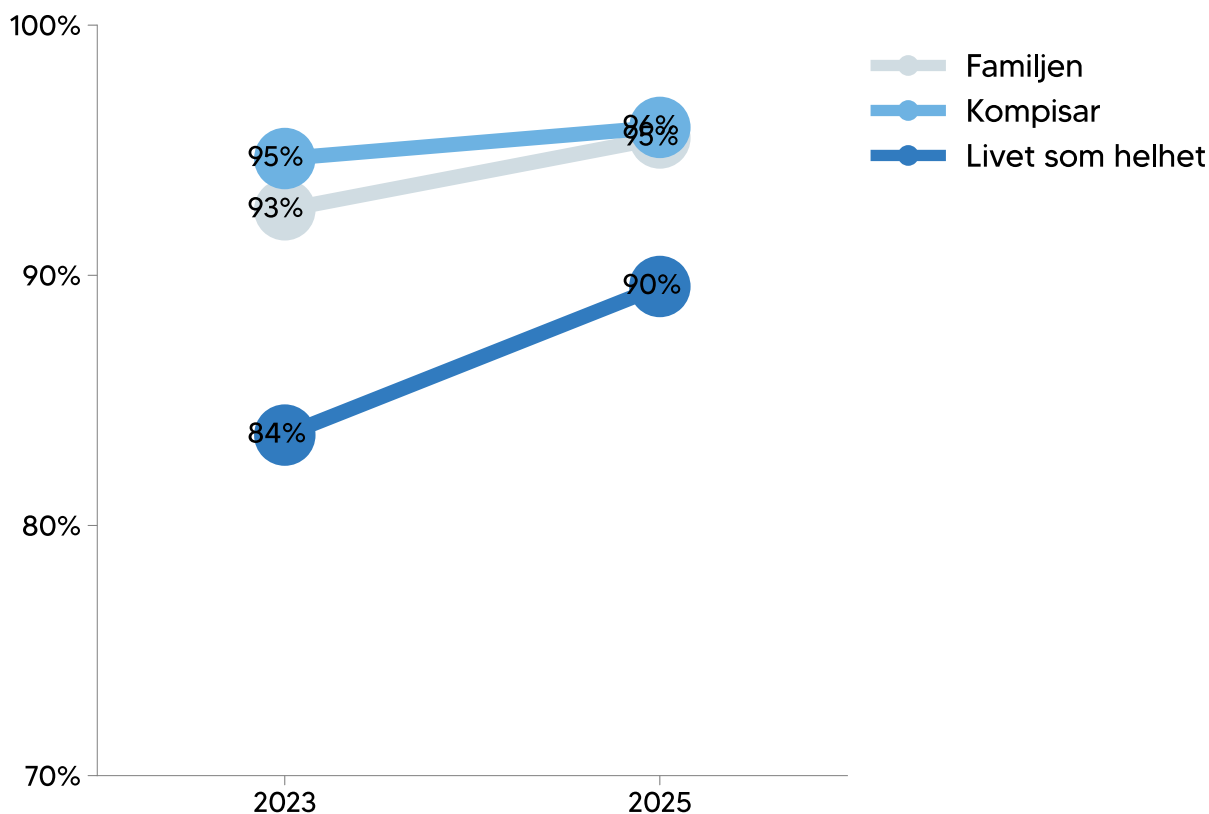
F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Kompisar	96%	94%
Familjen	95%	95%
Livet som helhet	90%	88%

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid

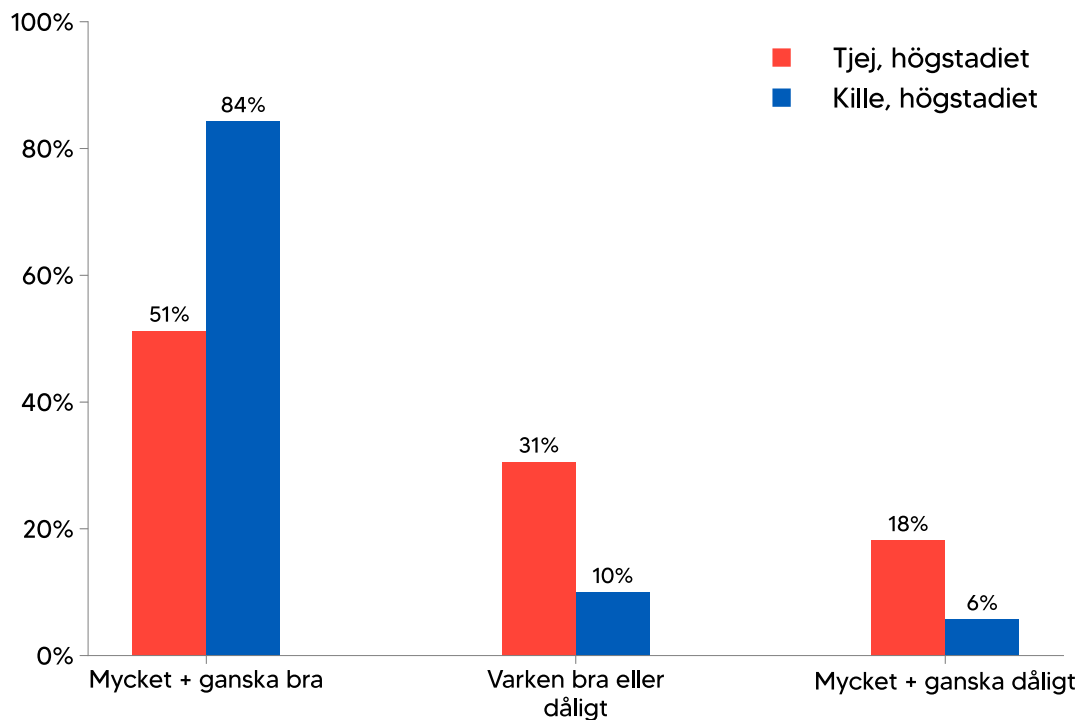
Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa. I Svenljunga ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är betydligt lägre bland tjejer än bland killar, se diagram F1 på följande sida. Totalt 84 % av killarna och 51 % av tjejerna svarar att de mår mycket eller ganska bra. 18 % av tjejerna och 6 % av killarna svarar att de mår mycket eller ganska dåligt.

Vid en jämförelse med Lupp 2025 framgår det att ungdomarna i Svenljunga bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra i samma utsträckning, se tabell F1a.

I diagram F1b framgår det att andelen killar som mår mycket eller ganska bra har ökat över tid. Andelen tjejer som mår bra är också något högre än år 2023, men förändringen är mindre.

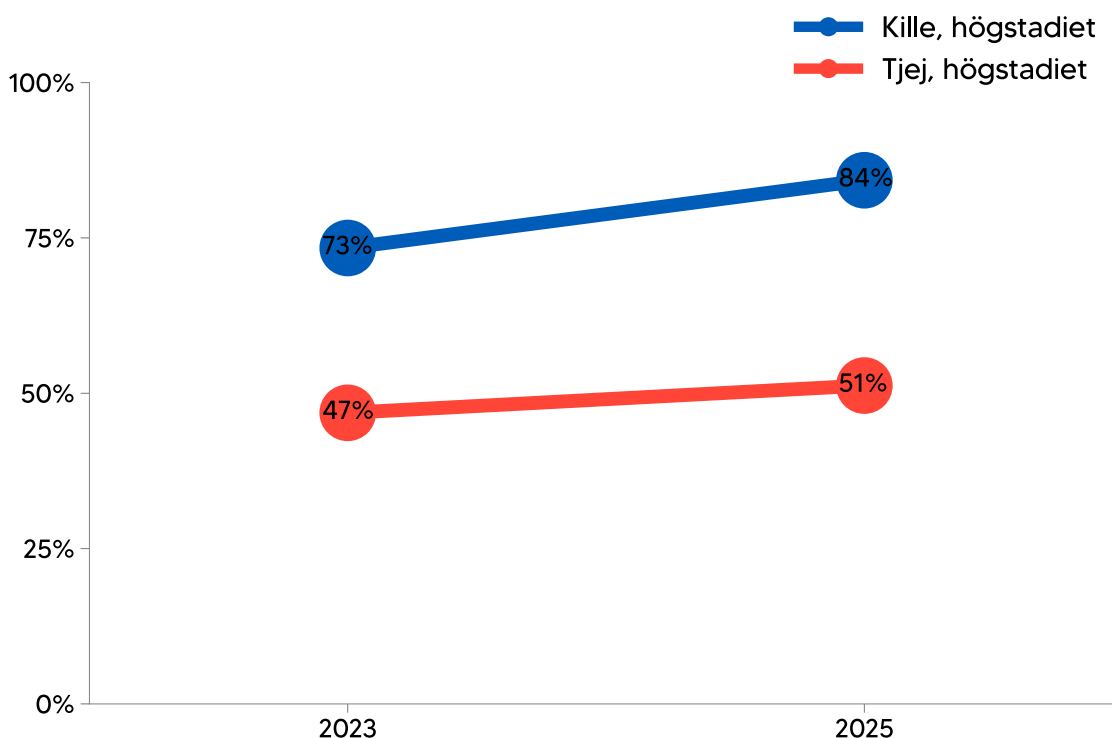
F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
69%	69%

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

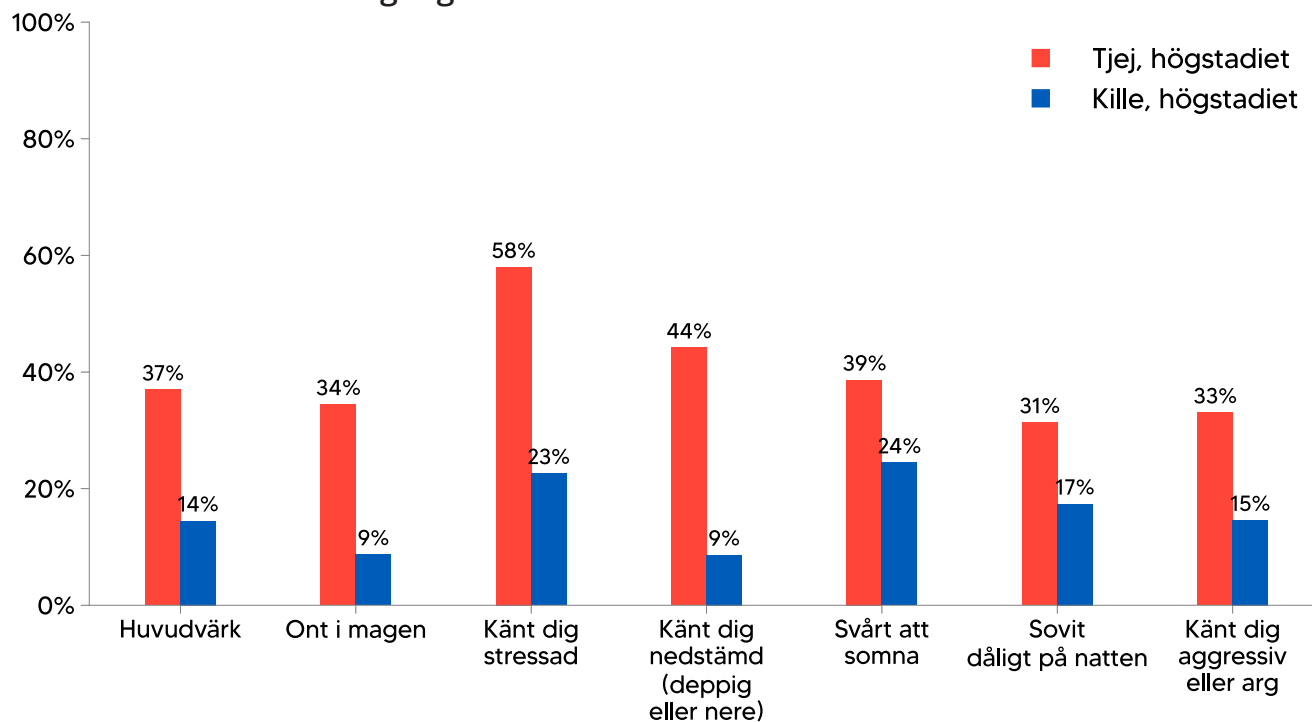
Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. En särskilt hög andel av tjejerna, 58 %, svarar att de känner sig stressade regelbundet, och 44 % känner sig nedstämda/deppiga. Motsvarande andelar bland killarna är 23 % vad gäller stress, och 9 % vad gäller nedstämdhet.

Andelen ungdomar i Svenljunga som upplever regelbundna besvär är på liknande nivåer snittet för Lupp 2025, se tabell F2a. Jämfört med år 2023 är förekomsten av besvär på liknande eller lägre nivåer, se diagram F2b och F2c på följande sida.

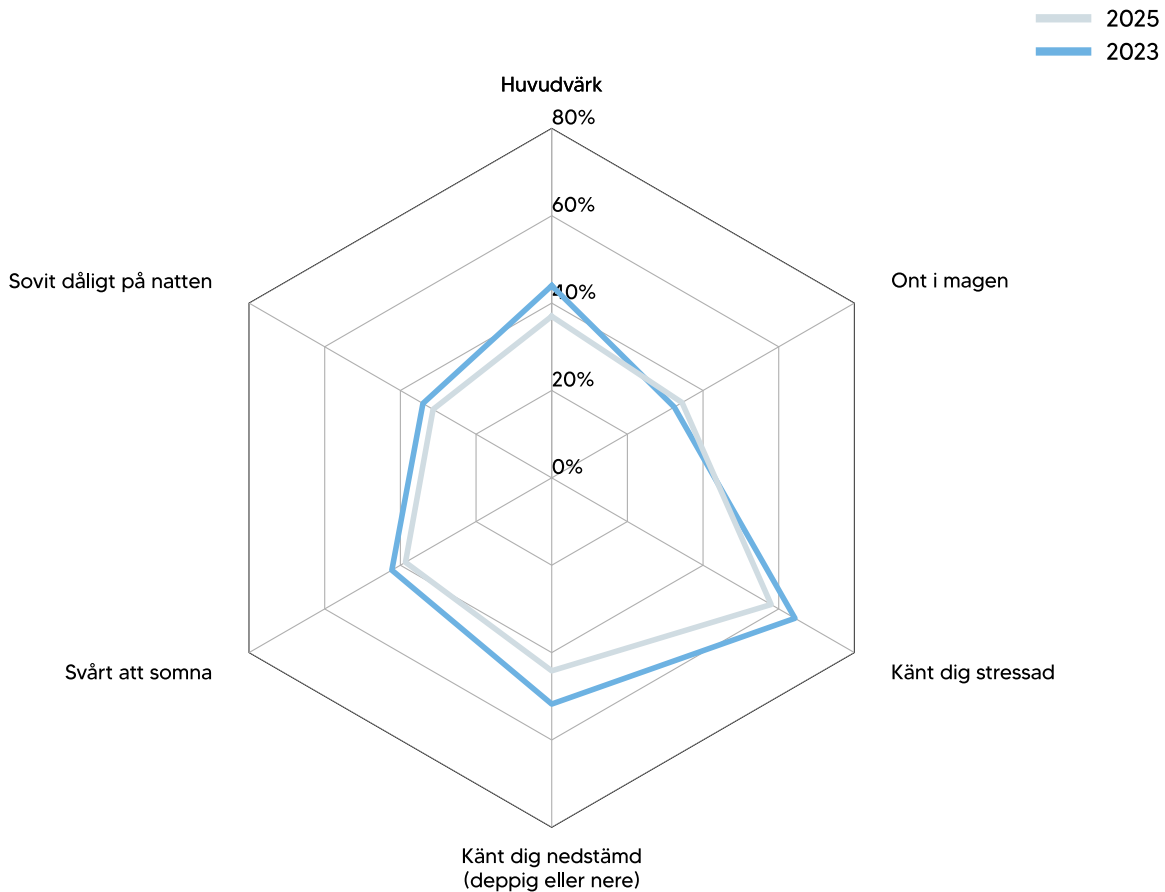
F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

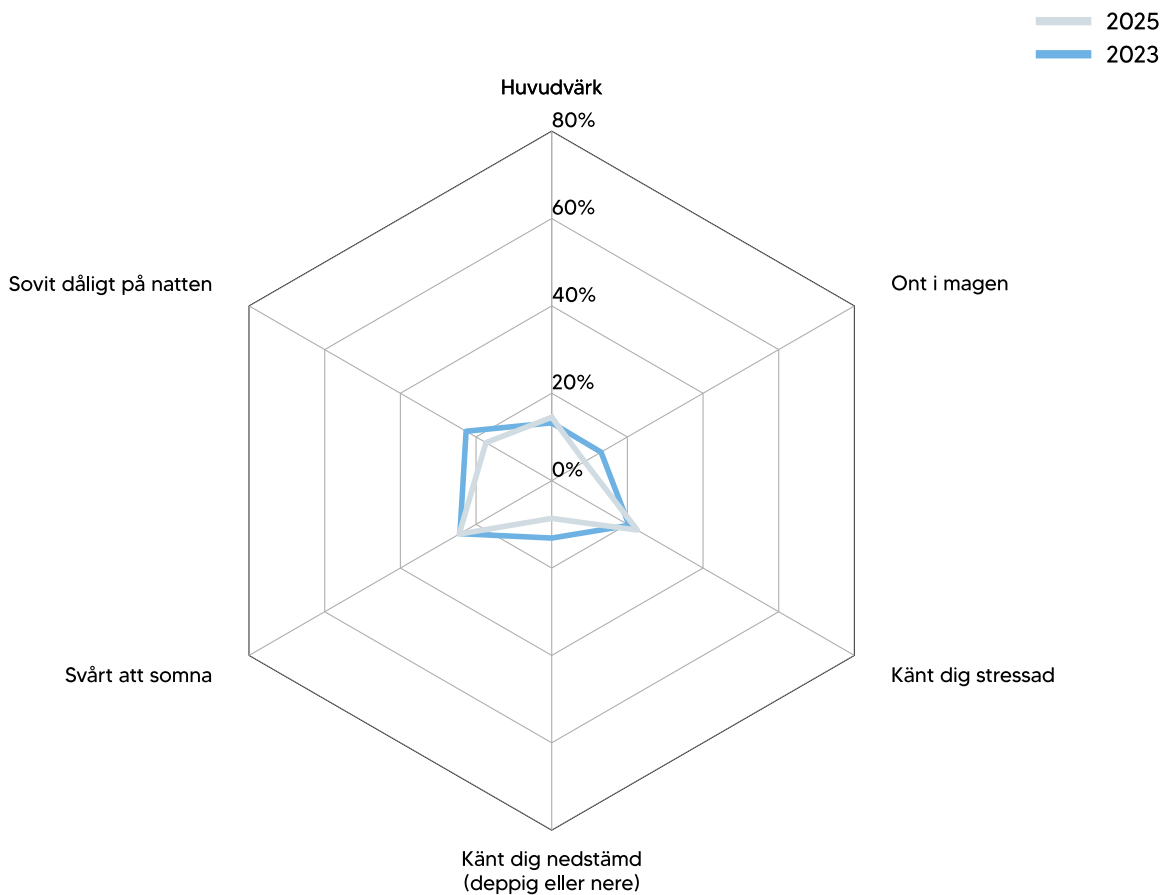
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Huvudvärk	25%	21%
Ont i magen	20%	17%
Känt dig stressad	39%	39%
Känt dig nedstämd (deppig eller nere)	25%	24%
Svårt att somna	32%	28%
Sovit dåligt på natten	25%	23%
Känt dig aggressiv eller arg	23%	25%

**F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, tjej**

**F2c. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, kille**

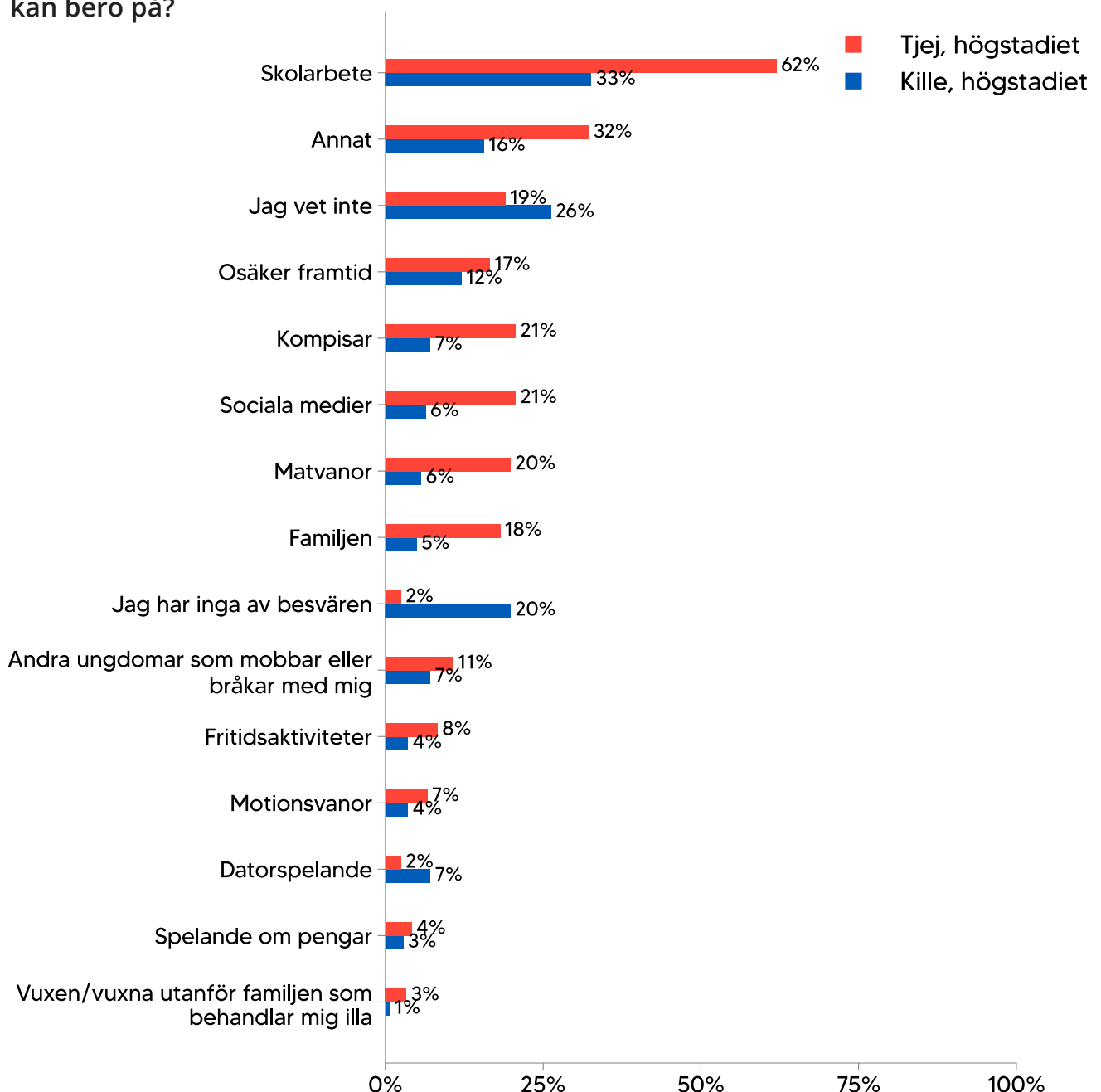

Orsaker till besvären

Ungdomarna fick även svara på en fråga om vad de själva tror att deras psykiska och somatiska besvär beror på. Skolarbete är det som störst andel uppger vara anledningen till besvären. Tjejerna uppger detta som skäl i särskilt hög grad, 62 %. Motsvarande andel bland killarna är 33 %.

Tjejer uppger även flera övriga orsaker till besvären i högre grad än killar. Exempelvis tror 21 % av tjejerna att deras besvär beror på kompisar eller sociala medier, och 20 % att besvären beror på matvanor. Motsvarande andelar bland killarna är 6-7 %. En högre andel killar än tjejer uppger istället att besvären beror på datorspelande. 7 % av killarna och 2 % av tjejerna svarar att deras besvär beror på datorspelande.

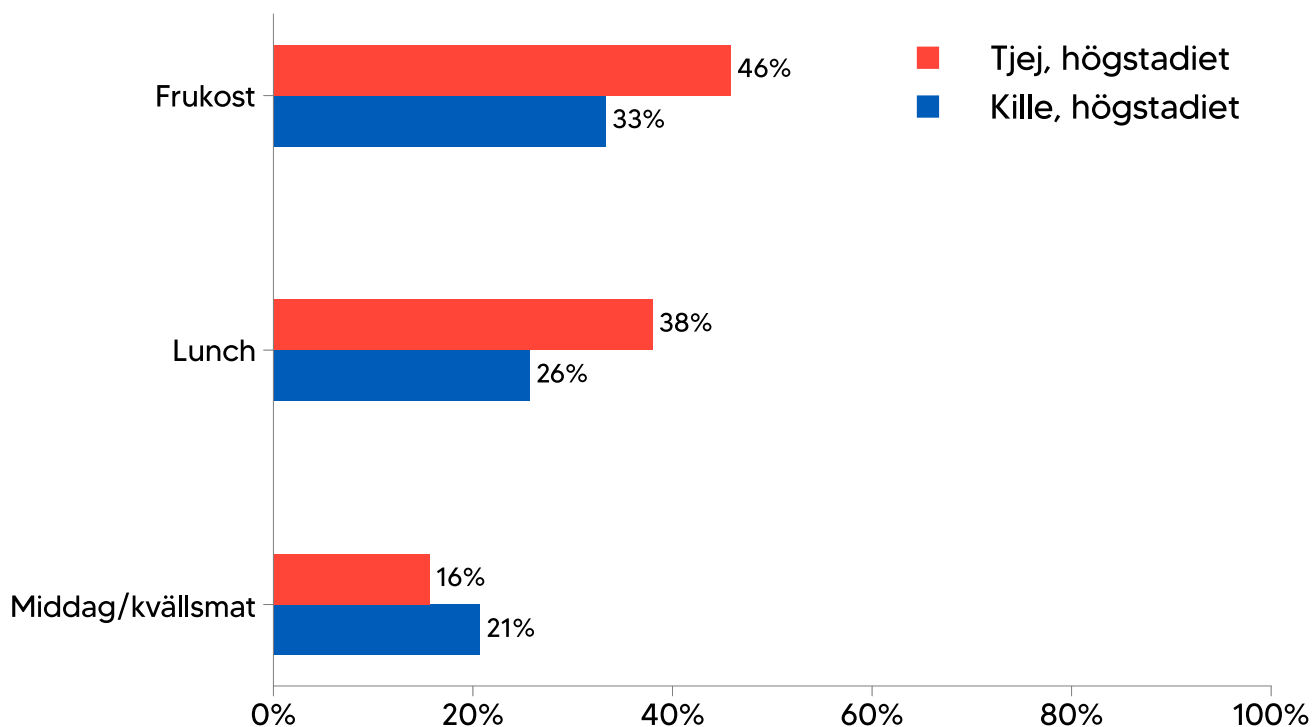
F2d Om du har något av besvären i förra frågan, vad tänker du själv att dina besvär kan bero på?

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Frukost är den måltid som störst andel av ungdomarna brukar hoppa över. Tjejer brukar hoppa över frukost och lunch i högre grad än killar, medan killar i högre grad än tjejer brukar hoppa över middag/kvällsmat.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹

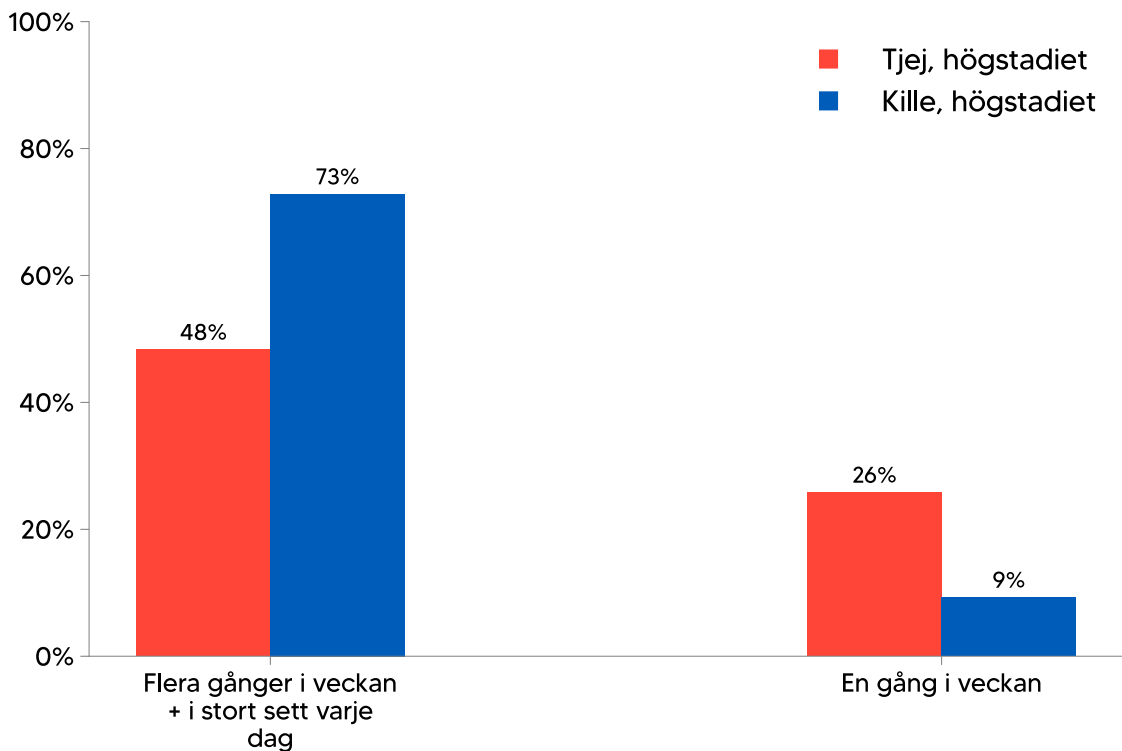
I diagram F4 på följande sida framgår det att 48 % av tjejerna och 73 % av killarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. 26 % av tjejerna och 9 % av killarna tränar en gång i veckan.

Jämfört med snittet för Lupp 2025, se tabell F4a, tränar ungdomarna i Svenljunga flera gånger i veckan eller oftare i lägre utsträckning, men en gång i veckan i ungefär samma utsträckning.

I diagram F4b framgår det att andelen som tränar minst en gång i veckan minskat något sedan år 2023, både bland killar och tjejer.

¹ Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022

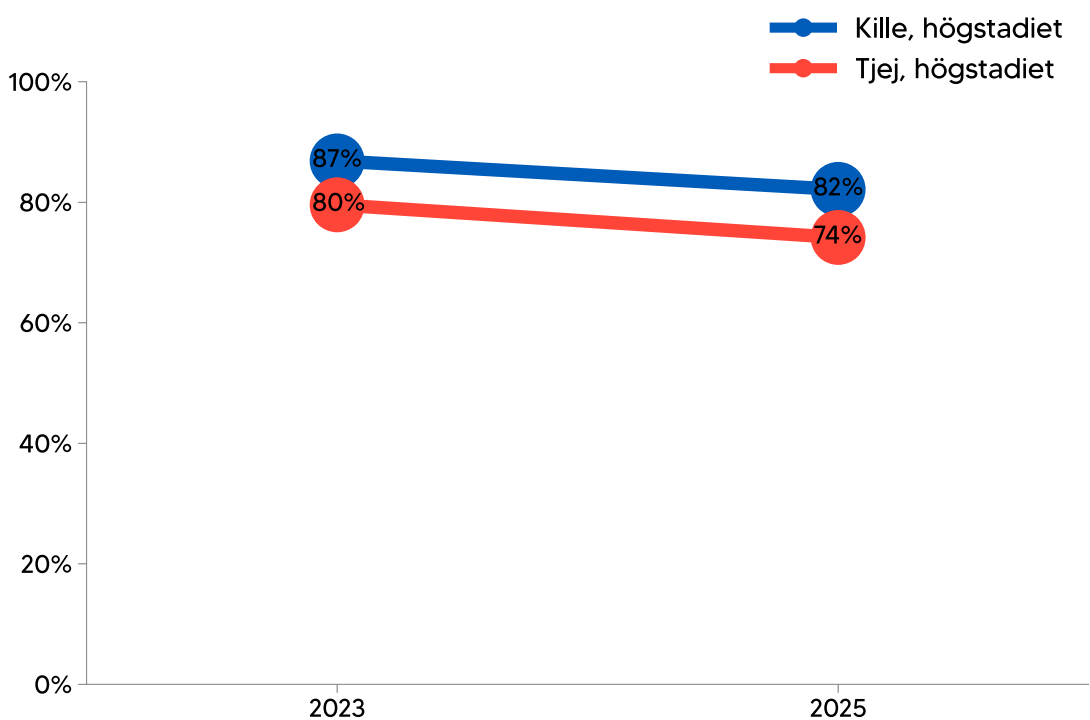
**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Flera gånger i veckan + i stort sett varje dag	61%	70%
En gång i veckan	18%	16%

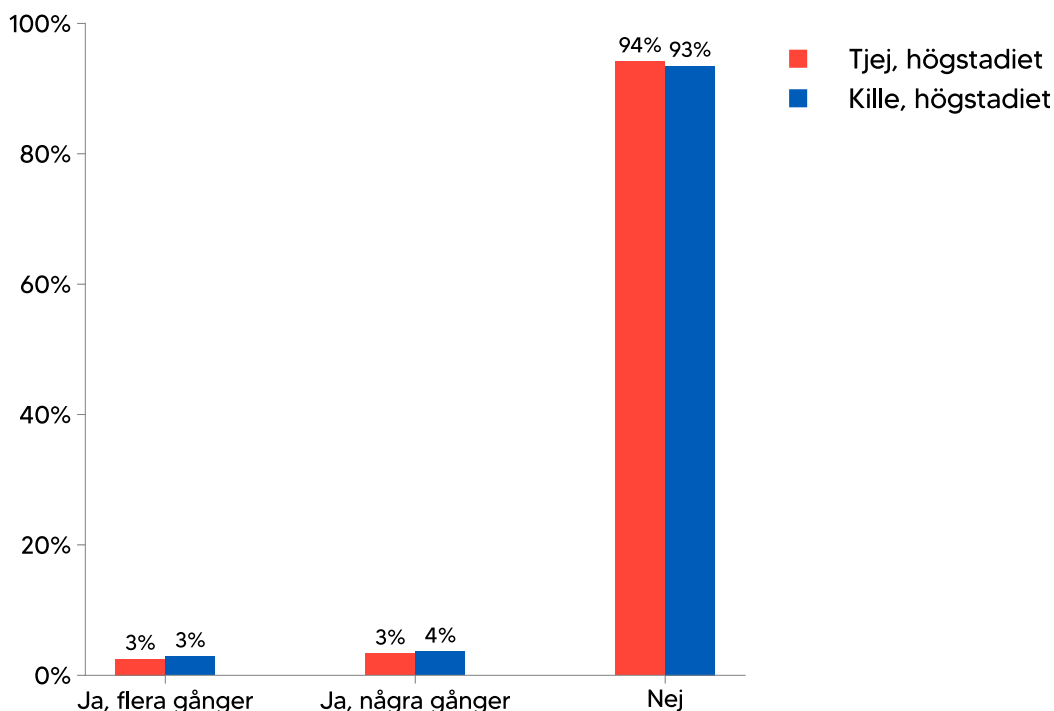
F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. 7 % av killarna och 6 % av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol och tobak

Lupp-enkäten innefattar också frågor om tobak, alkohol, spel och koffein. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som röker minskat kraftigt särskilt under 2010-talet. Detta gäller dock inte vejpning. Vad gäller snusning har denna ökat under de senaste tio åren. Uppgången har varit särskilt påtaglig bland flickor, och är på historiskt höga nivåer. I 2025 års nationella skolundersökning stannade dock uppgången av. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever minskat under en längre tid. Nedgången har nu stannat av, men alkoholkonsumtionen är fortsatt på låga nivåer.¹

I tabell F6 på följande sida framgår det bland annat 11-12 % av både killarna och tjejerna brukar snusa minst en gång i veckan. 13 % av tjejerna och 8 % av killarna brukar röka e-cigarett. Att röka cigaretter är mindre vanligt, men mer vanligt bland killar (6 %) än tjejer (2 %). När det kommer till alkohol svarar 5-6 % av både killarna och tjejerna att de brukar dricka stark alkohol minst en gång i veckan, och 2-3 % brukar dricka folköl. Av de som någon gång druckit alkohol är det något mer vanligt bland tjejer än killar att dricka så att man känner sig full minst en gång i veckan.

Att dricka energidryck minst en gång i veckan är betydligt mer vanligt. 40 % av tjejerna och 33 % av killarna uppger att de dricker energidryck minst en gång i veckan.

¹ CAN:s nationella skolundersökning 2025

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	94%
Minst en gång per vecka	2%	6%
Snusa	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	88%	89%
Minst en gång per vecka	12%	11%
Dricka folköl	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	97%
Minst en gång per vecka	2%	3%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	94%
Minst en gång per vecka	5%	6%
Röka e-cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	88%	92%
Minst en gång per vecka	13%	8%
Ta koffeintabletter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	99%
Minst en gång per vecka	0%	1%
Spela om pengar	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	96%
Minst en gång per vecka	0%	4%
Dricka energidryck	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	60%	67%
Minst en gång per vecka	40%	33%

Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	84%	88%
Minst en gång per vecka	16%	12%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Jämfört med snittet för Lupp 2025 ligger konsumtionen av tobak, nikotin, alkohol och energidryck på högre nivåer i Svenljunga, se tabell F6a nedan. Av de som någon gång druckit alkohol är det även mer vanligt bland ungdomarna i Svenljunga att dricka så att man känner sig full minst en gång i månaden.

I tabell F6b nedan framgår det att andelen tjejer som snusar har ökat något sedan år 2023, medan snusande bland killar istället har minskat. Andelen som dricker stark alkohol eller folköl regelbundet har minskat något, främst bland tjejer vad gäller stark alkohol. Bland de som någon gång druckit alkohol är det ungefär lika vanligt bland tjejer att dricka så man känner sig full minst en gång i månaden, medan andelen killar som gör detsamma har minskat från 47 % år 2023 till 39 % år 2025.

F6a. Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Röka cigaretter minst en gång per vecka	4%	2%
Snusa minst en gång per vecka	12%	6%
Dricka folköl minst en gång i månaden	6%	3%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	11%	6%
Röka e-cigaretter minst en gång per vecka	10%	5%
Ta koffeintabletter minst en gång i månaden	2%	2%
Spela om pengar minst en gång i månaden	5%	5%
Dricka energidryck minst en gång per vecka	37%	27%
Dricka alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	43%	33%

F6b. Jämförelse över tid

	Tjej 2025	Tjej 2023	Kille 2025	Kille 2023
Röker minst en gång per vecka	2%	5%	6%	7%
Snusar minst en gång per vecka	12%	8%	11%	16%
Dricker folköl minst en gång i månaden	3%	6%	8%	13%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	8%	15%	12%	14%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	44%	45%	39%	47%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Hur unga får tag på alkohol

Av de som någon gång druckit alkohol är det vanligast är att få tag på det via kompisar, kompisars syskon eller partner eller på annat sätt än de som listas i frågan.

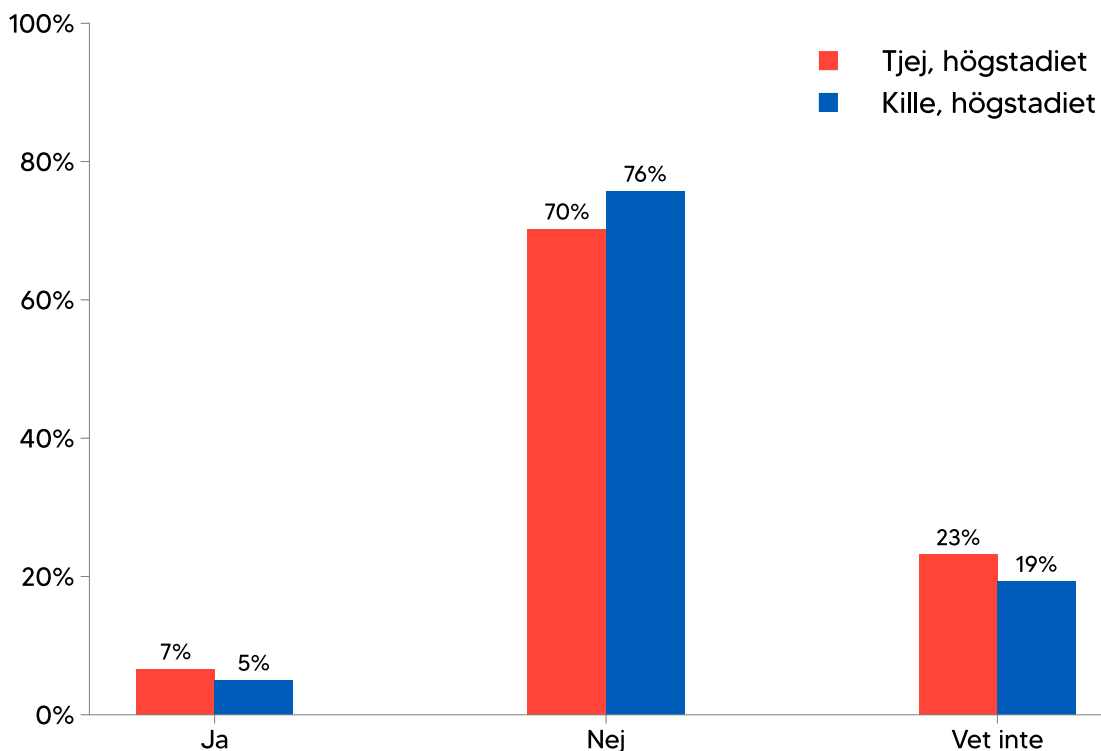
Endast en liten andel, 7 % av tjejerna och 5 % av killarna, svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

F6c. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	5%
Beställer på internet	2%
Handlar utomlands	5%
Tillverkar själv	12%
Får från mina föräldrar	18%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	27%
Från syskon	10%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	32%
Från annan vuxen	23%
På annat sätt	32%

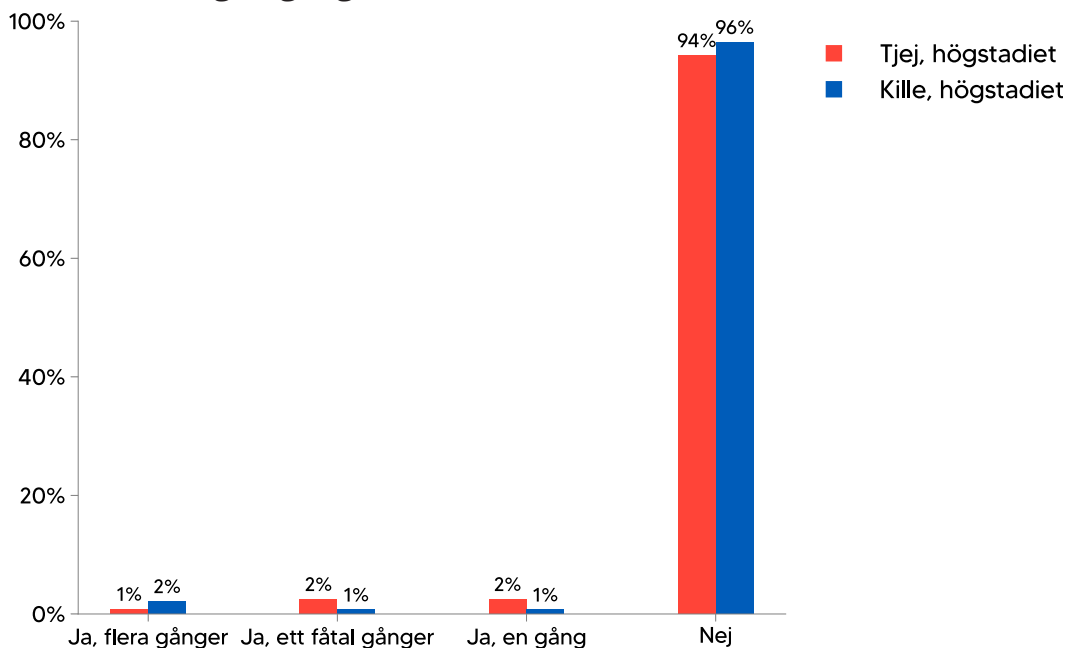
F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. CAN konstaterar att flera mått som används för att mäta narkotikaerfarenhet visar att ungas erfarenheter av narkotikaanvändning minskat under senare år.¹ I Svenljunga svarar totalt 5 % av tjejerna och 4 % av killarna att de en eller flera gånger har använt narkotika. Detta är likt snittet för Lupp 2025. Jämfört med år 2023 har andelen unga som använt narkotika minskat, både bland killar och tjejer.

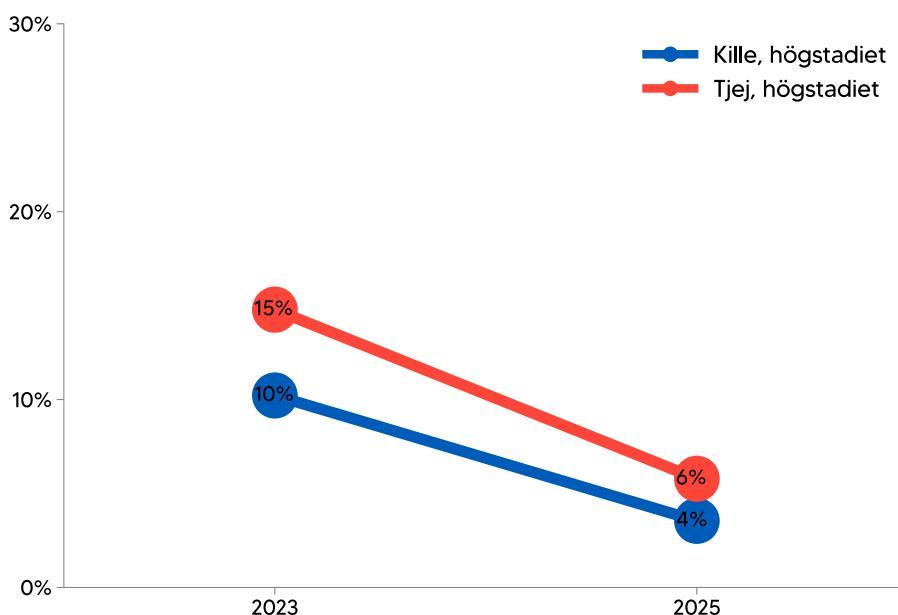
F8. Har du någon gång använt narkotika (utan läkarordination)?

F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
5%	4%

F8b. Andel som använt narkotika: Jämförelse över tid

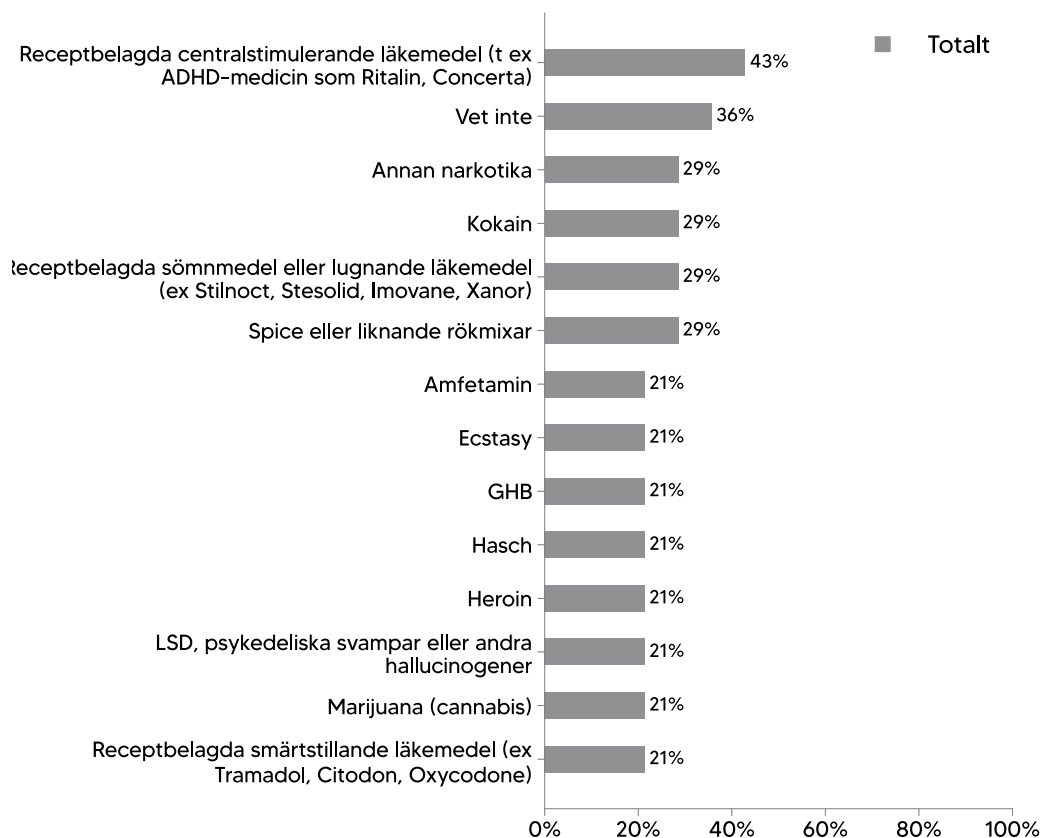

¹ CAN:s nationella skolundersökning 2025

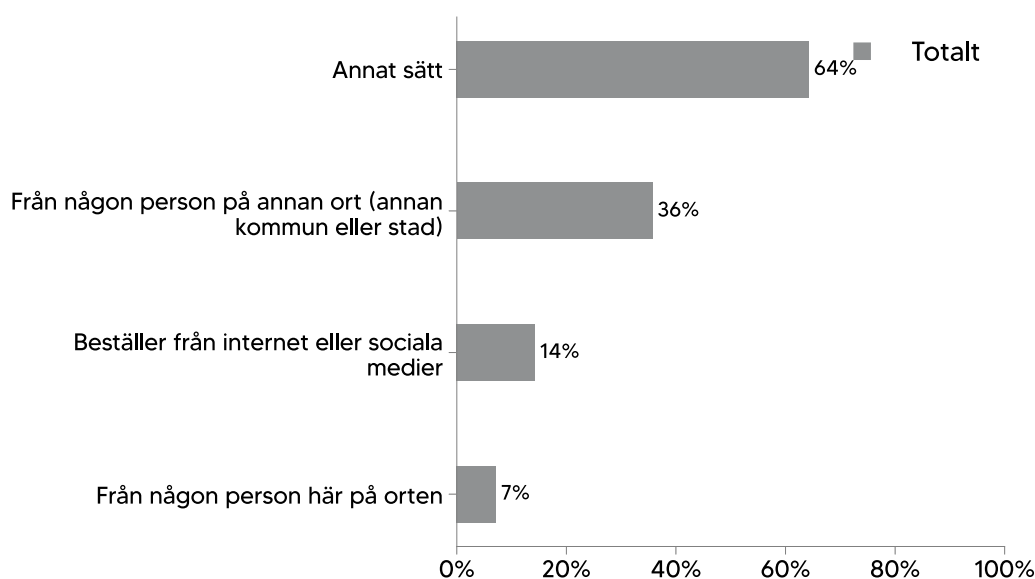
Typer av narkotika

Som det framgår i diagrammet nedan är receptbelagda centralstimulerande läkemedel den vanligaste narkotikasorten. Av de som använt narkotika har de flesta fått tag på det på annat sätt än de som listas i frågan följt av någon person på annan ort, se diagram F8d.

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Fördjupat om ungas hälsa

Det sista fördjupningsområdet i Svenljunga kommun handlar om ungas hälsa, som också var ett av kommunens valda fördjupningsområden år 2023. I avsnittet om ungas hälsa framgick det att de flesta ungdomar i Svenljunga mår bra, men att det också finns tydliga könsskillnader. I likhet med år 2023 har tjejer en sämre självskattad hälsa än killar, samtidigt som de har psykosomatiska besvär i högre utsträckning. Samtidigt har både andelen tjejer och killar i Svenljunga som svarar att de mår mycket eller ganska bra ökat sedan år 2023, men ökningen är större bland killar än tjejer. Att tjejer mår sämre än killar är dock inte unikt för Svenljunga kommun, utan liknande mönster syns även nationellt och i aktuell forskning.

I flertalet tidigare publikationer och nationella undersökningar konstateras också att de flesta unga mår bra, samtidigt som den psykiska ohälsan och förekomsten av psykosomatiska besvär bland unga i Sverige ökar. En förklaring som ofta tas upp är ökad skolstress. I Skolbarns hälsovanor 2021/2022 konstateras exempelvis att tjejer rapporterar in besvär med stress i högre utsträckning än killar, samtidigt som skolstressen ökar för båda könen.¹ Denna typ av könsskillnader syns även i Svenljunga: som vi sett i avsnittet svarar 62 % av tjejerna att de har psykosomatiska besvär som de tror beror på skolarbete, jämfört med 33 % av killarna. I en annan rapport från Folkhälsomyndigheten konstateras också att tjejer är mer stressade och har högre krav på sig än killar när det kommer till skolan och betyg, och att detta är något som kan påverka hälsan.²

Vi vet också att befolkningens hälsa varierar beroende på bland annat bakgrund och ekonomiska förutsättningar. Som nämnt inledningsvis i avsnittet finns det också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och övriga befolkningen. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar, migranter och nationella minoriteter.³ Utsatthet för mobbning och kränkningar är ytterligare faktorer som ökar risken för psykisk ohälsa.⁴

För att få ytterligare information om vad som samvarierar med ungas hälsotillstånd i Svenljunga har sambandsanalyser gjorts på området. Att fördjupat titta på vad som samvarierar med ungas hälsa kan vara viktigt för att få en förståelse kring hur ungas hälsa hänger ihop med övriga frågor och för att rikta insatser mot de mest utsatta grupperna.

Vad samvarierar med tjejernas hälsa?

För att ta reda på mer om vad som samvarierar med tjejers psykiska hälsa i Svenljunga har vi analyserat gruppen tjejer som svarat att de mår mycket eller ganska bra och hur de svarat på ett antal övriga frågor jämfört med övriga tjejer (de som mår ganska eller mycket dåligt eller har svarat varken eller).

Vad som framgår är att de tjejer som har en bra självskattad hälsa har regelbundna psykosomatiska besvär i betydligt lägre grad än övriga tjejer. Sambandsanalyserna visar också att de tjejer som mår bra uppger att de har besvär på grund av skolarbete i

1 Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022

2 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

3 Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023

4 Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande

lägre grad. Ännu tydligare skillnader syns dock när det gäller sociala medier, motionsvanor, matvanor, familjen och framtiden vilket de tjejer som mår bra uppger orsaka psykosomatiska besvär i betydligt lägre grad än övriga.

Det framgår också att tjejerna med en bra självskattad hälsa brukar hoppa över frukosten och/eller lunchen flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag i lägre grad än övriga tjejer. Vad gäller middagen finns ingen tydlig skillnad. Det finns inte heller någon större skillnad när det kommer till ungas motionsvanor: De tjejer som mår bra tränar minst en gång i veckan i liknande utsträckning som de som mår sämre eller har svarat varken eller.

Det framgår också att de tjejer som mår bra är betydligt mer nöjda med skolan och livet som helhet, och har en mer positiv syn på framtiden. De tjejer som mår bra har även utsatts för mobbning i lägre grad än övriga, men känner sig ungefär lika trygga i skolan. Tittar vi på gruppen tjejer som mår mycket eller ganska dåligt kan vi se att de är särskilt utsatta för mobbning. Denna grupp består dock av förhållandevis få individer.

Trivsel och trygghet i skolan

Förutom de skillnader och samband som syns vid analysen av tjejers hälsa syns i likhet med år 2023 flera liknande samband generellt.

Sambandsanalyserna visar att utsatthet för mobbning tydligt samvarierar med ungas hälsotillstånd. Av de som utsatts för mobbning svarar 55 % att de mår mycket eller ganska bra, jämfört med 73 % av de som inte utsatts.

Utsatthet för mobbning samvarierar med ungas hälsotillstånd

De ungdomar som utsatts för mobbning uppger också i högre grad att de har regelbundna psykosomatiska besvär. Exempelvis uppger 45 % av de som utsatts för mobbning att de känner sig nedstämda flera gånger i veckan eller oftare. Motsvarande andel bland de som inte utsatts är tydligt lägre, 19 %. Vad gäller stress svarar 53 % av de som utsatts för mobbning att de känner sig stressade regelbundet, jämfört med 35 % av de som inte utsatts.

Det finns också samband mellan ungas hälsa och trivsel i skolan. Sambandsanalyserna visar att de unga som mår dåligt är mindre nöjda med skolan generellt, men också i flera andra frågor om skolan. Bland de som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra svarar exempelvis 69 % att de trivs med stämningen i sin skola, medan motsvarande andel bland övriga är 38 %.

Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiska förutsättningar är en ytterligare faktor som tydligt samvarierar med hälsa, och sambandsanalyserna visar att de unga som kan vara mer resurssvaga⁵ mår sämre än övriga ungdomar. Bland resurssvaga unga svarar 60 % att de mår mycket eller ganska bra, jämfört med 75 % bland övriga. De har även regelbundna psykosomatiska besvär i högre utsträckning, och är mindre nöjda med livet som helhet.

⁵ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sina pengar, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

Skillnader utifrån bostadsområden

I Svenljunga har skillnader i ungas hälsa också analyserats utifrån var ungdomarna bor. Vad som framgår är att unga som bor i norr skattar sin hälsa som ganska eller mycket bra i högst grad. Bland de som bor i norr svarar 75 % att de mår ganska eller mycket bra. Motsvarande andelar bland boende i övriga områden är 65-68 %.

Vad gäller förekomsten av regelbundna psykosomatiska besvär finns flera skillnader mellan bostadsområden. Det som framför allt sticker ut är att boende i Svenljungas södra delar känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare i högre utsträckning än unga boende i övriga områden. 51 % av ungdomarna i söder svarar att de känner sig stressade regelbundet, medan motsvarande andel bland boende i norr och centralorten är 34-36 %.

Tidigare i avsnittet om ungas hälsa framgick det att skolarbete är den främsta orsaken till att ungdomarna tror att de har psykosomatiska besvär. Även i detta avseende sticker resultatet ut för boende i de södra delarna av Svenljunga: Av de som bor i söder svarar 57 % att de har besvär på grund av skolarbete, jämfört med 41-43 % av de som bor i norr eller centralorten.

Jämförelser mellan bostadsorter:

Andel som bedömer sin hälsa som ganska eller mycket bra:

Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
75%	68%	65%

Unga som bor i de södra delarna av Svenljunga svarar i högst grad att de har regelbundna besvär med stress

Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare:

	Norra delarna av Svenljunga kommun	Svenljunga centralort	Södra delarna av Svenljunga kommun
Huvudvärk	25%	20%	36%
Ont i magen	7%	21%	30%
Känt dig stressad	34%	36%	51%
Känt dig nedstämd (deppig eller nere)	21%	25%	27%
Svårt att somna	29%	33%	31%
Sovit dåligt på natten	21%	29%	18%
Känt dig aggressiv eller arg	21%	25%	20%

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete. Arbetsmarknaden har förändrats de senaste åren och detta har i hög grad påverkat unga.¹ Under 2020 medförde corona-pandemin att andelen arbetslösa tillfälligt ökade bland unga, för att under de senaste åren minska igen. Även om arbetsmarknaden har haft en stark återhämtning finns tecken på att den kommer bli svagare igen och arbetslösheten bland unga förväntas öka under de kommande åren.²

Etableringsåldern på arbetsmarknaden har dessutom ökat under de senaste årtiondena. Likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat, och den viktigaste faktorn för att unga senare ska få ett arbete är en fullföljd gymnasieutbildning. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som bidrar till oro över framtiden, och som också påverkar ungas hälsa.³ I en attityd-och värderingsstudie från MUCF konstateras också att förväntningar på en kommande negativ utveckling på arbetsmarknaden kan skapa oro bland unga.⁴

I en rapport från Fryshuset framkommer det även att många ungdomar saknar information om arbetsmarknaden. Rapporten visar att unga vill ha en tydligare bild av hur arbetslivet fungerar, vilka arbetsuppgifter olika yrken har och vad som krävs för att komma dit.⁵

1 MUCF 2023: Ung idag 2023

2 MUCF 2023: Ung idag 2023

3 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

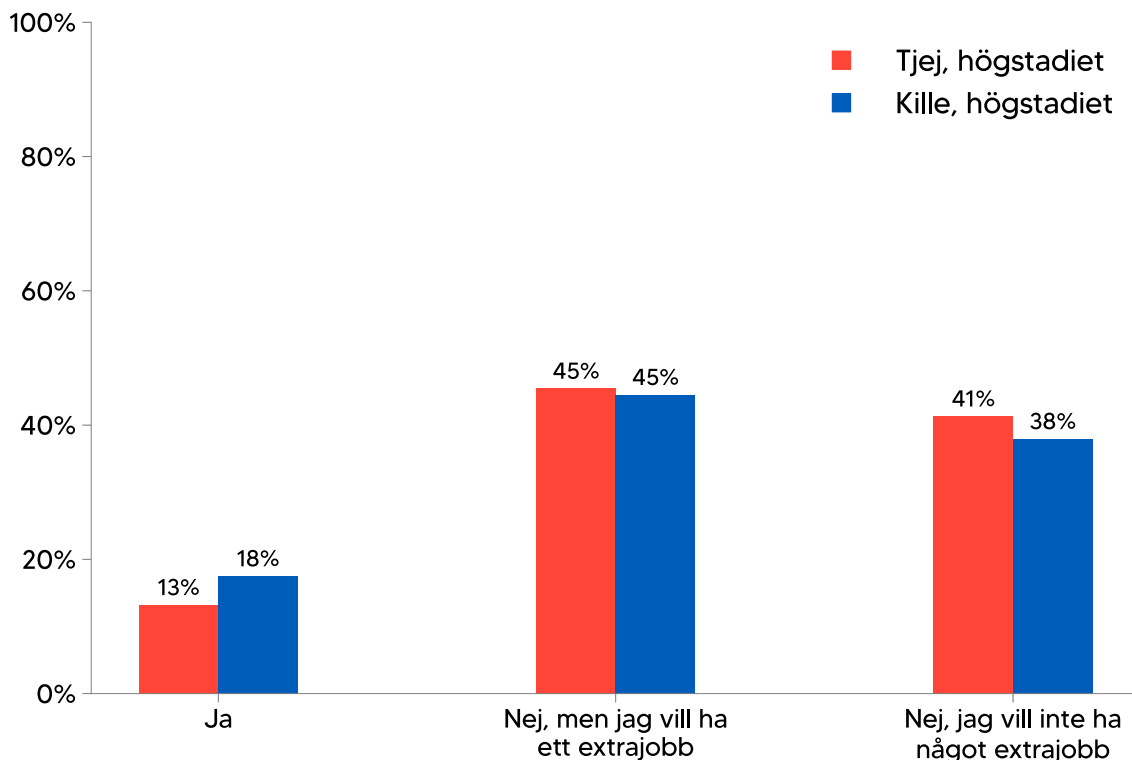
4 MUCF 2025: Så tycker unga 2025: Arbete och utbildning

5 Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden

Extrajobb

En andel om 13 % av tjejerna och 18 % av killarna har ett extrajobb. Andelen totalt sett med ett extrajobb i Svenljunga är på en något högre nivå än snittet för Lupp 2025. Jämfört med år 2023 har andelen ungdomar som har ett extrajobb ökat, se diagram G1b.

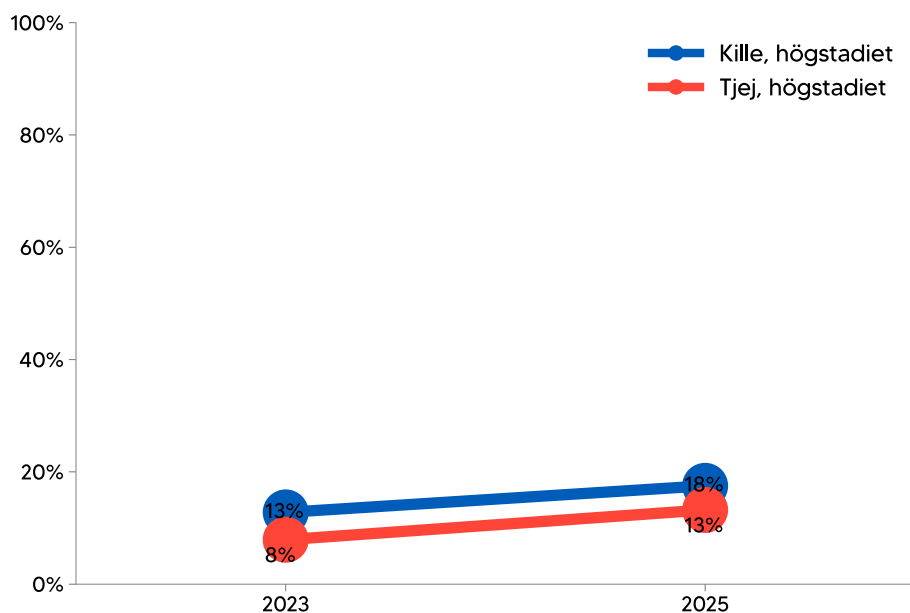
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
16%	11%

G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid

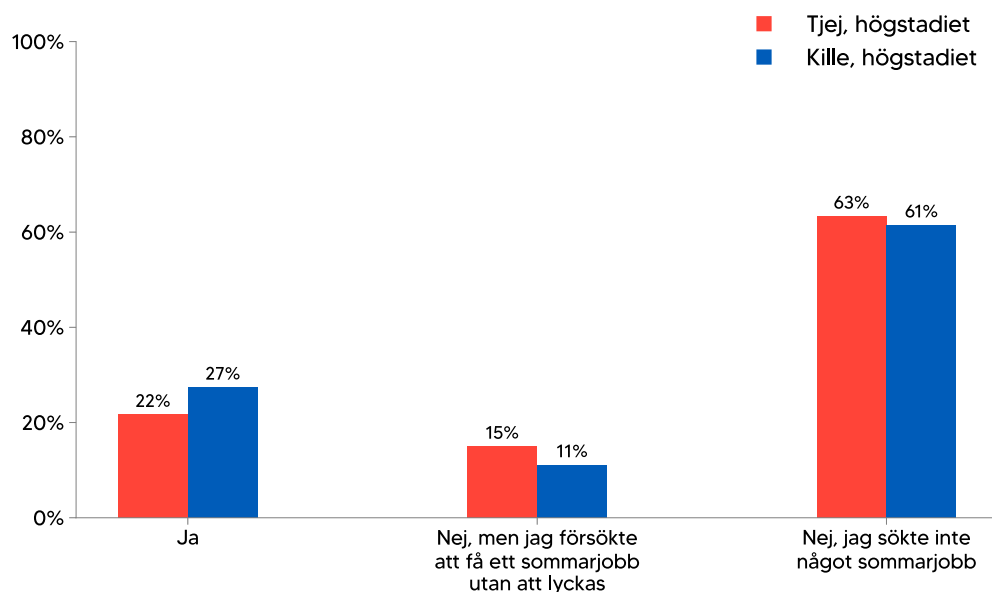

Sommarjobb

22 % av tjejerna och 27 % av killarna hade ett sommarjobb i somras. Andelen totalt sett, 25 %, är något högre än snittet för Lupp 2025. Andelen tjejer med sommarjobb har även ökat något från år 2023, medan andelen killar med sommarjobb är oförändrad.

De flesta av ungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, se diagram G2c på följande sida. Killar fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen i högre grad än tjejer, medan tjejer i högre grad än killar fick sommarjobbet genom någon släkting eller annan person de känner.

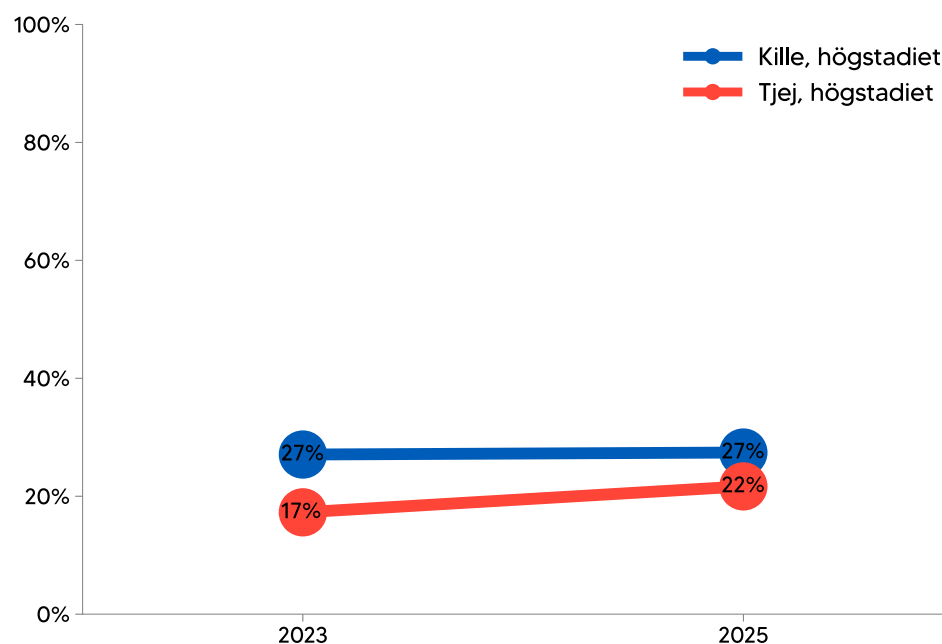
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse med Lupp 2025

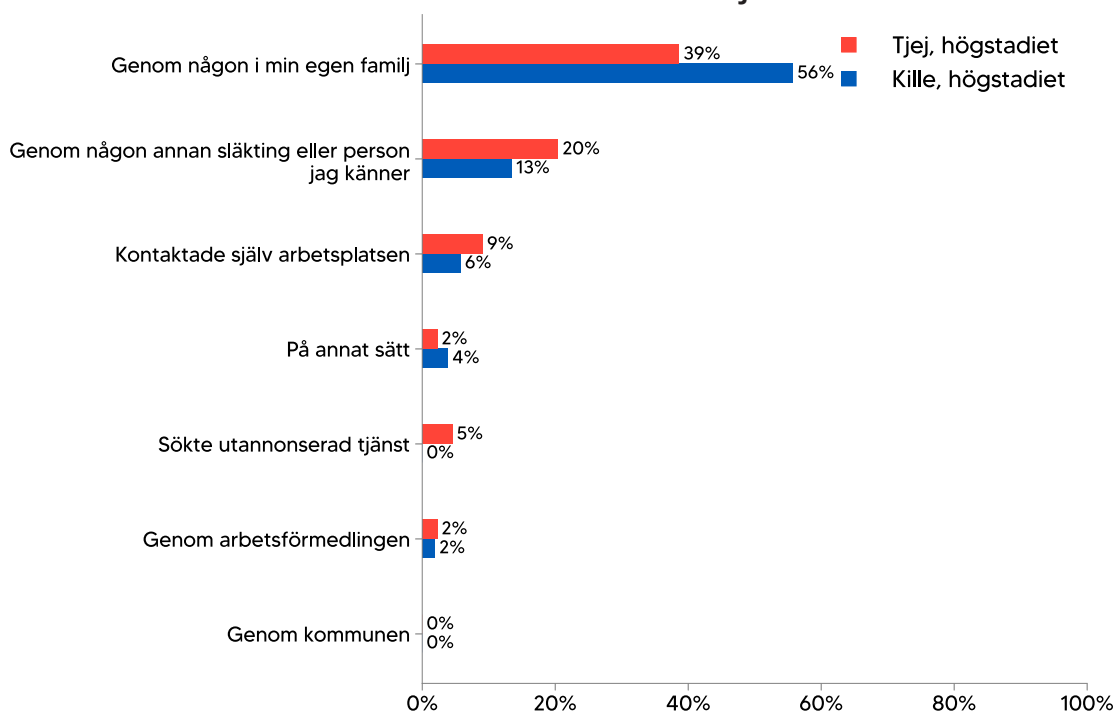
Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
25%	21%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

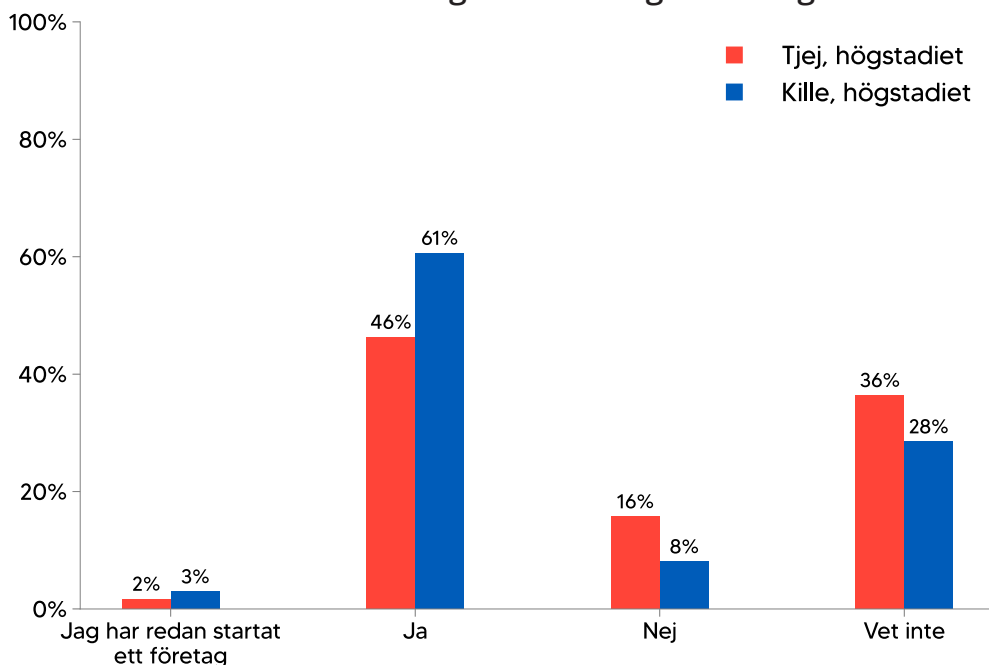
G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

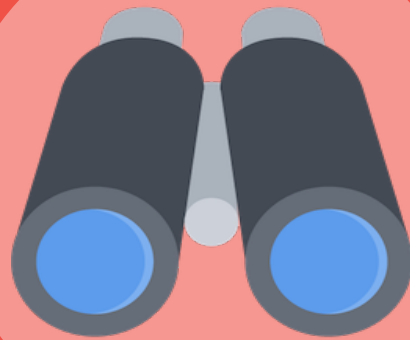
Ungdomarna fick även svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 46 % av tjejerna och 61 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. 16 % av tjejerna och 8 % av killarna svarar att de inte kan tänka sig att starta eget. Andelen ungdomar i Svenljunga som kan tänka sig starta eget är på ungefär samma nivå som snittet för Lupp, se tabell G3a.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
54%	52%

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnt i avsnittet om arbete så kan en ökad medvetenhet bland unga om krav och svårigheter på arbetsmarknaden bidra till oro över framtiden.¹ I en rapport från MUCF lyfts några ytterligare förklaringar till att unga oroar sig över framtiden: att inte klara av studier, jobb eller sin egen försörjning i framtiden. Klimatet, det politiska läget, samhällskriser och ett hårt tonläge i samhällsdebatten är ytterligare förklaringar till varför unga oroar sig över framtiden.²

Liknande förklaringar tas bland annat upp i Bris årsrapport 2023, där pågående krig, klimatförändringar och den ekonomiska utvecklingen konstateras påverka ungas mående och framtidstro.³ I en annan rapport från Bris konstateras även bland annat att relationer, existentiella frågor och identitet kan skapa oro för framtiden bland unga.⁴

1 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

2 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

3 Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld

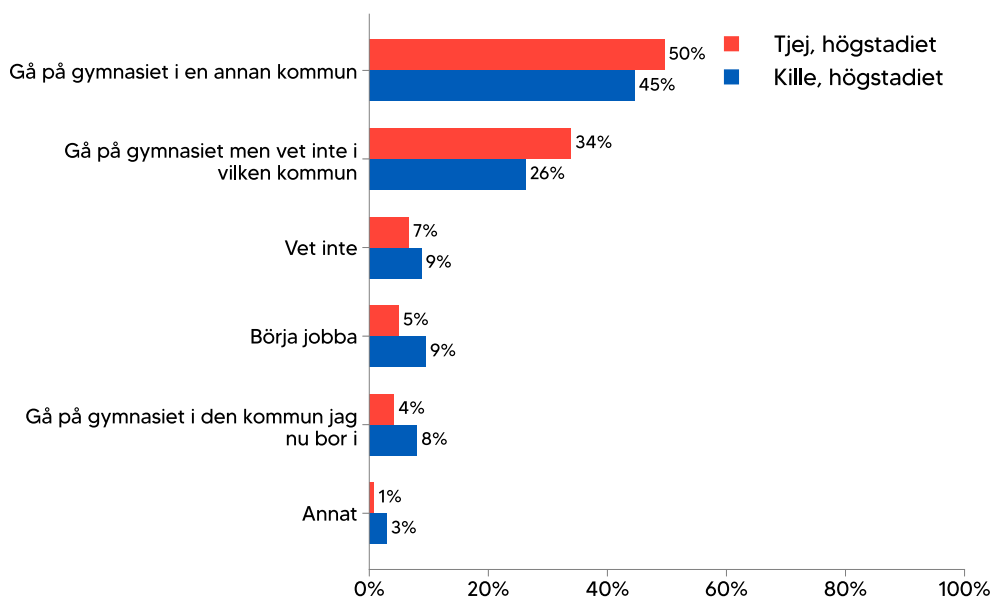
4 Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

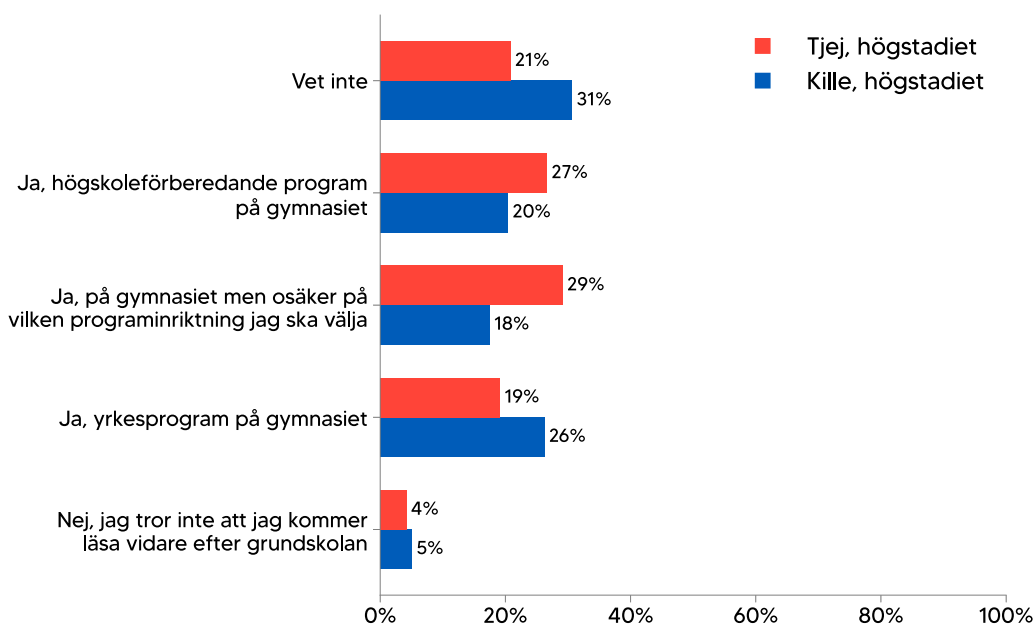
En majoritet av ungdomarna vill studera på gymnasiet direkt efter grundskolan. De flesta, 45-50 %, vill helst gå på gymnasiet i en annan kommun. 7-9 % vet inte vad de helst vill göra efter grundskolan, och 5-9 % vill helst börja jobba.

Som det framgår i diagram H1b svarar även majoriteten av ungdomarna att de tror att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. De flesta killar tror de kommer läsa ett yrkesprogram, medan tjejer i högre grad är osäkra eller tror de kommer läsa ett högskoleförberedande program. 4-5 % tror inte att de kommer läsa vidare efter grundskolan, medan 21 % av tjejerna och 31 % av killarna svarar att de inte vet om de kommer läsa vidare.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

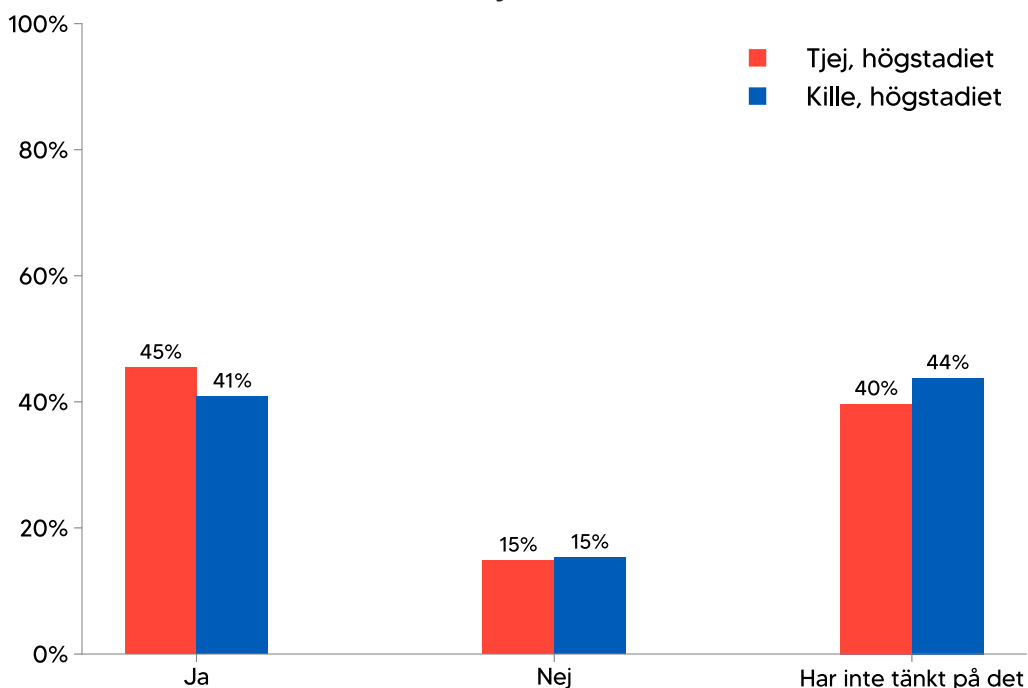

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är något högre bland tjejer än killar. 45 % av tjejerna och 41 % av killarna tror att de kommer flytta. Andelen totalt sett är på ungefär samma nivå som snittet för Lupp 2025.

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför, se diagram H4 på följande sida. Många tror att de kommer flytta på grund av arbete eller fortsatta studier. Tjejer tror att de kommer flytta för att de vill ha närmre till en större ort eller stad i högre grad än killar.

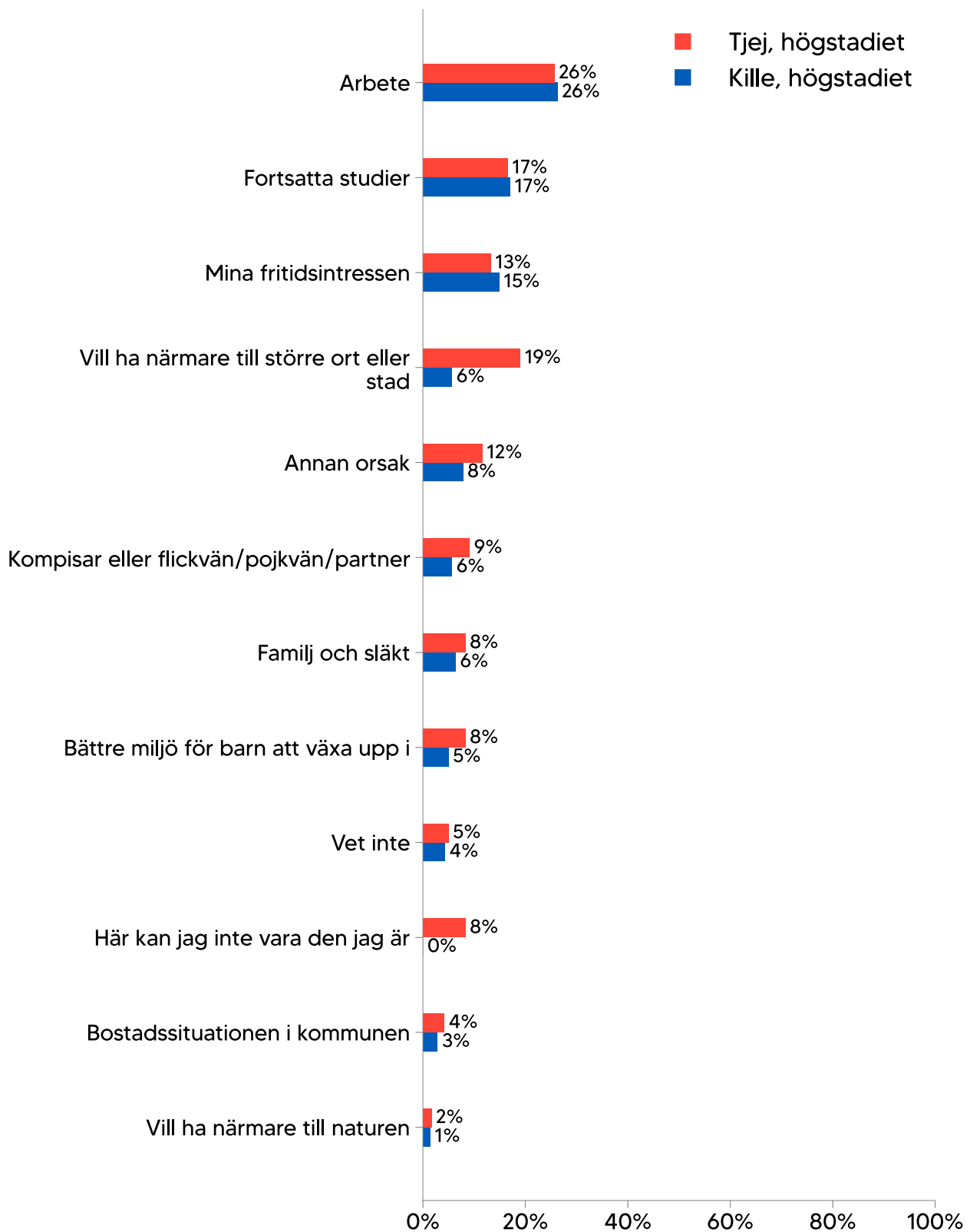
H3. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H3a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse med Lupp 2025

Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
42%	40%

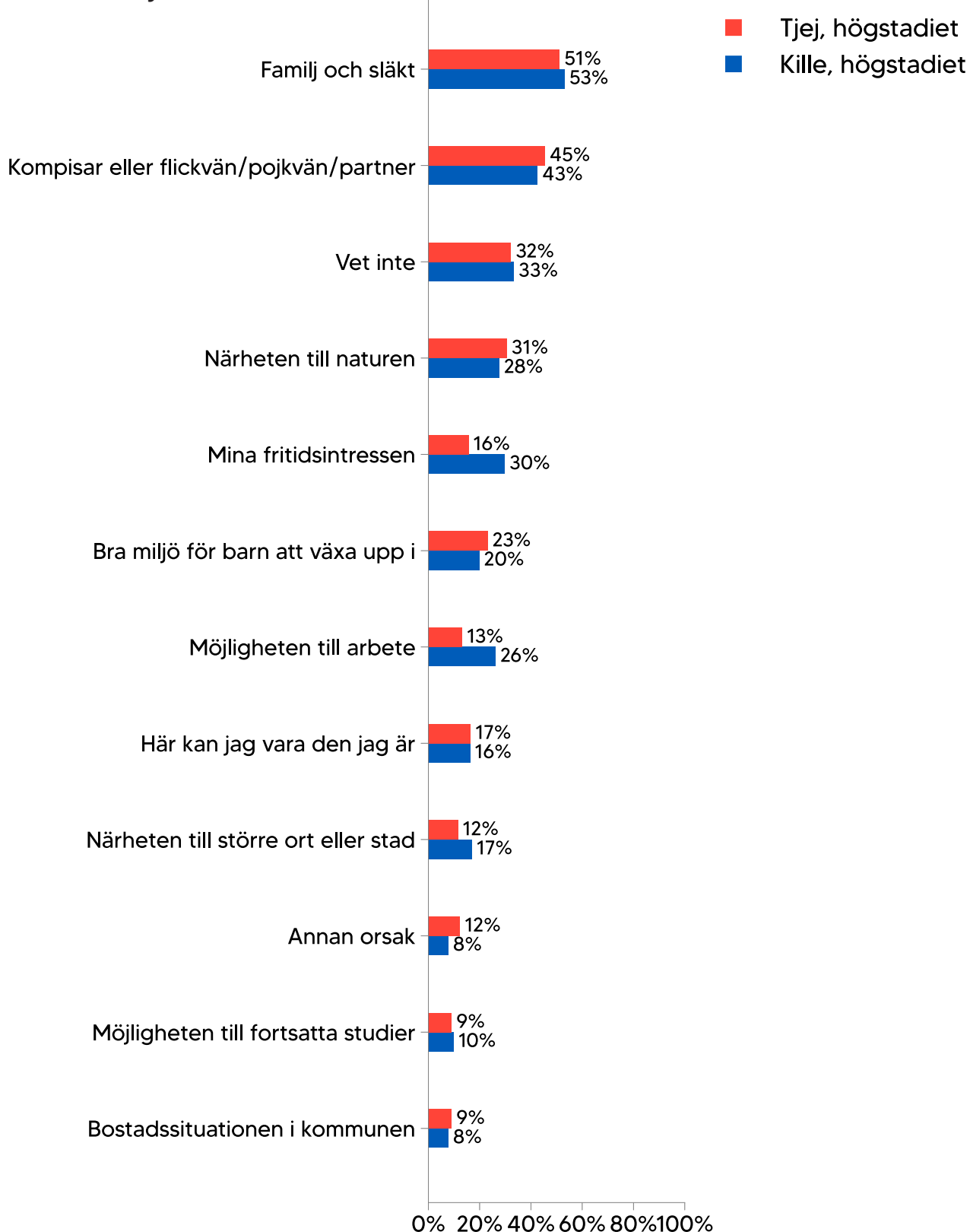
H4. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen? Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Svenljunga kommun. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andelar anger. Runt 30 % svarar även att närheten till naturen är det bästa. Killar svarar att deras fritidsintressen samt möjligheten till arbete är det bästa i högre grad än tjejer.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

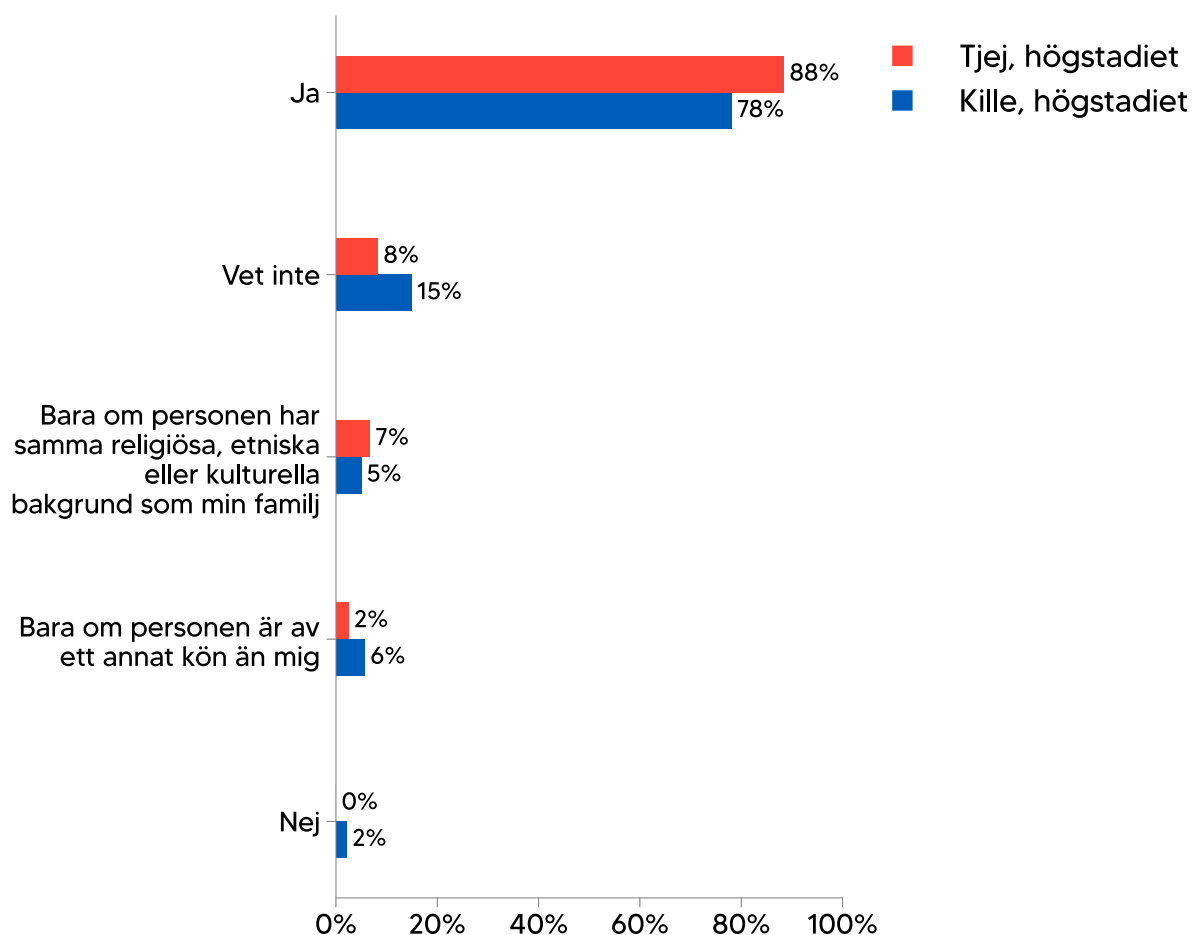

Vilka unga får gifta sig med

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vem de vill. 88 % av tjejerna och 78 % av killarna svarar att de får det. Killar svarar i högre grad än tjejer att de bara får det om personen är av ett annat kön än de själva. En högre andel killar än tjejer svarar även att de inte vet om de får gifta sig med vem de vill.

5-7 % av både killarna och tjejerna svarar att de bara får gifta sig med vem de vill om personen har samma religiösa, etniska eller kulturella bakgrund som deras familj.

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

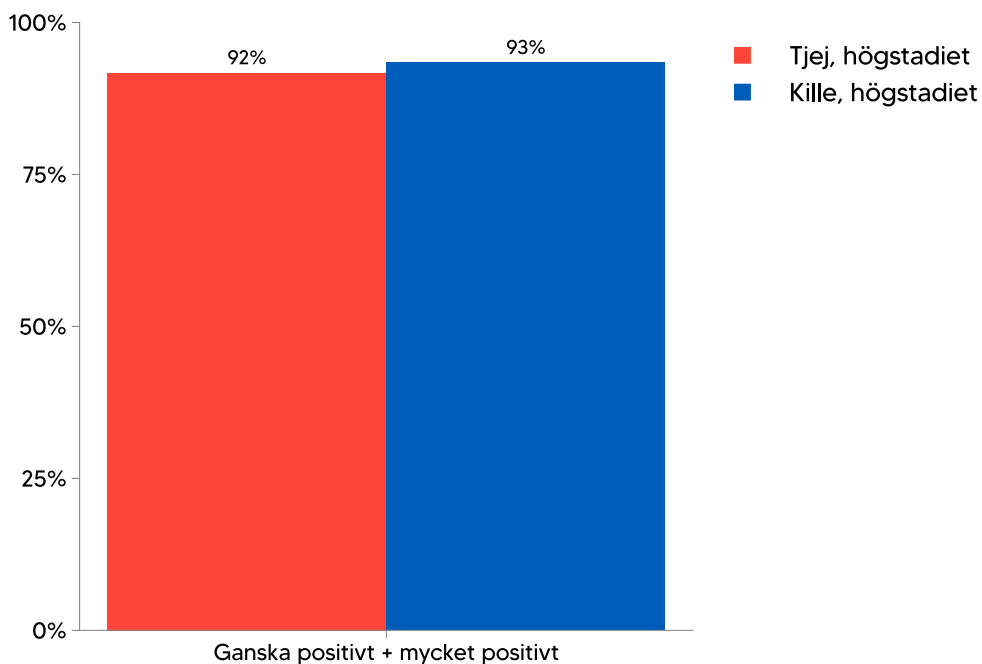

Framtid

Totalt 93 % svarar att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden, utan någon större skillnad mellan killar och tjejer. Andelen är på en något högre nivå än snittet för Lupp 2025, se tabell H7a. I diagram H7b framgår det att andelen ungdomar i Svenljunga med en positiv framtidssyn har ökat sedan år 2023.

H7. Hur ser du på framtiden?

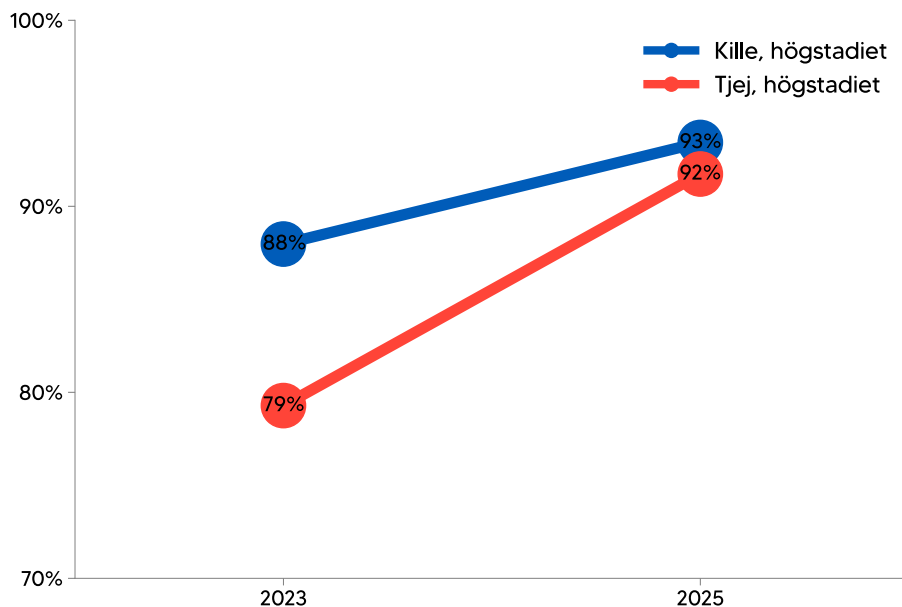
Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse med Lupp 2025

	Svenljunga kommun högstadiet	Lupp 2025 högstadiet
Ganska + mycket positivt	93%	88%

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel ganska + mycket positivt. Jämförelse över tid

Referenslista

- Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar
- Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: CAN:s nationella skolundersökning 2025
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige
- Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023
- Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa
- Forte 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa
- Friends 2022: Mobbingens förekomst - Tre barn utsatta i varje klass
- Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2010: Fokus 10: En analys av ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Vilja att förändra
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt leva också
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2025: Så tycker unga 2025: Arbete och utbildning
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolforskningsinstitutet 2025: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen
- Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen
- Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar
- Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande
- Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling
- Socialstyrelsen 2023: Barns behov i centrum
- Statens medieråd: Ungar och medier 2019
- Sveriges kommuner och regioner 2021: Utmaningar för en jämställd skola

